INJIILKA SIDA
LUUKOS
U QORAY

Bilaabashadii Kitaabkan
1 Dad badan waxay ku dadaaleen inay soo hagaajiyaan sheeko ku saabsan wixii dhexdayada lagu sameeyey oo la hubsaday,
2 siday noo ogeysiiyeen kuwii tan iyo bilowgii arkay oo Ereygii u shaqeeyey.
3 Sidaa darteed anigana waxaa ila wanaagsanayd inaan, anigoo tan iyo bilowgii wax walba oo dhacay aad u gartay, si hagaagsan kuugu qoro, Te'ofilosow sharaf weyn lahow,
4 inaad garatid hubniintii hadalkii lagu baray.

Dhalashada Yooxanaa Baabtiisaha Waa La Sii Sheegay
5 Wakhtigii Herodos ahaa boqorkii Yahuudiya, waxaa jiray wadaad la odhan jiray Sakariyas, oo ka mid ahaa safkii Abiya; haweenaydiisuna waxay ka mid ahayd hablihii reer Haaruun, magaceedana waxaa la odhan jiray Elisabed.
6 Labadooduba xaq bay ku ahaayeen Ilaah hortiisa, oo qaynuunnadii iyo xukummadii Rabbiga ayay eedla'aan ku socon jireen.
7 Ilmo ma ay lahayn, waayo, Elisabed madhalays bay ahayd, oo labadooduba way da'weynaayeen.
8 Waxaa dhacay, intuu shuqulkii wadaadnimadii safkiisa dartiis samaynayay Ilaah hortiisa,

9 sida caadadii wadaadnimadu u ahayd, in
shuqulkiisu ahaa inuu foox shido goortuu
macbudka Rabbiga galay.
10 Saacaddii fooxa ayaa dadkii badnaa oo
dhammu dibadda ku tukanayeen.
11 Markaasaa waxaa isaga u soo muuqatay
malaa'igtii Rabbiga oo taagnayd meeshii fooxa
lagu shido midigteeda.
12 Goortuu Sakariyas arkay ayuu naxay, wuuna
cabsaday.
13 Laakiin malaa'igtii baa ku tidhi, Ha baqin,
Sakariyasow, waayo, baryadaadii waa la maqlay;
afadaada Elisabedna wiil bay kuu dhali doontaa,
magiciisana waxaad u bixin doontaa Yooxanaa.
14 Waxaad heli doontaa farxad iyo rayrayn; dad
badanna dhalashadiisa ayay ku farxi doonaan,
15 waayo, Rabbiga hortiisa nin weyn buu ku
ahaan doonaa, mana cabbi doono khamri ama
wax lagu sakhraamo. Waxaana xataa uurka
hooyadiis kaga buuxsami doona Ruuxa Quduuskaa.
16 Reer binu Israa'iil badidoodana ayuu Rabbiga
Ilaahooda ah ku soo jeedin doonaa.
17 Isaguna wuxuu ku hor mari doonaa ruuxii iyo xooggii Eliyaas inuu aabbayaasha qalbiyadooda ku soo jeediyo carruurta, iyo inuu
caasiyiinta ku soo celiyo xigmadda kuwa xaqa ah,
inuu Rabbiga u diyaargareeyo dad hagaagsan.
18 Sakariyas wuxuu malaa'igtii ku yidhi, Sidee
baan waxan u garan doonaa? Waayo, anigu oday
baan ahay, afadayduna waa da'weynaatay.
19 Malaa'igtii baa u jawaabtay oo ku tidhi, Anigu
waxaan ahay Jibriil oo Ilaah hortiisa istaaga.

Waxaa la ii soo diray inaan kula hadlo oo aan
warkan wanaagsan kuu keeno.
20 Bal eeg, waad aamusnaan doontaa, mana
hadli kari doonto, ilaa maalinta waxyaalahan
dhici doonaan, waayo, waad rumaysan weyday
hadalladayda wakhtigooda la oofin doono.
21 Dadkuna waxay sugayeen Sakariyas, oo
waxay la yaabeen siduu macbudka ugu raagay.
22 Markuu soo baxay ayuu la hadli kari waayay,
markaasay garteen inuu macbudka wax ku arkay.
Kolkaasuu gacanta ugu sii tilmaamayay iyaga, is-
agoo sii carrab la'.
23 Kolkii maalmihii shuqulkiisii wadaadnimadu
dhammaadeen ayuu wuxuu tegey gurigiisii.
24 Maalmahaas dabadeed afadiisa Elisabed
ayaa uuraysatay, oo shan bilood ayay isqarisay
iyadoo leh.
25 Sidaasaa Rabbigu iigu sameeyey maalmihii
uu i eegay inuu ceebtayda dadka dhexdooda iiga
qaado.

Dhalashada Ciise Masiix Waa La Sii Sheegay

26 Bishii lixaad Ilaah baa malaa'ig Jibriil u soo
diray magaalada Galili oo Naasared la odhan jiray
27 ilaa gabadh bikrad ah oo u doonanayd nin
la odhan jiray Yuusuf oo dhashii Daa'uud ahaa;
gabadhana waxaa la odhan jiray Maryan.
28 Malaa'igtii baa u soo gashay, oo waxay ku
tidhi, Nabad, adigoo nimcaysan, Rabbiga ayaa
kula jira.
29 Markaasay hadalkii ka naxday, oo waxay isku
tidhi, Maxay tahay salaantan?

30 Malaa'igtii baa ku tidhi, Ha baqin, Maryamay,
waayo, nimco ayaad Ilaah ka heshay.
31 Bal eeg, waad uuraysan doontaa, oo wiil baad
umuli doontaa, magiciisana waxaad u bixin doon-
taa Ciise.
32 Nin weyn buu ahaan doonaa, waxaana loogu
yeedhi doonaa Wiilka Kan ugu sarreeya, Rab-
biga Ilaaha ahuna wuxuu siin doonaa carshigii
awowgiis Daa'uud.
33 Weligiiba wuxuu boqor u ahaan doonaa
dadkii Yacquub, boqornimadiisuna ma idlaan
doonto.
34 Kolkaasaa Maryan waxay malaa'igtii ku tidhi,
Sidee baa waxanu ku noqon doonaan? Anigu
ninna garan maayo.
35 Malaa'igtii waa u jawaabtay oo ku tidhi, Ru-
uxa Quduuska ah ayaa kugu soo degi doona, oo
xooggii Kan ugu sarreeya ayaa hoosiis kuu noqon
doona, sidaa darteed kan quduuska ah oo kaa
dhalan doona waxaa loogu yeedhi doonaa Wiilka
Ilaah.
36 Bal eeg, ina-adeertaa Elisabedna wiil bay uu-
raysatay iyadoo da'weyn; oo tanuna waxay tii
madhalays loogu yeedhi jiray u tahay bisheedii
lixaad.
37 Waayo, wax aan Ilaah kari doonin ma jiro.
38 Maryan ayaa tidhi, Waa i kan, waxaan ahay
addoontii Rabbiga. Sidaad u hadashay ha ii no-
qoto. Markaasaa malaa'igtii ka tagtay.

Maryan Waxay Booqatay Elisabed; Gabaygii Maryan Ee Ammaanta Ahaa

39 Maalmahaas Maryan baa kacday, oo waxay
dhaqso u tagtay dhulkii buuraha lahaa ilaa mag-
aalo ka mid ah reer Yahuudah,
40 oo waxay gashay gurigii Sakariyas, oo salaan-
tay Elisabed.
41 Oo waxaa dhacay goortii Elisabed salaantii
Maryan maqashay in ilmihii uurkeeda ku bood-
booday; Elisabedna waxaa ka buuxsamay Ruuxa
Quduuska ah.
42 Markaasay cod dheer ku qaylisay oo tidhi,
Dumarka dhexdooda waad ku barakaysan tahay,
oo midhaha uurkaaga waa barakaysan yahay.
43 Xaggee waxanu iiga yimaadeen in Sayid-
kayga hooyadiis iigu timaado?
44 Bal eeg, markii codkii salaantaadu dhega-
hayga ku dhacay, ilmaha uurkayga ku jira ayaa
farxad la boodbooday.
45 Waxaa barakaysan tii rumaysatay; waayo,
waxyaalihii xagga Rabbiga looga sheegay ayay
dhici doonaan.
46 Maryanna waxay tidhi,

Naftaydu Rabbigay weynaynaysaa,
47 Ruuxayguna wuxuu ku reyreeyey Ilaaha Badbaadiyahayga ah.
48 Waayo, wuxuu eegay hoosaysnimada addoontiisa,
Bal eeg, tan iyo hadhow qarniyada oo dhammu waxay iigu yeedhi doonaan tan barakaysan.
49 Waayo, kan xoogga leh ayaa waxyaalo waaweyn ii sameeyey;
Magiciisuna waa Quduus,
50 Tan iyo ab ka ab naxariistiisu waxay gaadhaa

Kuwa isaga ka cabsada.
51 Wuxuu xoog ku sameeyey gacantiisa,
Oo kuwii fikirradii qalbigoodii ku kibray ayuu kala firdhiyey.
52 Kuwii xoogga lahaa ayuu carshiyadoodii ka soo dejiyey
Oo kuwii hooseeyey ayuu sarraysiiyey.
53 Kuwii gaajaysnaa ayuu wax wanaagsan ka dhergiyey,
Kuwii hodanka ahaana iyagoo madhan ayuu diray.
54 Midiidinkiisii Israa'iil ayuu caawiyey
Inuu xusuusto inuu u naxariisto
55 Ibraahim iyo farcankiisii weligoodba
(Siduu awowayaasheennii ula hadlay).
56 Maryan waxay iyada la joogtay abbaaraha
saddex bilood, markaasay gurigeeda ku noqotay.

Dhalashadii Yooxanaa Baabtiisaha; Aabbihiis Gabaygiisii Ammaanta Ahaa

57 Hadda Elisabed wakhtigii ay umuli lahayd
ayaa la joogay, oo wiil bay dhashay.
58 Derisyadeedii iyo xigaalkeedii ayay maqleen
siduu Rabbigu naxariistiisii ugu weyneeyey
iyada, wayna la farxeen.
59 Waxaa dhacay inay maalintii siddeedaad u
yimaadeen inay wiilkii gudaan, oo waxayna u
bixiyeen magicii aabbihiis Sakariyas.
60 Kolkaasaa hooyadiis u jawaabtay oo ku tidhi,
Sidaas ma aha; waxaase loogu yeedhi doonaa
Yooxanaa.
61 Waxay ku yidhaahdeen, Xigaalkaaga kuma
jiro qof magacaas loo bixiyey.

62 Waxay aabbihiis gacan ugu tilmaameen oo
weyddiiyeen wuxuu doonayay in loogu yeedho.
63 Markaasuu wuxuu weyddiistay loox oo
ku qoray, isagoo leh, Magiciisu waa Yooxanaa.
Wayna wada yaabeen.
64 Kolkiiba afkiisii ayaa furmay, oo carrabki-
isiina waa debcay, markaasuu hadlay oo Ilaah
ammaanay.
65 Dadkii agtooda joogay oo dhammu way wada
cabsadeen, oo hadalladan oo dhan waa lagaga
hadlayay dalkii buuraha lahaa oo Yahuudiya oo
dhan.
66 Kuwa waxyaalahaas maqlay oo dhan ayaa
qalbigooda geliyey oo waxay yidhaahdeen,
Haddaba ilmahanu muxuu noqon doonaa?
Waayo, gacantii Rabbiga ayaa la jirtay isaga.
67 Markaasaa aabbihiis Sakariyas waxaa ka bu-
uxsamay Ruuxa Quduuska ah, waxna wuu sii
sheegay isagoo leh,
68 Ha ammaanmo Rabbiga ah Ilaaha Israa'iil,
Waayo, dadkiisii ayuu soo booqday oo furtay.
69 Badbaadiye xoog leh ayuu inoogu kiciyey
Gurigii midiidinkiisa Daa'uud,
70 (Siduu afkii nebiyadiisii quduuska ahaa tan iyo bilowgii uga hadli jiray),
71 Inuu inaga badbaadiyo cadaawayaasheenna iyo gacanta kuwa ina neceb oo dhan,
72 Iyo inuu u naxariisto awowayaasheen,
Iyo inuu axdigiisii quduuska ahaa xusuusto,
73 Oo ahaa dhaartii uu awoweheennii Ibraahim ugu dhaartay,
74 Inuu ina siiyo innagoo cadaawayaasheenna gacmahooda laynaga bixiyey

Inaynu baqdinla'aan isaga ugu hawshoonno
75 Quduusnimada iyo xaqnimada isaga hortiisa cimrigeenna oo dhan.
76 Adiguna, ilma yahow, waxaa laguugu yeedhi doonaa nebigii Kan ugu sarreeya,
Waayo, waxaad hor mari doontaa Rabbiga hortiisa inaad jidadkiisa diyaargaraysid;
77 Oo aad dadkiisa ogeysiisid badbaadada
Ee dembidhaafkooda ah,
78 Ee laga hela naxariista weyn ee Ilaaheenna,
Tan qorraxda soo baxda xagga sare inaga soo booqan doonta,
79 Inay iftiimiso kuwa fadhiya gudcurka iyo hooskii dhimashada,
Iyo inay cagaheenna jidkii nabadda ku kaxayso,
80 Wiilkuna waa koray oo ruuxuu ka xoogoobay,
wuxuuna joogay cidlada ilaa maalintii uu Israa'iil
istusi lahaa.

2

Dhalashadii Ciise Masiix
(Mat. 1:18-25)

1 Wakhtigaas waxaa dhacay in amar ka soo
baxay Kaysar Awgustus in dadka dunida jooga oo
dhan la qoro.
2 Qorniinkaas kolkii ugu horreeyey waxaa la
sameeyey markii Kuranayos xukumi jiray Su-
uriya.
3 Dhammaan waxay u wada tageen in la qoro,
mid kastaba magaaladiisii.
4 Yuusufna Galili ayuu ka kacay, oo magaaladii
Naasared ka tegey, oo wuxuu aaday Yahuudiya

ilaa magaaladii Daa'uud oo Beytlaxam la odhan ji-
ray, maxaa yeelay, wuxuu ahaa dadkii iyo dhashii
Daa'uud,
5 in lala qoro Maryan oo ahayd tii u doonanayd
oo uurka lahayd.
6 Waxaa dhacay kolkay halkaas joogeen in
maalmihii ay umuli lahayd dhammaadeen,
7 waxayna umushay wiilkeedii curadka ahaa,
markaasay maro ku duudduubtay oo qabaal ku
jiifisay, waayo, meel ay ku hoydaan ayay hud-
heelkii ka waayeen.

8 Dalkaas waxaa jiray adhijirro bannaanka
jooga oo habeenkii idahooda ilaalinaya.
9 Malaa'igtii Rabbiga ayaa ag istaagtay, oo am-
maanta Rabbiga ayaa iftiimisay hareerahooda,
aad bayna u baqeen.
10 Markaasaa malaa'igtii ku tidhi, Ha baqina,
waayo, ogaada, waxaan idiin keenay war
wanaagsan oo leh farxad weyn oo u ahaan dadka
oo dhan.
11 Waayo, maanta waxaa magaalada Daa'uud
idiinku dhashay Badbaadiye oo ah Masiixa Rab-
biga ah.
12 Oo waxaa calaamo idiin ahaan tan, waxaad
heli doontaan ilmo maro ku duudduuban oo ku
jiifa qabaal.
13 Dhaqsoba waxaa malaa'igtii la jirtay guuto
fara badan oo jannada ka timid, wayna am-
maanayeen Ilaah oo lahaayeen,

14 Ilaah ha ku ammaanmo meelaha ugu sarreeya,

Xagga dhulkana nabad ha ahaato dadka ka
farxiya Ilaah dhexdooda.

15 Waxaa dhacay markii malaa'igihii ka tageen
oo jannada ku noqdeen in adhijirradii isku yid-
haahdeen, Haddana aan tagno xataa ilaa Beyt-
laxam, aan aragnee waxaas dhacay oo Rabbiga
ina ogeysiiyey.
16 Markaasay dhaqso u yimaadeen oo waxay
heleen Maryan iyo Yuusufba iyo ilmihii oo qabaal
ku jiifa.
17 Oo goortay arkeen, waxay ogeysiiyeen
hadalka ilmahan looga sheegay iyaga.
18 Dadkii maqlay oo dhanna ayaa ka yaabay
waxyaalihii adhijirradu u sheegeen.
19 Maryanse hadalkaas oo dhan ayay haysatay
oo qalbigeeda kaga fikirtay.
20 Adhijirraduna way noqdeen iyagoo Ilaah ku
ammaanaya oo ku weynaynaya waxyaalihii ay
maqleen oo ay arkeen oo dhan, sidii iyaga loogu
sheegay.
21 Goortii siddeed maalmood dhammaatay oo
wiilkii la gudi lahaa, magiciisii waxaa loo baxshay
Ciise, sida malaa'igtii ugu bixisay intaan uurka
lagu uuraysan.

Ciisaa Rabbiga Loogu Dhiibay Macbudka Dhexdiisa

22 Kolkii maalmihii nadiifiskeeda u
dhammaadeen sidii sharciga Muuse lahaa, waxay
geeyeen Yeruusaalem inay Rabbiga u dhiibaan
23 (siday ugu qoran tahay sharciga Rabbiga, Cu-
rad walba oo lab ah waxaa loogu yeedhi doonaa
quduus xagga Rabbiga),
24 iyo inay allabari u bixiyaan siday ugu qoran
tahay sharciga Rabbiga, Laba qoolley ama laba
xamaam oo yaryar.

Simecoon Iyo Gabaygiisii Ammaanta Ahaa

25 Bal eeg, waxaa Yeruusaalem joogay nin
magiciisii ahaa Simecoon. Ninkaasu wuxuu ahaa
nin xaq ah oo cibaado leh; wuxuuna sugayay
gargaaridda Israa'iil. Ruuxii Quduuska ahaana
waa dul joogay.
26 Waxaana Ruuxii Quduuska ahaa u muujiyey
inaanu dhimasho arag intaanu Rabbiga Masiixi-
isa arkin.
27 Oo wuxuu Ruuxii ku galay macbudka, oo
goortii waalidkii keeneen wiilkii Ciise ahaa inay
caadadii sharciga ku sameeyaan,
28 markaasuu gacmihiisa ku qaaday, oo Ilaah
ammaanay, oo yidhi,

29 Rabbiyow, imminka addoonkaagu nabad ha ku tago,
Sida hadalkaagu ahaa,
30 Waayo, indhahaygu waxay arkeen badbaadintaada,
31 Tan aad dadka oo dhan hortiis hagaajisay,
32 Oo ah iftiin quruumaha lagu muujiyo,
Iyo ammaanta dadkaaga Israa'iil.

33 Markaasaa aabbihiis iyo hooyadiis ka yaabeen
waxyaalihii lagaga hadlay isaga.
34 Simecoon ayaa iyaga u duceeyey, wuxuuna
hooyadiis Maryan ku yidhi, Ogow, wiilkan waxaa
loo dhigay dhicidda iyo kicidda kuwa badan oo
Israa'iil ku jira, iyo calaamo ka gees ahaan lagaga
hadlo,
35 si ay qalbiyo badan fikirradoodu u muuqan
doonaan. Adigana seef baa naftaada ka mudhbixi
doonta.

Anna

36 Waxaa jirtay nebiyad Anna la odhan jiray,
ina Fanuu'eel, oo ahayd qoladii Aasheer, wayna
da'weynayd; nin bayna la jirtay toddoba san-
nadood bikradnimadeeda dabadeed.
37 Waxayna ahayd carmal xataa afar iyo sid-
deetan sannadood, macbudkana kama ay tegin,
laakiin Ilaah ayay soon iyo salaad habeen iyo
maalinba ku caabudaysay.
38 Saacaddaas qudheeda ayay soo gashay oo
Ilaah u mahadnaqday, oo kuwa furashada Yeru-
usaalem sugayay oo dhan ayay xaggiisa kala
hadashay.

Ciise Carruurnimadiisii

39 Goortay wax walba dhammeeyeen sida shar-
ciga Rabbigu leeyahay, waxay ku noqdeen Galili
ilaa magaaladoodii Naasared.
40 Wiilkii ayaa koray oo itaal weynaaday, wax-
aana ka buuxsantay xigmad; Ilaah nimcadiisuna
way dul joogtay.
41 Sannad walba waalidkiisii waxay
Yeruusaalem u tegi jireen Iiddii Kormaridda.
42 Goortuu laba iyo toban sannadood jiray ayay
aadeen sidii caadadii iiddu u ahayd.
43 Oo goortay maalmihii dhammaysteen, oo ay
noqonayeen, ayaa Ciise wiilkii ahaa ku hadhay
Yeruusaalem, waalidkiisuna ma ogayn,
44 laakiin iyagoo u malaynaya inuu dadka la
socdo, ayay maalin sii socdeen, markaasay ka
dhex doondooneen xigaalkooda iyo kuway isbar-
teen.
45 Oo markay heli waayeen ayay Yeruusaalem
ku noqdeen oo ka doondooneen.

46 Waxaa noqotay, saddex maalmood
dabadeed, inay macbudka ka heleen isagoo
macallimiinta dhex fadhiya oo dhegaysanaya
oo wax weyddiinaya.
47 Dadkii maqlay oo dhan ayaa la yaabay
garashadiisii iyo jawaabihiisii.
48 Goortay arkeen isagii way la yaabeen, oo
hooyadiis ayaa ku tidhi, Wiilkaygiiyow, maxaad
sidaas noo yeeshay? Bal eeg, aniga iyo aabbahaa
caloolxumo waannu kugu doondoonnay.
49 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Maxaad ii doon-
doonayseen? Miyaanad ogayn inay igu waajib
tahay inaan danta Aabbahay ku jeedo?
50 Laakiin way garan waayeen hadalkii uu kula
hadlay.
51 Kolkaasuu raacay oo Naasared tegey, wu-
una ka dambeeyey iyaga; laakiinse hooyadiis
hadalkaas oo dhan qalbigeeda ayay ku haysatay.
52 Ciisena wuxuu ku koray xigmad iyo dherer
iyo nimco, Ilaah iyo dadka hortooda.

3

Yooxanaa Baabtiisaha Iyo Farriintii Uu Waday (Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8)

1 Waxay ahayd sannaddii shan iyo tobnaad oo
Tiberiyas Kaysar boqranaa, markii Bontiyos Bi-
laatos xukumi jiray Yahuudiya, oo Herodos taliye
u ahaa Galili, walaalkiis Filibosna taliye u ahaa
Ituraya iyo dalkii Tarakhoonitis, oo Lusaniyas
taliye u ahaa Abilene,

2 oo Annas iyo Kayafas wadaaddadii sare ahaan
jireen, markaasaa ereygii Ilaah cidlada ugu yimid
Yooxanaa ina Sakariyas.
3 Wuxuu yimid Webi Urdun hareerihiis oo dhan
isagoo dadka ku wacdiyeya baabtiiskii toobadda
dembidhaafka aawadiis,
4 siday ugu qoran tahay kitaabkii hadallada
Nebi Isayos,

Waa codka kan cidlada kaga qaylinaya,

Jidka Rabbiga hagaajiya,

Waddooyinkiisa toosiya.

5 Dooxo walba waa la buuxin doonaa,

Qar iyo buur walbana waa la gaabin doonaa,

Wixii qalloocanna waa la toosin doonaa,

Jidadka xunxunna waa la simi doonaa,

6 Uunka oo dhammuna badbaadinta Ilaah ayay arki doonaan.

7 Haddaba wuxuu ku yidhi dadkii badnaa oo u soo
baxay inuu baabtiiso iyaga, Dhal jilbisay, yaa idi-
inka digay inaad ka carartaan cadhada imanaysa?
8 Haddaba midho toobad istaahila soo bixiya,
hana bilaabina inaad isku tidhaahdaan, Wax-
aannu leennahay Ibraahim oo aabbe noo ah.
Waayo, waxaan idinku leeyahay, Ilaah waa karaa
inuu dhagaxyadan carruur uga kiciyo Ibraahim.
9 Haddeer weliba faaska waxaa la dhigay geedaha
guntooda. Sidaa darteed geed walba oo aan
midho wanaagsan soo bixin waa la gooyaa oo
dabka lagu tuuraa.
10 Markaasaa dadkii badnaa weyddiiyeen, oo
waxay ku yidhaahdeen, Haddaba maxaannu
samaynaa?

11 Kolkaasuu u jawaabay oo iyagii ku yidhi, Kii laba khamiis qabaa, ha siiyo kii aan waxba qabin; kii cunto qabaana, sidaas oo kale ha yeelo.
12 Markaasaa waxaa u yimid cashuurqaadayaal in la baabtiiso, waxayna ku yidhaahdeen, Macallimow, annaguna maxaannu samaynaa?
13 Isaguna wuxuu ku yidhi, Waxaa laydiin amray wax ka badan ha qaadanina.
14 Markaasaa askarna weyddiisay oo ku tidhi, Annaguna maxaannu samaynaa? Wuxuu iyagii ku yidhi, Ninna ha dulmina, oo ninna ha masabidina; mushahaaradiinnana raalli ku ahaada.
15 Intii dadku filanayeen oo kulligoodna qalbiyadooda kaga fikirayeen Yooxanaa inuu yahay Masiixii iyo in kale,
16 ayaa Yooxanaa kulligood u jawaabay oo ku yidhi, Anigu waxaan idinku baabtiisaa biyo, laakiin waxaa imanaya ku iga itaal weyn, kan aanan istaahilin inaan yeelmihii kabihiisa furo. Isagu wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab.
17 Masaftiisu gacantiisay ku jirtaa inuu goobtiisa wax lagu tumo aad u safeeyo oo sarreenkana maqsinkiisa ku soo ururiyo, laakiin buunshaha ayuu dab aan demeyn ku gubi doonaa.
18 Digniin badan oo kale ayuu dadka ku wacdiyey.
19 Laakiin kolkuu taliye Herodos u canaantay walaalkiis Filibos naagtiisii Herodiya aawadeed, iyo waxyaalaha xunxun oo Herodos sameeyey oo dhan aawadood,
20 ayaa Herodos waxan oo dhan weliba ku daray inuu Yooxanaa ku xidho xabsigii.

Ciise Waa La Baabtiisay
(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

21 Markii dadkii oo dhan la baabtiisay, waxaa
dhacay in Ciisena la baabtiisay, oo intuu
tukanayay ayaa samadu furantay,
22 oo Ruuxa Quduuska ah ayaa dushiisa ku soo
degay isagoo muuqasho jidh leh oo qoolley u eg,
waxaana samada ka yimid cod leh, Adigu wax-
aad tahay Wiilkayga aan jeclahay; ee waan kugu
faraxsanahay.

Abtirsiinta Ciise
(Mat. 1:1-17)

23 Oo Ciise markuu bilaabay inuu wax baro,
wuxuu ahaa qiyaas soddon jir, isagoo ahaa (sida
loo moodayay) ina Yuusuf, kan ahaa ina Heli,
24 kan ahaa ina Matad, kan ahaa ina Laawi, kan
ahaa ina Malki, kan ahaa ina Yanna,
25 kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Matatiyas,
kan ahaa ina Caamoos, kan ahaa ina Na'uum, kan
ahaa ina Esli, kan ahaa ina Naggay,
26 kan ahaa ina Ma'ad, kan ahaa ina Matatiyas,
kan ahaa ina Semey, kan ahaa ina Yuusuf, kan
ahaa ina Yuuda,
27 kan ahaa ina Yo'anna, kan ahaa ina
Reesa, kan ahaa ina Serubaabel, kan ahaa ina
Salaatii'eel, kan ahaa ina Neeri,
28 kan ahaa ina Malki, kan ahaa ina Addi, kan
ahaa ina Koosam, kan ahaa ina Elmoodam, kan
ahaa ina Ceer,
29 kan ahaa ina Yooses, kan ahaa ina Eliiceser,
kan ahaa ina Yoorim, kan ahaa ina Matad, kan
ahaa ina Laawi,

30 kan ahaa ina Simecoon, kan ahaa ina Yuuda,
kan ahaa ina Yuusuf, kan ahaa ina Yoonam, kan
ahaa ina Eliyaqiim,
31 kan ahaa ina Mele'as, kan ahaa ina Menna,
kan ahaa ina Matata, kan ahaa ina Naataan, kan
ahaa ina Daa'uud,
32 kan ahaa ina Yesay, kan ahaa ina Coobeed,
kan ahaa ina Bocas, kan ahaa ina Salmoon, kan
ahaa ina Naasoon,
33 kan ahaa ina Caminadaab, kan ahaa ina
Araam, kan ahaa ina Esroom, kan ahaa ina Feres,
kan ahaa ina Yahuudah,
34 kan ahaa ina Yacquub, kan ahaa ina Isxaaq,
kan ahaa ina Ibraahim, kan ahaa ina Tara, kan
ahaa ina Naakoor,
35 kan ahaa ina Seruukh, kan ahaa ina Ragaw,
kan ahaa ina Faleg, kan ahaa ina Xeber, kan ahaa
ina Salah,
36 kan ahaa ina Qaynaan, kan ahaa ina Arfak-
sad, kan ahaa ina Sheem, kan ahaa ina Nuux, kan
ahaa ina Lameg,
37 kan ahaa ina Metushelax, kan ahaa ina
Enoog, kan ahaa ina Yaared, kan ahaa ina Maha-
laleel, kan ahaa ina Qaynaan,
38 kan ahaa ina Enoos, kan ahaa ina Seed, kan
ahaa ina Aadan, kan ahaa ina Ilaah.

4

Shayddaan Baa Isku Dayay Inuu Ciise Duufsado (Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13)

1 Ciise waxaa ka buuxsamay Ruuxa Quduuska
ah, oo Webi Urdun ayuu ka noqday, oo Ruuxii baa
cidlada u kaxeeyey.

2 Afartan maalmood ayaa Ibliisku jirrabayay.
Maalmahaasna waxba ma cunin. Goortay
maalmihii dhammaadeen ayuu gaajooday.
3 Markaasaa Ibliisku wuxuu ku yidhi, Haddaad
tahay Wiilka Ilaah ku dheh dhagaxan, Kibis noqo.
4 Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Waa qo-
ran tahay, Dadku waa inaanu kibis oo keliya ku
noolaan.
5 Oo markuu kor u kaxeeyey wuxuu wakhti yar
ku tusay quruumaha dunida oo dhan.
6 Markaasaa Ibliisku wuxuu ku yidhi, Amarkan
oo dhan waan ku siinayaa iyo ammaantoodaba,
waayo, waa lay siiyey; oo kii aan doonayo ayaan
siiyaa.
7 Haddaba haddaad hortayda i caabuddid, kulli
adaa lahaan doona.
8 Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Waa
qoran tahay, Waa inaad caabuddo Rabbiga Ilaa-
haaga ah oo waa inaad isagoo keliya u adeegto.
9 Markaasuu Yeruusaalem geeyey, wuxuuna
saaray munaaraddii macbudka oo ku yidhi, Had-
daad tahay Wiilka Ilaah, halkan hoos iskaga tuur;
10 waayo, waa qoran tahay,

Malaa'igihiisa ayuu ku amri doonaa inay ku
ilaaliyaan,
11 iyo,

Inay gacmahooda sare kuugu qabtaan inaanay
cagtaadu dhagax ku dhicin.
12 Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Waa la yidhi,
Rabbiga Ilaahaaga ah waa inaanad jirrabin.

13 Ibliiskiina markuu jirrabaad walba dham-
meeyey ayuu ka tegey intii wakhti ah.

Bilowgii Wacdiga Ciise
(Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15)

14 Markaasaa Ciise wuxuu xooggii Ruuxa kula
noqday Galili, warkiisuna wuxuu gaadhay dhulka
ku wareegsan oo dhan.
15 Sunagogyadoodana ayuu wax ku baray,
dhammaanna waa la wada ammaanay isaga.

Ciise Waa Laga Celiyey Naasared
(Mat. 13:53-58; Mar. 6:1-6)

16 Markaasuu wuxuu yimid Naasared oo ahayd
meeshuu ku koray, oo maalintii sabtida sida
caadadiisu ahayd ayuu sunagogga galay, wuuna
istaagay inuu wax akhriyo.
17 Waxaa loo dhiibay kitaabkii Nebi Isayos, oo
goortuu kitaabkii furay ayuu helay meeshii lagu
qoray,

18 Ruuxii Rabbiga ayaa i dul jooga,
Waayo, wuxuu ii subkay inaan war wanaagsan masaakiinta ku wacdiyo,
Wuxuuna ii soo diray inaan kuwa xidhan furriinnimada ogeysiiyo
Iyo kuwa indhaha la' soo celinta araggooda
Iyo inaan kuwa nabaraysan soo furfuro,
19 Iyo inaan dadka ogeysiiyo sannadda qaabbilaadda ah ee Rabbiga.

20 Intuu kitaabkii duudduubay ayuu midiidinka
u dhiibay oo fadhiistay; oo dadkii sunagoggii ku
jiray oo dhan ayaa indhaha ku taagay.
21 Markaasuu bilaabay inuu ku yidhaahdo,
Maanta Qorniinkan dhegihiinnu maqlay waa rumoobay.

22 Kulligood markhaati bay ahaayeen, wayna ka
yaabeen hadallada nimcada leh oo afkiisa ka soo
baxay, markaasay yidhaahdeen, Kanu miyaanu
ahayn wiilkii Yuusuf?
23 Kolkaasuu ku yidhi, Shakila'aan waxaad
masaalkan igu odhan doontaan, Dhakhtarow, is-
bogsii. Wax kastoo aannu maqalnay oo Ka-
farna'um lagu sameeyey, halkan dhulkaagana ku
samee.
24 Markaasuu ku yidhi, Runtii waxaan idinku
leeyahay, Nebina dalkiisa laguma aqbalo.
25 Laakiin runtii waxaan idinku leeyahay,
Wakhtigii Eliyaas waxaa Israa'iil ku jiray carmallo
badan oo nimankoodii ka dhinteen markii cirku
saddex sannadood iyo lix bilood xidhmay oo
abaar weyni dhulka oo dhan ka dhacday.
26 Laakiin middoodna Eliyaas looma dirin, naag
carmal ah oo magaalada Sarefta oo dalka Siidoon
ku jirtay maahee.
27 Wakhtigii Nebi Eliishaana waxaa Israa'iil ku
jiray dad badan oo baras leh, midkoodna lama
daahirin Nacamaan reer Suuriya maahee.
28 Markii kuwii sunagogga ku jiray oo dhan
waxaas maqleen ayay aad u cadhoodeen.
29 Markaasay kaceen oo magaaladii ka saareen,
waxayna u kaxeeyeen buurtii magaaladoodii ka
dhisnayd qarkeedii inay ka tuuraan.
30 Laakiin isagu intuu dhex maray ayuu iska
tegey.

Jinnoolihii La Bogsiiyey
(Mar. 1:21-28)

31 Wuxuuna u degay Kafarna'um oo magaalada
Galili ah. Oo maalmihii sabtida ayuu dadka wax
barayay.
32 Waxbariddiisiina way la yaabeen, waayo,
hadalkiisu amar buu lahaa.
33 Waxaana sunagogga joogay nin jinni wasakh
leh qaba. Cod weyn ayuu ku qayliyey, oo wuxuu
yidhi,
34 Na daa! Maxaa inoo dhexaya, Ciise reer
Naasaredow? Ma waxaad u timid inaad na
baabbi'iso? Anigu waa ku garanayaa kii aad
tahay, Kan Quduuska ah ee Ilaah.
35 Ciise baa canaantay oo ku yidhi, Aamus oo
ka soo bax. Jinniguna goortuu ninkii dhexda ku
tuuray ayuu ka soo baxay, waxbana ma uu yeelin.
36 Yaab weyn ayaa ku wada dhacay; wayna
isla wada hadleen oo yidhaahdeen, Waa maxay
hadalkan? waayo, jinniyada wasakhda leh ayuu
amar iyo xoog ku xukumaa, wayna ka baxaan.
37 Meel kasta oo dalka ku wareegsan ayaa
warka isaga ku saabsan gaadhay.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Simoon Soddohdiis Iyo Qaar Kale Oo Badan

(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-39)

38 Markaasuu sunagoggi ka soo kacay,
oo wuxuu galay gurigii Simoon. Simoon
soddohdiisna qandho weyn ayay qabtay,
markaasay isaga u baryeen aawadeed,
39 oo intuu isa soo dul taagay ayuu qandhadii
canaantay, wayna daysay. Kolkiiba way kacday
oo u adeegtay iyagii.
40 Markii qorraxdu sii dhacaysay, dadkii oo
dhan oo lahaa dad cudurro kala cayncayn ah

qabay ayay isaga u keeneen; mid kastaba gacmi-
hiisuu saaray oo bogsiiyey.
41 Jinniyona dad badan ayay ka soo baxeen, iya-
goo qaylinaya oo leh, Adigu waxaad tahay Wiilka
Ilaah. Isaguse waa canaantay oo uma oggolaanin
inay hadlaan, waayo, waxay garanayeen inuu
Masiixa yahay.
42 Goortii ay maalintii noqotay, ayuu baxay oo
meel cidla ah tegey; dadkii badnaana way doon-
dooneen oo u yimaadeen. Wayna qabteen si aanu
uga tegin.
43 Laakiin wuxuu iyagii ku yidhi, Waa inaan ma-
gaalooyinka kalena injiilka boqortooyada Ilaah
ku wacdiyo, waayo, sidaa darteeda waa la ii soo
diray.
44 Sunagogyada Galilina ayuu dadka ka dhex
wacdiyi jiray.

5

Wuxuu U Yeedhay Xertiisii U Horraysay (Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

1 Intii dadkii oo dhan isku soo cidhiidhiyeen
inay ereygii Ilaah maqlaan, ayuu is-ag taagay
badda Gennesared;
2 oo wuxuu arkay laba doonniyood oo badda ag
taal; laakiin kalluumaystayaashii waa ka degeen,
oo shabagyadoodii ayay maydhayeen.
3 Markaasuu fuulay doonniyihii middood oo
Simoon lahaa, wuxuuna ka baryay inuu in yar
dhulka ka durkiyo. Markaasuu fadhiistay oo dad-
kii wax ka dhex baray doonnidii.
4 Goortuu hadalkii dhammeeyey ayuu Simoon
ku yidhi, Meesha biyaha u dheer gee, oo

shabagyadiinna ku dejiya si aad kalluun u
heshaan.
5 Simoon baa u jawaabay oo ku yidhi, Macal-
limow, xalay oo dhan ayaannu hawshoonnay,
waxbana ma aannu qaban, laakiin hadalkaaga
dartii shabagyada waan dejinayaa.
6 Goortay waxaas yeeleen waxay ku qabteen
kalluun tiro badan, shabagyadooduna way kala
dillaaci gaadheen.
7 Markaasay u gacan haadiyeen wehelladoo-
dii doonnida kale ku jiray inay yimaadaan oo
caawiyaan. Wayna yimaadeen, oo waxay bu-
uxiyeen labadii doonniyood, sidaa darteed ayay u
dhowaadeen inay degaan.
8 Laakiin Simoon Butros goortuu waxaas arkay,
ayuu Ciise jilbihiisa isku tuuray, oo wuxuu ku
yidhi, Sayidow, waxaan ahay nin dembi leh, ee iga
tag.
9 Maxaa yeelay, isaga iyo kuwii la jirayba, waxay
la yaabeen kalluunkii badnaa oo ay qabteen.
10 Sidoo kalena waxaa la yaabay Yacquub iyo
Yooxanaa oo wiilashii Sebedi ahaa, kuwii wehello
Simoon la ahaa. Ciisena wuxuu Simoon ku yidhi,
Ha baqin, hadda iyo hadhowba dad baad jillaabi
doontaa.
11 Markay doonniyahoodii dhulkii geeyeen,
ayay wax walba ka tageen, markaasay raaceen
isaga.

Baraslihii La Bogsiiyey
(Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

12 Goortuu magaalooyinka middood ku jiray,
waxaa la arkay nin baras miidhan ah. Isaguna
markuu Ciise arkay, wejigiisuu dhulka dhigay oo

ka baryay isagoo leh, Sayidow, haddaad doon-
aysid waad i daahirin kartaa.
13 Oo intuu gacantiisa soo taagay, ayuu taabtay,
oo ku yidhi, Waan doonayaa ee daahirsanow. Oo
kolkiiba baraskii waa ka baxay.
14 Markaasuu ku amray, Ninna ha u sheegin,
laakiin jidkaaga mar oo wadaadka istus. Waxaad
daahirsanaantaada u bixisaa wixii Muuse amray,
marag iyaga ha u ahaatee.
15 Laakiin weliba warkii isaga ku saabsanaa
ayaa sii fiday; o dad aad u badan ayaa u yimid inay
maqlaan, iyo in bukaankooda laga bogsiiyo.
16 Markaasuu, intuu ku noqday meelo cidla ah,
ku tukaday.

Curyaankii La Bogsiiyey
(Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12)

17 Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu
wax barayay, oo halkaasna waxaa ag fadhiyey
qaar Farrisiinta iyo macallimiintii sharciga ah oo
ka yimid magaalo walba oo Galili iyo Yahuudiya
iyo Yeruusaalem; xoogga Rabbiguna waa la jiray
isaga si uu u bogsiiyo kuwa buka.
18 Markaasaa niman waxay sariir ku soo
qaadeen nin curyaan ah, waxayna doonayeen
inay gudaha geliyaan oo hortiisa dhigaan.
19 Markay heli waayeen meel ay ka geliyaan
dadkii badnaa aawadiis, ayay guriga dushiisa fu-
uleen, oo saqafka ayay ka dusiyeen isaga iyo sari-
irtiisii, oo ay dhex dhigeen Ciise hortiisa.
20 Goortuu rumaysadkoodii arkay ayuu ku
yidhi, Nin yahow, dembiyadaadu waa kaa cafiyan
yihiin.

21 Markaasaa culimmadii iyo Farrisiintii waxay
bilaabeen inay fikiraan iyagoo leh, Ayuu yahay
kan caytamayaa? Ayaa dembiyo cafiyi kara Ilaah
keliya maahee?
22 Laakiin Ciise goortuu fikirradoodii gartay
ayuu u jawaabay oo ku yidhi, Maxaad qalbiyadi-
inna uga fikiraysaan?
23 Iyamaa hawl yar, in la yidhaahdo, Dem-
biyadaadu waa kaa cafiyan yihiin, ama in la yid-
haahdo, Kac oo soco?
24 Laakiin si aad ku garataan in Wiilka
Aadanahu dhulka ku leeyahay amar uu
dembiyada ku cafiyo (ayuu ninkii curyaanka
ahaa ku yidhi), Waxaan kugu leeyahay, Kac oo
sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.
25 Kolkiiba hortood ayuu kacay, oo qaatay wixii
uu ku jiifay, oo gurigiisa tegey, isagoo Ilaah am-
maanaya.
26 Markaasay wada yaabeen oo Ilaah
ammaaneen, aad bayna u baqeen, oo waxay
yidhaahdeen, Maanta waxaannu aragnay
waxyaalo yaab leh.

U Yeedhidda Laawi
(Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

27 Waxyaalahaas dabadood ayuu baxay, oo
wuxuu arkay cashuurqaade Laawi la odhan ji-
ray oo fadhiya meeshii cashuurta lagu qaado, oo
wuxuu ku yidhi, I soo raac.
28 Markaasuu wax walba ka tegey, wuuna kacay
oo raacay.
29 Laawi wuxuu gurigiisa ugu sameeyey
diyaafad weyn. Waxaana joogay qaar badan

oo cashuurqaadayaal ah iyo qaar kale oo cunto
ula fadhiya iyaga.
30 Markaasaa Farrisiintii iyo culimmadoodii,
intay xertiisii ka gunuunaceen, waxay ku
yidhaahdeen, Maxaad cashuurqaadayaasha iyo
dembilayaasha wax ula cuntaan oo ula cabtaan?
31 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Kuwa
ladan dhakhtar uma baahna, laakiin kuwa buka
ayaa u baahan.
32 Anigu uma aan imanin inaan kuwa xaqa ah u
yeedho, laakiin inaan dembilayaashase toobadda
ugu yeedho ayaan u imid.

Wax Soonka Ku Saabsan (Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

33 Waxay ku yidhaahdeen, Xerta Yooxanaa
marar badan bay soomaan oo tukadaan, kuwa
Farrisiintuna sidaas oo kale ayay yeelaan, laakiin
kuwaagu wax bay cunaan oo cabbaan.
34 Ciise wuxuu ku yidhi, Ma ku dirqi karaysaan
saaxiibbadii arooska inay soomaan kolkuu
aroosku la joogo?
35 Laakiin maalmaha ayaa iman doona; oo
kolkii arooska laga qaadi doono, kolkaasay
maalmahaas soomi doonaan.
36 Weliba wuxuu kula hadlay masaal isagoo leh,
Ninna karriin kama jeexo dhar cusub inuu dhar
duug ah ku tolo, haddii kale tan cusub ayuu jeex-
ayaa, oo karriintii laga soo gooyay dharkii cusbaa
la heshiin mayso kan duugga ah.
37 Ninna khamri cusub kuma shubo qarbeddo
duug ah, haddii kale khamrigii cusbaa ayaa
qarbeddada kala dildillaacinaya, oo waa
daadanayaa; qarbeddaduna waa hallaabayaan.

38 Laakiin khamri cusub waa in lagu shubaa
qarbeddo cuscusub.
39 Ma jiro nin, hadduu khamri duug ah cabbay,
doonaya kan cusub, waayo, wuxuu leeyahay, Kan
duugga ah ayaa wanaagsan.

6

Wax Sabti Dhawridda Ku Saabsan (Mat. 12:1-14; Mar. 2:23--3:6)

1 Maalin sabti ah waxaa dhacay inuu beeraha
dhex marayay, xertiisuna waxay jarteen sabu-
ulladii, oo intay gacmahooda ku xoqeen ayay
cuneen.
2 Laakiin Farrisiintii qaarkood waxay ku yid-
haahdeen, Maxaad u samaynaysaan wixii aan
xalaal ahayn in sabtida la sameeyo?
3 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Miyayd-
naan akhriyin wixii Daa'uud sameeyey goortuu
gaajooday, isaga iyo kuwii la jiray,
4 siduu gurigii Ilaah u galay oo uu u qaaday
*kibistii tusniinta oo u cunay oo u siiyey kuwii la
jiray, tan aan xalaal u ahayn in la cuno wadaad-
dada maahee?
5 Markaasuu iyagii ku yidhi, Wiilka Aadanahu
waa sayidka sabtida.
6 Waxaa sabti kale dhacay inuu sunagogga galay
oo wax ku baray; halkaasna waxaa joogay nin
gacantiisa midigeed engegnayd.
7 Culimmadii iyo Farrisiintii ayaa fiirinayay
inuu sabtida wax bogsiinayo iyo in kale, si ay ugu
helaan wax ay ku ashtakeeyaan.

* **6:4** kibistii tusniinta = kibis gooni ah oo loo bixiyey Ilaah.

8 Isaguse wuxuu gartay fikirradoodii; goortaa-
suu ninkii gacanta engegnaa ku yidhi, Kac oo
dhexda isa soo taag. Wuuna kacay oo istaagay.
9 Ciise wuxuu ku yidhi, Wax baan idin weyddi-
inayaa, Sabtida ma xalaal baa in wanaag la falo
ama shar, in naf la badbaadiyo ama in la dilo?
10 Markaasuu isha wada mariyey, wuxuuna
ninkii ku yidhi, Gacantaada soo taag. Markaasuu
yeelay sidaas, gacantiisuna waa bogsatay.
11 Markaasay aad u cadhoodeen, oo waxay ka
wada hadleen waxay Ciise ku samayn lahaayeen.

Ciise Wuxuu Doortay Laba Iyo Tobankii Rasuul (Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

12 Maalmahaas waxaa dhacay inuu buurta u
baxay inuu tukado. Habeenkii oo dhan wuxuu
waday inuu Ilaah u tukado.
13 Oo goortay maalin noqotay ayuu xertiisii u
yeedhay. Markaasuu laba iyo toban ka soo saaray,
wuxuuna u bixiyey rasuullo;
14 oo waxay ahayeen Simoon, kan uu Butros u
bixiyey, iyo walaalkiis Andaros, iyo Yacquub iyo
Yooxanaa, iyo Filibos iyo Bartolomayos, iyo
15 Matayos iyo Toomas, iyo Yacquub ina Alfayos,
iyo Simoon oo la odhan jiray Qiiroleh,
16 iyo Yuudas ina Yacquub, iyo Yuudas
Iskariyod, kii gacangeliyey.
17 Markaasuu hoos ula degay, oo bannaan ayuu
istaagay, isaga iyo qaar badan oo xertiisa ah, iyo
dad badan oo Yahuudiya iyo Yeruusaalem iyo
xeebaha Turos iyo Siidoon uga yimaadeen inay
maqlaan iyo in cudurradooda laga bogsiiyo.

18 Oo kuwo jinniyo wasakh leh derdereenna
waa la bogsiiyey.
19 Dadkii badnaa oo dhan waxay doonayeen
inay taabtaan isaga, waayo, xoog baa ka soo baxay
oo wada bogsiiyey.

Kuwa Barakaysan Iyo Kuwa Hoogga Leh (Mat. 5:1-12)

20 Markaasuu kor u fiiriyey oo xertiisii eegay oo
ku yidhi, Waxaa barakaysan kuwiinna masaaki-
inta ah, waayo, boqortooyadii Ilaah idinkaa leh.
21 Waxaana barakaysan kuwiinna haddeer gaa-
jaysan, waayo, waad dhergi doontaan. Waxaana
barakaysan kuwiinna haddeer ooyaya, waayo,
waad qosli doontaan.
22 Waad barakaysan tihiin goortii dadku idin
necbaado, oo goortay dhexdooda idinka saaraan,
oo idin caayaan, oo magacyadiinna sida wax shar
leh u tuuraan Wiilkii Aadanaha aawadiis.
23 Maalintaas reyreeya oo farxad ku bood-
booda, waayo, bal ogaada, abaalgudkiinnu waa
ku weyn yahay jannada, waayo, awowayaashood
sidaasay nebiyadii ku samayn jireen.
24 Hoog waxaa leh kuwiinna hodanka ah,
waayo, gargaarkiinna waad hesheen.
25 Hoogna waxaa leh kuwiinna haddeer
dheregsan, waayo, waad gaajoon doontaan;
hoogna waxaa leh kuwiinna haddeer qoslaya,
waayo, waad barooran doontaan oo ooyi
doontaan.
26 Waa idiin hoog markii dadka oo dhammu
wanaag idinka sheego, waayo, awowayaashood
sidaasay nebiyadii beenta ahaa ku samayn jireen.

Cadowyadiinna Jeclaada
(Mat. 5:38-48)

27 Laakiin waxaan idinku leeyahay kuwiinna
maqlaya, Cadowyadiinna jeclaada, kuwa idin
necebna wax wanaagsan u sameeya.
28 Kuwa idin habaara u duceeya, kuwa idin
caayana Ilaah u barya.
29 Kii dhabanka kaa dhirbaaxa, kan kalena u du;
oo kii maradaada kaa qaata, khamiiskaagana ha
ka celin.
30 Mid walba oo wax kaa barya, sii; kii waxaaga
qaatana, ha ka baryin.
31 Oo sidaad doonaysaan in dadku idiin
sameeyo, idinkuna sidaas oo kale u sameeya
iyaga.
32 Haddaad jeceshihiin kuwa idin jecel, mahad-
maad heshaan? Waayo, xataa dembilayaashuba
way jecel yihiin kuwa jecel iyaga.
33 Haddaad wanaag u fashaan kuwa wanaag
idiin fala, mahadmaad heshaan? Waayo, xataa
dembilayaashuba sidaasay yeelaan.
34 Haddaad wax amaahisaan kuwa aad ka ra-
jaynaysaan inaad ka heshaan, mahadmaad he-
shaan? Waayo, xataa dembilayaashuba way
amaahiyaan dembilayaasha inay ka helaan intii
oo kale.
35 Laakiin cadowyadiinna jeclaada, oo wanaag
u sameeya, oo amaahiya, idinkoo aan waxba
ka rajaynaynin, abaalgudkiinnuna waa badan
doonaa, oo waxaadna noqon doontaan wiilashii
Kan ugu sarreeya, waayo, isagu waa u roon yahay
kuwa aan mahadnaqin iyo kuwa sharka leh.

36 Naxariis lahaada sida Aabbihiin naxariis u
leeyahay.

Dad Kale Ha Xukumina
(Mat. 7:1-5)

37 Cidna ha xukumina, idinkana laydinma
xukumi doono. Ninnana wax ha ku garaynina,
idinkana wax laydinkuma garayn doono e;
dhaafa oo waa laydin dhaafi doonaa.
38 Siiya oo waa laydin siin doonaa; qiyaas
wanaagsan oo hoos u riixriixan oo ruxan oo bu-
uxdhaafaya ayaa laydinku siin doonaa faraqi-
inna, waayo, qiyaastii aad ku qiyaastaan ayaa
laydiinku qiyaasi doonaa.
39 Markaasuu masaal kula hadlay. Indhoole
indhoole ma hagi karaa? Labadoodu miyaanay
god ku dhici doonin?
40 Qof xer ah macallinkiisa kama sarreeyo,
laakiin mid walba markuu wanaag u dhan yahay
wuxuu noqon doonaa sida macallinkiisa oo kale.
41 Saxarka isha walaalkaa ku jira maxaad u
aragtaa, dogobka ishaada ku jirase aad u fiirsan
weydaa?
42 Sidee baad walaalkaa ugu odhan kartaa,
Walaalow i daa, saxarka ishaada ku jira aan kaa
saaree, adiga oo aan arkaynin dogobka ishaada
ku jira? Labawejiile yahow, horta dogobka
ishaada ku jira iska saar, goortaasaad bayaan u
arkaysaa inaad saxarka isha walaalkaa ku jira ka
saarto.
43 Waayo, ma jiro geed wanaagsan oo midho
xun dhalaa, welibana ma jiro geed xun oo midho
wanaagsan dhalaa.

44 Maxaa yeelay, geed kasta waxaa laga
garanayaa midhihiisa. Waayo, berde lagama guro
qudhac, canabkana lagama guro geed qodxan leh.
45 Ninka wanaagsan wuxuu maalka wanaagsan
oo qalbiga ku jira ka soo saaraa wax wanaagsan;
kan sharka lehna wuxuu sharka ka soo saaraa
wax shar ah; waayo, afkiisu wuxuu ku hadlaa
waxa qalbiga ku badan.

Labada Aasaas (Mat. 7:24-27)

46 Maxaad iigu yeedhaan, Rabbow, Rabbow, oo
aad u yeeli weydaan wixii aan leeyahay?
47 Kii kasta oo ii yimaada, oo ereyadayda maqla,
oo yeela, waxaan idin tusayaa kuu u eg yahay.
48 Isagu wuxuu u eg yahay nin guri dhisay, oo
qoday oo hoos u dheereeyey; aasaaskiina ayuu
dhagax weyn ka dul dhisay. Goortii daadku yimid
ayaa webigu ku soo jabay gurigaas, xoog uu ku
gilgilose ma lahayn, waayo, si wanaagsan ayaa loo
dhisay.
49 Laakiin kii maqla oo aan yeelin, wuxuu u eg
yahay nin dhulka ka dhisay guri aan aasaas la-
hayn. Kan webigu ku soo jabay, oo kolkiiba ayuu
dumay, oo dumiddii gurigaasu waa weynayd.

7

Addoonkii Boqol-u-Taliyaha Waa La Bogsiiyey (Mat. 8:5-13)

1 Goortuu hadalladiisa ku dhammeeyey dadka
dhegaysadkooda ayuu Kafarna'um galay.
2 Boqol-u-taliye addoonkiisii uu jeclaa ayaa
bukay oo dhimashuu u dhowaa.

3 Goortuu maqlay wax Ciise ku saabsan, ayuu
waayeelladii Yuhuudda u diray isaga, oo ka
baryay inuu yimaado oo addoonkiisa bogsiiyo.
4 Goortay Ciise u yimaadeen, aad bay u baryeen
oo ku yidhaahdeen, Isagu waa istaahilaa inaad
waxaas u yeeshid,
5 waayo, quruunteenna ayuu jecel yahay, oo
sunagog ayuu noo dhisay.
6 Markaasaa Ciise raacay, oo isagoo aan guriga
ka fogayn, ayaa boqol-u-taliyihii saaxiibbo u soo
diray oo ku yidhi, Sayidow, ha isdhibin, waayo,
anigu ma istaahilo inaad saqafka gurigayga hoost-
iisa soo gashid.
7 Saas aawadeed uma aan malaynaynin inaan
istaahilo inaan kuu imaado; laakiin hadal dheh,
midiidinkayguna waa bogsan doonaa.
8 Waayo, anigu waxaan ahay nin laga sarreeyo,
oo askar baa iga hoosaysa. Kan waxaan ku
idhaahdaa, Tag, wuuna tagaa; mid kalena,
Kaalay, wuuna yimaadaa; midiidinkaygana,
Waxan samee, wuuna sameeyaa.
9 Goortuu Ciise taas maqlay, wuu ka yaabay,
oo intuu dadkii la socday ku jeestay ayuu ku
yidhi, Waxaan idinku leeyahay, Rumaysad sidaas
u weyn oo kale reer binu Israa'iil kama dhex helin.
10 Kuwii la soo dirayna kolkay gurigii ku no-
qdeen, waxay heleen addoonkii oo ladan.

Carmalkii Na'in Joogtay Wiilkeedii Waa La Soo Nooleeyey

11 Markii dambe waxaa noqotay inuu galay ma-
gaalada Na'in la odhan jiray; waxaana raacay
xertiisii, iyo dad badanba.

12 Oo goortuu iriddii magaalada ku soo dhowaa-
day, waxaa dibadda loo waday nin meyd ah oo
madi u ahaa hooyadiis; iyaduna waxay ahayd
carmal. Oo waxaa iyada la jiray dad badan oo
magaalada.
13 Rabbigu goortuu arkay iyada, ayuu u naxari-
istay oo ku yidhi, Ha ooyin.
14 Oo intuu ku soo dhowaaday, ayuu taab-
tay rabrabtii. Kuwii sidayna way joogsadeen.
Markaasuu yidhi, Dhallinyarow, waxaan kugu
leeyahay, Kac.
15 Kolkaasaa kii dhintay sara fadhiistay oo bi-
laabay inuu hadlo, oo markaasaa Ciise isagii u
dhiibay hooyadiis.
16 Kulligood baqdin baa ku wada dhacday, oo
Ilaah bay ammaaneen iyagoo leh, Nebi weyn ayaa
dhexdeenna ka kacay. Ilaahna waa soo booqday
dadkiisa.
17 Warkaas isaga ku saabsan ayaa gaadhay
Yahuudiya oo dhan iyo dhulka ku wareegsan oo
dhan.

Yooxanaa Baabtiisaha
(Mat. 11:2-19)

18 Yooxanaa xertiisa ayaa waxaas oo dhan uga
warrantay.
19 Markaasaa Yooxanaa wuxuu u yeedhay laba
xertiisii ah oo Ciise u soo diray, oo ku yidhi,
Miyaad tahay kan imanaya mise mid kalaannu
dhawrnaa?
20 Nimankii goortay u yimaadeen, waxay ku
yidhaahdeen, Yooxanaa Baabtiisaha ayaa noo soo
kaa diray isagoo leh, Miyaad tahay kan imanaya
mise mid kalaannu dhawrnaa?

21 Saacaddaas qudheeda ayuu dad badan ka
bogsiiyey bukaankooda iyo cudurradooda iyo jin-
niyadooda sharka leh. Indhoolayaal badanna
wuxuu ugu roonaaday inay wax arkaan.
22 Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi, Taga
oo Yooxanaa uga warrama waxaad aragteen iyo
waxaad maqasheen. Kuwii indhaha la'aa wax bay
arkaan, kuwii lugahala'aana way socdaan, kuwii
baraska qabayna waa la nadiifiyey, kuwii dhe-
gahala'aana wax bay maqlaan, kuwii dhintayna
waa la kiciyey, masaakiintana injiilka waa lagu
wacdiyaa,
23 oo waxaana barakaysan kan aan iga xu-
maanin.
24 Kuwii Yooxanaa diray goortay tageen, wuxuu
bilaabay inuu dadkii badnaa wax uga sheego
Yooxanaa. Maxaad cidlada ugu baxdeen? Ma
waxay ahayd inaad soo aragtaan cawsduur
dabaylu ruxayso?
25 Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd
inaad soo aragtaan nin dhar jilicsan qaba? Kuwa
dharka wanaagsan qaba oo hodan ku nool waxay
joogaan guryaha boqorrada.
26 Laakiin maxaad u baxdeen? Ma waxay ahayd
inaad nebi soo aragtaan? Haah, waxaan idinku
leeyahay, Mid nebi ka sarreeya.
27 Kanu waa kii laga qoray,

Eeg, waxaan hortaada soo dirayaa wargeeya-
hayga,
Kan jidkaaga ku sii diyaargarayn doona hortaada.

28 Waxaan idinku leeyahay, Intii dumar ka dha-
latay, mid Yooxanaa ka weyn ma jiro, laakiin kan
boqortooyada Ilaah ugu yar ayaa ka weyn.

29 Dadkii maqlay oo dhan iyo cashuurqaa-
dayaashiiba waxay caddeeyeen inuu Ilaah yahay
xaq, iyagoo ah kuwii lagu baabtiisay baabtiiskii
Yooxanaa.
30 Laakiin Farrisiintii iyo kuwii sharciga yiqiin
ayaa waanadii Ilaah naftooda darteed u diiday
iyagoo aan Yooxanaa baabtiisin.
31 Haddaba maxaan nimanka qarnigan u ekaysi-
iyaa? Maxay u eg yihiin?
32 Waxay u eg yihiin carruur suuqa fadhida oo isu
yeedhyeedhaysa iyagoo leh, Biibiile baannu idiin
yeedhinnay, oo waad cayaari weydeen, waannu
baroorannay oo waad ooyi weydeen.
33 Waayo, Yooxanaa Baabtiisaha waa yimid isagoo
aan kibis cunaynin oo aan khamri cabbaynin;
waxaadna tidhaahdaan, Jinni buu qabaa.
34 Wiilka Aadanahu waa yimid isagoo wax cunaya
oo cabbaya, waxaadna tidhaahdaan, Eeg, waa
nin cir weyn oo khamriyacab ah oo saaxiib la ah
cashuurqaadayaal iyo dembilayaal.
35 Xigmaddu inay xaq tahay waa laga caddeeyey
xaggii carruurteeda oo dhan.

Cagasubkintii Ciise Iyo Masaalka Ku Saabsan Labadii Nin Oo Daynka Qabtay

36 Farrisiinta midkood ayaa weyddiistay inuu
wax la cuno, wuuna galay gurigii Farrisiga oo
cunto u fadhiistay.
37 Bal eeg, naag magaalada joogtay oo dembi la-
hayd goortay ogaatay inuu gurigii Farrisiga cunto
u fadhiyo, waxay soo qaadatay weel *alabastar ah
oo cadar ku jiro.

* **7:37** alabastar = dhagax cad.

38 Way isdaba taagtay cagihiisa agtooda iyadoo ooyaysa, waxayna bilaabtay inay ilmada cagihiisa ku qoyso, oo ay timaha madaxeeda ku tirtirto, oo cagihiisay dhunkatay, oo cadarkii marisay.
39 Farrisigii u yeedhay isaga, goortuu arkay, ayuu isla hadlay isagoo leh, Ninkan hadduu nebi yahay, wuu ogaan lahaa naagtan taataabatay cid ay tahay iyo waxay tahay inay tahay dembile.
40 Ciise baa u jawaabay oo ku yidhi, Simoonow, hal baan ku leeyahay. Wuxuu yidhi, Dheh, Macallimow.
41 Waxaa jiray amaahiye laba nin amaah ku lahaa, mid wuxuu ku lahaa shan boqol oo dinaar, midka kalena konton.
42 Goortii ay waayeen waxay bixiyaan, ayuu labadoodiiba u dhaafay. Haddaba iyamaa ahaan doona kan jacayl badan?
43 Simoon baa u jawaabay oo ku yidhi, Waxaan u malaynayaa, kan uu wax badan u dhaafay. Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsan baad u qiyaastay.
44 Kolkaasuu naagtii u jeestay, oo wuxuu Simoon ku yidhi, Naagtan ma aragtaa? Anigu gurigaagaan galay; biyo cagahayga iima aad siin, laakiin iyadu cagahayga ayay ilmadeeda ku qoysay oo ay timaheeda ku tirtirtay.
45 Dhunkasho ima aad dhunkan, iyaduse tan iyo wakhtigaan soo galay kama dayn inay cagahayga dhunkato.
46 Madaxaygana saliid ma aad marin, iyaduse cagahayga ayay cadar marisay.
47 Sidaa darteed waxaan kugu leeyahay, Dembiyadeedii badnaa waa cafiyan yihiin, waayo, aad bay u jeclayd. Kii wax yar loo dhaafay, ayaa wax

yar jecel.
48 Wuxuu iyada ku yidhi, Dembiyadaadii waa
cafiyan yihiin.
49 Kuwii cunto ula fadhiyey waxay bilaabeen
inay isku yidhaahdaan, Yuu yahay kan dembiyo
cafiya haddana?
50 Wuxuu naagtii ku yidhi, Rumaysadkaaga
ayaa ku badbaadiyey ee nabad ku tag.

8

Dumarkii Ciise U Adeegay

1 Markii dambe waxaa dhacay inuu maga-
alooyinka iyo tuulooyinka dhex marayay isagoo
dadka ku wacdiyaya oo u sheegaya injiilka boqor-
tooyadii Ilaah; waxaana la jiray laba-iyo-tobankii,
2 iyo naago laga bogsiiyey jinniyo shar leh iyo
cudurro. Waxay ahaayeen Maryantii la odhan
jiray tii reer Magdala, ee toddoba jinni ka baxeen,
3 iyo Yo'anna afadii Khusas ee wakiilkii Herodos
ahaa, iyo Susanna, iyo qaar badan oo kale oo
waxooda ugu adeegi jiray.

Masaalka Ku Saabsan Beerreyga
(Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

4 Goortii dad badan isu soo urureen, iyo kuwa
magaalo walba uga yimid, wuxuu ku hadlay
masaal.
5 Beerrey baa baxay inuu abuurkiisa beero, oo
intuu beerayay, qaar baa jidka geestiisa ku dha-
cay, oo waa lagu tuntay, oo shimbirrihii cirka ayaa
cunay.

6 Qaar kalena waxay ku dhaceen dhagax; kol
alla kolkii ay soo baxeen way engegeen, waayo,
qoyaan ma lahayn.
7 Qaar kalena waxay ku dhex dhaceen qodxan,
qodxantiina waa la soo baxday oo ceejisay.
8 Qaar kalena dhul wanaagsan bay ku dhaceen
oo soo baxeen, waxayna midho dhaleen boqol
jibbaar. Goortuu waxan yidhi, ayuu qayliyey oo
yidhi, Kan dhego wax lagu maqlo lahu ha maqlo.

Micnayntii Masaalka
(Mat. 13:10-23; Mar. 4:10-20)

9 Markaasaa xertiisii weyddiisay oo ku tidhi,
Muxuu yahay masaalkan?
10 Wuxuu ku yidhi, Idinka waa laydin si-
iyaa inaad waxa qarsoon ee boqortooyadii Ilaah
garataan, kuwa kalese masaallo ayaa loogu shee-
gaa, si ay goortay arkayaan ayan u arkin, oo si ay
goortay maqlayaan ayan u garan.
11 Masaalku waa kan: Abuurku waa ereygii
Ilaah.
12 Kuwii jidka yiil waa kuwa maqla, markaasaa
Ibliisku yimaadaa, oo hadalka ayuu qalbigooda
ka qaadaa, si aanay u rumaysan oo aanay u bad-
baadin.
13 Kuwii dhagaxa yiilna waa kuwa goortay
maqlaan, hadalka farxad ku qaata, kuwanna xi-
did ma leh; laakiin wakhti yar ayay rumaystaan,
wakhtiga duufsashadana way iska noqdaan.
14 Kuwii qodxanta ku dhex dhacayna waa
kuwan maqla oo intay socdaan waxaa ceejiya
welwelidda iyo hodantinimada iyo farxadda
ifkan, midho bisilna ma dhalaan.

15 Kuwa dhulka wanaagsanna waxay yihiin
kuwa, intay maqlaan, qalbi wanaagsan oo fiican
hadalka ku haysta, oo dulqaadasho ayay midho
ku dhalaan.

Waxa Ilayska Laga Barto (Mar. 4:21-25)

16 Ma jiro nin, goortuu ilays shido, weel ku
daboola, ama sariir hoos geliya, laakiin wuxuu
saaraa meeshii ilayska si ay kuwa soo galaa ifti-
inka u arkaan.
17 Waayo, wax qarsoon ma jiro oo aan soo
muuqan doonin, wax daboolanna ma jiro oo aan
la garan doonin oo aan bannaan soo bixi doonin.
18 Sidaa darteed u fiirsada sidaad u maqlaysaan,
waayo, ku alla kii wax haysta waa la siin doonaa,
ku alla kii aan waxba haysanse waa laga qaadi
doonaa wixii loo maleeyo inuu haysto.

Walaalnimada Runta Ah (Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

19 Markaasaa waxaa isaga u yimid hooyadiis
iyo walaalihiis, wayna soo gaadhi kari waayeen
dadkii badnaa aawadood.
20 Oo waxaa lagu yidhi, Hooyadaa iyo walaala-
haa ayaa dibadda taagan oo doonaya inay ku
arkaan.
21 Laakiin wuxuu ugu jawaabay, Hooyaday iyo
walaalahay waa kuwan ereyga Ilaah maqla oo
yeela.

Ciisaa Duufaankii Dejiyey (Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

22 Maalmahaas middood waxaa dhacay inuu
doonni fuulay isaga iyo xertiisiiba, wuxuuna

iyaga ku yidhi, Dhanka kale oo badda aan u gudubno, goortaasay dhaqaaqeen.
23 Laakiin intay socdeen ayuu seexday, oo waxaa baddii ku soo dhacay duufaan weyn oo dabayl ah; doonnidiina ayaa buuxsamaysay, oo halis bay ku jireen.
24 Markaasay isaga u yimaadeen oo intay toosiyeen ayay ku yidhaahdeen, Macallimow, Macallimow, waa lumaynaaye. Kolkaasuu kacay oo canaantay dabayshii iyo hirarkii biyaha. Goortaasay degeen oo xawaal baa dhacday.
25 Markaasuu wuxuu iyaga ku yidhi, Rumaysadkiinnii meeh? Iyagoo baqaya oo yaabban waxay isku yidhaahdeen, Haddaba yuu yahay kan amra xataa dabaysha iyo biyaha oo ay yeelaan?

Jinnoolihii Reer Gadareni Oo La Bogsiiyey (Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

26 Waxay gaadheen dalka Gadareni ee ka soo hor jeeday Galili.
27 Goortuu dhulka u degay waxaa la kulmay nin magaalada ka yimid oo jinniyo qaba. Wakhti dheer dhar ma sidan jirin, gurina ma joogi jirin, laakiin xabaalaha ayuu dhex joogi jiray.
28 Goortuu arkay Ciise, ayuu qayliyey, hortiisana ayuu isku tuuray oo cod weyn ayuu ku yidhi, Maxaa inoo dhexeeya, Ciisow, adigoo ah Wiilka Ilaaha sarow? Waxaan kaa baryayaa, Ha i silcin.
29 Waayo, wuxuu jinnigii wasakhda lahaa ku amray inuu ninka ka baxo, maxaa yeelay, marar badan ayuu qaban jiray, oo waxaa lagu xidhi jiray silsilado iyo bircago, oo waa la ilaalin jiray;

silsiladihiina wuu iska gooyn jiray oo jinniguna
cidlada ayuu u kaxayn jiray.
30 Markaasaa Ciise weyddiiyey oo ku yidhi, Ma-
gacaa? Oo wuxuu ku yidhi, Liijon; waayo, jinniyo
badan ayaa galay.
31 Markaasay ka baryeen inaanu amrin inay
yamayska tagaan.
32 Halkaa waxaa joogay daaqsin doofaarro
badan ah oo buurta daaqaysa. Waxayna ka bary-
een inuu u fasaxo inay kuwaas galaan. Kolkaasuu
u fasaxay.
33 Markaasay jinniyadii ninkii ka baxeen oo
doofaarradii galeen. Daqsintiina jarka hoos bay
uga yaacday ilaa badda, wayna ku bakhtiyeen.
34 Kuwii daajin jiray markay arkeen waxa dha-
cay, ayay carareen oo dadkii magaalada iyo beer-
ahaba ayay u warrameen.
35 Kolkaasaa dadkii u soo baxay inay arkaan
wixii dhacay. Markaasay u yimaadeen Ciise, oo
waxay arkeen ninkii jinniyadu ka baxeen, isagoo
ag fadhiya Ciise cagihiisa oo dhar sita oo miyir
qaba; wayna baqeen.
36 Kolkaasaa kuwii arkay waxay iyaga u
sheegeen sida jinnoolihii loo bogsiiyey.
37 Dadkii oo dhan oo dalka Gadareni ku wa-
reegsanaa ayaa baryay inuu ka noqdo iyaga,
waayo, baqdin weyn ayay baqeen. Markaasuu
doonni fuulay, waana noqday.
38 Laakiin ninkii jinniyadii ka baxeen ayaa ka
baryay isaga inuu raaco, laakiin wuu diray isagoo
ku leh,
39 Gurigaaga ku noqo oo dadka ogeysii waxa
weyn oo Ilaah kuu sameeyey. Markaasuu tegey

oo wuxuu magaalada oo dhan ku naadiyey waxa weyn oo Ciise u sameeyey.

Yayros Gabadhiis Iyo Naagtii Dhiigbixidda Qabtay
(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)

40 Markii Ciise noqday ayaa dadkii badnaa farxad ku qaatay, waayo, way wada sugayeen.

41 Oo bal eeg, waxaa yimid nin Yayros la odhan jiray, oo taliyaha sunagogga ahaan jiray. Wuxuuna isku riday Ciise cagihiisa oo ka baryay inuu gurigiisa galo.

42 Waayo, gabadh keliya buu lahaa, iyadoo abbaaraha laba iyo toban sannadood jirtay, wayna sakaraadaysay. Laakiin intuu socday dadkii badnaa ayaa cidhiidhiyey.

43 Naag laba iyo toban sannadood dhiigbixid qabtay, oo wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan dhakhtarro ku bixisay, oo ku bogsan kari weyday, midna xaggiisa,

44 ayaa dhabarkiisa timid oo taabatay maradiisa darafteeda. Kolkiiba bixiddii dhiiggeeda ayaa joogsatay.

45 Markaasaa Ciise yidhi, Yuu yahay kan i taabtay? Markay wada dafireen, Butros iyo kuwa la jiray waxay ku yidhaahdeen, Macallimow, dadkii badnaa ayaa ku jiidhaya oo ku cidhiidhinaya.

46 Laakiin Ciise wuxuu yidhi, Qof baa i taabtay, waayo, waxaan gartay in xoog iga baxay.

47 Naagtii goortay aragtay inaanay qarsoonaan karin ayay timid iyadoo gariiraysa, oo hortiisay

isku ridday, oo u caddaysay dadkii oo dhan hor-
tooda waxay u taabatay iyo siday markiiba u
bogsatay.
48 Kolkaasuu wuxuu iyada ku yidhi, Gabadhoy,
rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey ee nabad ku
tag.
49 Intuu weli hadlayay, waxaa gurigii taliyaha
sunagogga ka yimid nin ku leh, Gabadhaadii waa
dhimatay, ee Macallinka ha dhibin.
50 Laakiin Ciise goortuu maqlay, wuxuu ugu
jawaabay, Ha baqin ee iska rumayso, wayna
bogsan doontaa.
51 Markuu guriga yimid, ninna uma oggolaanin
inuu la galo, Butros, iyo Yooxanaa, iyo Yacquub,
iyo gabadha aabbeheed, iyo hooyadeed maahee.
52 Kulligood waxay u ooyayeen oo u
barooranayeen iyada, laakiin wuxuu ku yidhi,
Ha ooyina, iyadu ma dhiman, waase huruddaa.
53 Wayna ku qosleen, iyagoo og inay dhimatay.
54 Markaasuu dadkii oo dhan dibadda u saaray,
oo uu gacanteeda qabtay oo qayliyey isagoo leh,
Yartoy, kac.
55 Ruuxeedii ayaa ku soo noqday, oo markiiba
way kacday, oo wuxuu amray in cunto la siiyo
iyada.
56 Waalidkeedii waa yaabeen, wuxuuse amray
inaanay ninna u sheegin waxa dhacay.

9

Laba-iyo-tobankii Rasuul Iyo Shuqulladoodii
(Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

1 Laba-iyo-tobankii ayuu isugu yeedhay, wuxu-
una siiyey xoog iyo amar ay jinniyada oo dhan ku
saaraan oo ay cudurro ku bogsiiyaan.
2 Wuuna diray inay boqortooyadii Ilaah ku
wacdiyaan dadka oo ay bogsiiyaan kuwa buka.
3 Wuxuuna ku yidhi, Waxba safarka ha u
qaadanina, ama ul, ama qandi, ama kibis, ama
lacag. Laba khamiisna ha qaadanina.
4 Guri alla gurigaad gashaan jooga, meeshaasna
ka baxa.
5 Kuwa alla kuwii aan idin soo dhowayn,
markaad magaaladaas ka baxdaan siigada cagihi-
inna ka dhabaandhaba inay marag ka gees ah ku
ahaato.
6 Markaasay baxeen, oo tuulooyinka ayay dhex
mareen, iyagoo injiilka ku wacdiyaya oo meel
walbaba kuwa buka ku bogsiinaya.

Herodos Waa Welwelay
(Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-16)

7 Markaasaa taliye Herodos maqlay waxa dha-
cay oo dhan, wuuna shakiyey, waayo, qaar baa
yidhi, Yooxanaa ayaa kuwii dhintay ka soo sara
kacay,
8 qaarna waxay yidhaahdeen, Eliyaas ayaa soo
muuqday, qaar kalena waxay yidhaahdeen, Nebi
nebiyadii hore ah ayaa soo sara kacay.
9 Markaasaa Herodos wuxuu yidhi, Yooxanaa
madaxaan ka gooyay, Yuu yahay kan aan waxan
ka maqlayo? Oo wuxuu doonayay inuu arko.

Waxaa Cunto La Siiyey Shan Kun Oo Nin
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Yoox. 6:1-13)

10 Rasuulladii markay soo noqdeen ayay isaga
u sheegeen wixii ay sameeyeen. Wuuna waday
oo keli ahaan u kaxeeyey magaalada Beytsayda la
odhan jiray.
11 Laakiin dadkii badnaa, goortay ogaadeen,
way soo raaceen. Markaasuuna iyaga soo
dhoweeyey, oo wuxuu kala hadlay wax ku
saabsan boqortooyadii. Ilaah, oo kuwii u baahnaa
in la bogsiiyona wuu bogsiiyey.
12 Goortii maalintii dhammaanaysay laba-iyo-
tobankii ayaa yimid iyagoo ku leh, Dadka badan
dir si ay u tagaan tuulooyinka iyo beeraha ku wa-
reegsan, oo ay ugu hoydaan oo cunto uga helaan,
waayo, meeshan cidlada ah ayaynu joognaa.
13 Wuxuuse ku yidhi, Idinku siiya waxay cu-
naan. Waxay ku yidhaahdeen, Annagu wax ka
badan shan kibsood iyo laba kalluun ma hayno,
inaannu tagno oo dadkan oo dhan cunto u soo
iibinno maahee.
14 Waayo, waxay ku dhowaayeen shan kun oo
nin. Wuxuu xertiisii ku yidhi, U fadhiisiya koox
koox konton konton ah.
15 Sidaasay yeeleen oo wada fadhiisiyeen.
16 Markaasuu wuxuu qaaday shantii kibsood
iyo labadii kalluun, oo intuu cirka eegay, ayuu
barakeeyey, oo kala jejebiyey, oo xertiisii siiyey,
inay dadkii badnaa hortooda dhigaan.
17 Markaasay cuneen oo ka wada dhergeen;
waxaana la guray jajabkii ka hadhay oo laba iyo
toban dambiilood ah.

Butros Wuxuu Qiray Inuu Ciise Yahay Masiixa (Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

18 Intuu keli ahaan u tukanayay, ayaa xertiisii la joogtay, markaasuu weyddiiyey isagoo leh, Dadkii badnaa yay igu sheegaan?
19 Way u jawaabeen oo ku yidhaahdeen, Yooxanaa Baabtiisaha; qaar kalena waxay yidhaahdeen, Eliyaas, qaarna waxay yidhaahdeen, Nebi nebiyadii hore ah oo soo sara kacay.
20 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinkuse yaad igu sheegtaan? Butros ayaa u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Masiixii Ilaah.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dhimashadiisa Iyo Sarakiciddiisa
(Mat. 16:21-23; Mar. 8:30-31)

21 Laakiin wuu waaniyey oo wuxuu ku amray inaanay ninna waxaas u sheegin,
22 isagoo leh, Waxay waajib ugu tahay Wiilka Aadanahu inuu wax badan ku xanuunsado, oo ay waayeellada iyo wadaaddada sare iyo culimmadu diidaan, oo la dilo, oo maalinta saddexaad la sara kiciyo.

Waa In Nafta La Diido
(Mat. 16:24-28; Mar. 8:34--9:1)

23 Markaasuu wuxuu kulligood ku yidhi, Mid uun hadduu doonayo inuu iga daba yimaado, ha dayriyo doonistiisa, iskutallaabtiisana maalin walba ha soo qaato oo ha i soo raaco.
24 Waayo, kan doonaya inuu naftiisa badbaadiyo, waa lumin doonaa, laakiin kan naftiisa u lumiya aawaday, kaasaa badbaadin doona.
25 Waayo, nin maxay u taraysaa hadduu dunida oo dhan helo oo uu islumiyo oo khasaaro?

26 Maxaa yeelay, ku alla kii ka xishooda
aniga iyo ereygaygaba, Wiilka Aadanaha ayaa
ka xishoon doona isaga, goortuu ku yimaado
ammaantiisa iyo ammaanta Aabbihiis iyo tan
malaa'igaha quduuska ah.
27 Laakiin run baan idiin sheegayaa, Kuwa
halkan taagan qaarkood sinaba dhimasho uma
dhadhamin doonaan ilaa ay arkaan boqortooy-
ada Ilaah.

Ciise Muuqiisu Waa Isbeddelay
(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

28 Abbaaraha siddeed maalmood hadalladan
dabadood waxaa dhacay inuu waday Butros, iyo
Yooxanaa, iyo Yacquub, oo buurtuu fuulay inuu
ku tukado,
29 oo intuu tukanayay, araggii wejigiisa ayaa si
kale noqday, dharkiisuna caddaan ayuu la dha-
laalayay.
30 Oo bal eeg, laba nin ayaa la hadlayay isaga,
waxayna ahaayeen Muuse iyo Eliyaas,
31 oo ammaan ku soo muuqday, oo waxay
kala hadlayeen dhimashadiisa uu Yeruusaalem
dhowaan ku dhammayn lahaa.
32 Laakiin Butros iyo kuwii la jiray ayaa hurdo
la cuslaaday; oo goortay tooseen ayay arkeen am-
maantiisa iyo labadii nin oo la taagan.
33 Kolkay ka tegayeen waxaa dhacay in
Butros ku yidhi Ciise, Macallimow, waxaa inoo
wanaagsan inaynu halkan joogno, haddaba
saddex waab aannu ka dhisno, mid adaan ku
dhisaynaa, midna Muuse, midna Eliyaas, waayo,
ma uu garanaynin wuxuu leeyahay.

34 Intuu waxaas lahaa, waxaa timid daruur oo
iyagay hadhaysay, wayna baqeen kolkay daruur-
tii galeen.
35 Daruurtiina waxaa ka yimid cod leh, Kanu
waa Wiilkayga aan jeclahay ee maqla isaga.
36 Goortii codkii ahaaday Ciise keliya ayaa la
arkay; markaasay iska aamuseen, oo maalma-
haas ninna uma ay sheegin wixii ay arkeen.

Wiilkii Jinniga Qabay Waa La Bogsiiyey (Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

37 Maalintii xigtay, goortay buurta ka soo
degeen, waxaa dhacay in dad badni la kulmay
isaga.
38 Oo bal eeg, nin dadkii badnaa ka mid ah
ayaa qayliyey isagoo leh, Macallimow, waxaan
kaa baryayaa inaad wiilkayga eegto, waayo, waa
madigayga,
39 oo bal eeg, jinni baa qabsada, oo dhaqsiba
wiilkaa qayliya, jinniguna waa gilgilaa, oo wi-
ilku afkuu ka xumbeeyaa; dhib ayaa jinnigu kaga
baxaa, isagoo aad u burburinaya.
40 Waxaan xertaada ka baryay inay ka saaraan,
wayna kari waayeen.
41 Markaasaa Ciise u jawaabay oo ku yidhi,
Qarni yahow rumaysadka daranu oo madaxa
adagu, ilaa goormaan idinla jiri doonaa, oo ilaa
goormaan idiin dulqaadan doonaa? Wiilkaaga
halkan keen.
42 Intuu weli soo socday, jinnigii ayaa jeex-
jeexay oo gilgilay. Markaasaa Ciise jinnigii
wasakhda lahaa canaantay, wiilkiina ayuu bogsi-
iyey oo aabbihiis ku celiyey.

43 Kulli way ka wada yaabeen Ilaah weynaanti-
isa.

Ciise Baa Mar Labaad Dhimashadiisa Sii Sheegay
(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

Laakiin intay kulligood la wada yaabsanaayeen
wixii uu sameeyey oo dhan, wuxuu xertiisii ku
yidhi,
44 Hadalladanu ha galeen dhegihiinna, waayo,
Wiilka Aadanaha ayaa dadka loo gacangelin
doonaa.
45 Laakiin hadalkaas ayay garan waayeen,
waana laga qariyey si ayna u garan, wayna ka
cabsadeen inay hadalkas wax ka weyddiiyaan.

Is-hoosaysiinta
(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

46 Waxaa ka dhex kacday dood ay islahaayeen,
Kee baa ahaan doonaa kan inoo weyn.
47 Laakiin Ciise markuu gartay fikirrada qalbi-
gooda ayuu ilmo qaaday oo is-ag joojiyey,
48 markaasuu ku yidhi iyaga, Ku alla kii maga-
cayga ku aqbala ilmahan, wuu i aqbalaa, oo ku
alla kii i aqbalaa, wuxuu aqbalaa kii i soo diray,
waayo, kii idiinku wada yar, kaas ayaa u weyn.

Midba Midka Kale Ha U Dulqaato
(Mar. 9:38-40)

49 Yooxanaa baa u jawaabay oo ku yidhi, Macal-
limow, waxaannu aragnay qof magacaaga jinniyo
ku saaraya, oo waannu u diidnay, waayo, isagu
nama uu soo raaco.
50 Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Ha u diidina,
waayo, kan aan idinka gees ahayn waa idinla
gees.

Ciise Wuxuu U Kacay Yeruusaalem; Dadka Reer Samaariya Sooma Ay Dhowayn

51 Goortii wakhtigii isaga kor loo qaadi lahaa uu dhowaaday, wuxuu wejigiisa u jeediyey inuu Yeruusaalem tago.
52 Markaasuu hortiisa cid u diray, oo intay tageen ayay galeen tuulo reer Samaariya ah inay wax u diyaariyaan isaga.
53 Iyaguse ma ay dhowayn, waayo, wejigiisa ayaa u jeeday xagga Yeruusaalem.
54 Markaasaa xertiisii Yacquub iyo Yooxanaa goortay arkeen, waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, ma doonaysaa inaannu dab amarno inuu cirka ka soo dego oo baabbi'iyo?
55 Isaguse waa ku jeestay oo canaantay iyaga, oo ku yidhi, Garan maysaan caynkii ruuxa aad ka tihiin.
56 Markaasay waxay aadeen tuulo kale.

Sida Loo Imtixaamo Kuwa Doonaya Inay Xer Noqdaan

(Mat. 8:19-22)

57 Oo intay jidka ku socdeen nin baa ku yidhi isaga, Waan ku raacayaa meel alla meeshaad tagtidba.
58 Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, Dawacooyinku godad bay leeyihiin, shimbirraha cirkuna buulal bay leeyihiin, laakiin Wiilka Aadanahu meel uu madaxiisa dhigo ma leh.
59 Mid kalena ayuu ku yidhi, I soo raac. Laakiin isagu wuxuu ku yidhi, Sayidow, horta ii oggolow inaan tago oo aabbahay soo aaso.

60 Laakiin wuxuu ku yidhi, Iska daa, meydadku
ha aaseen meydadkooda, laakiin adigu bax oo
boqortooyadii Ilaah ku naadi.
61 Mid kale ayaa yidhi, Sayidow, waan ku raa-
cayaa, laakiin horta ii oggolow inaan kuwa guri-
gayga jooga ku soo idhaahdo, Nabadgelyo.
62 Ciise ayaa ku yidhi, Ma jiro nin gacantiisa
mixaraatka saara oo dib u eega, oo u qalma boqor-
tooyada Ilaah.

10

Toddobaatankii Xerta Ahaa Shuqulladoodii

1 Waxaa dabadeed Rabbigu wuxuu soo bixiyey
toddobaatan kale, oo laba laba ayuu hortiisa u
diray ilaa magaalo walba iyo meel walba oo uu
tegi lahaa.
2 Wuxuuna ku yidhi, Waxa beerta laga gooy-
nayaa way badan yihiin, shaqaalayaashuse waa
yar yihiin. Sidaa darteed Sayidka beergooyska
barya inuu shaqaalayaal beertiisa u soo diro.
3 Socda, oo ogaada, waxaan idiin dirayaa sida
baraar oo yeey ku dhex jira.
4 Ha qaadanina kiish, ama qandi, ama kabo,
ninnaba jidka ha ku nabdaadinina.
5 Guri alla gurigaad gashaan, horta waxaad ku
tidhaahdaan, Gurigan nabad ha u ahaato.
6 Ina nabdeed hadduu halkaas joogo, nabad-
diinnu waxay ahaan doontaa dushiisa, haddii
kalese way idinku soo noqon doontaa.
7 Gurigaas qudhiisa jooga, idinkoo cunaya oo
cabbaya waxay haystaan, waayo, shaqaaluhu

waa istaahilaa abaalgudkiisa. Guriba guri ha u dhaafina.
8 Magaalo alla magaaladaad gashaan oo laydinka soo dhoweeya, waxa laydin soo hor dhigo cuna.
9 Bogsiiya kuwa buka oo halkaas jooga, oo ku dhaha, Boqortooyada Ilaah waa idinku soo dhow dahay.
10 Laakiin magaalo alla magaaladaad gashaan, oo aan laydinka soo dhowayn, u soo baxa jidadkeeda, oo dhaha,
11 Xataa siigada magaaladiinna ee cagahayaga soo raacday, waannu idinku tirtiraynaa, laakiin kan ogaada, Boqortooyadii Ilaah waa dhow dahay.
12 Waxaan idinku leeyahay, Maalintaas Sodom ayaa ka xisaab fududaan doonta magaaldaas.

Waxaa Hoog Leh Dadka Aan Ilaah Rumaysnayn Magaalooyinkooda
(Mat. 11:20-24)

13 Waa kuu hoog, Khorasinay. Waa kuu hoog, Beytsayday, waayo, shuqulladii xoogga lahaa oo laydinku dhex sameeyey haddii Turos iyo Siidoon lagu samayn lahaa, goor horay toobadkeeni lahaayeen, iyagoo dhar joonyad ah gashan oo dambas ku fadhiya.
14 Laakiin maalinta xisaabta Turos iyo Siidoon waa idinka xisaab fududaan doonaan.
15 Adiguna Kafarna'umay, samada ma laguu sarraysiin doonaa? Waxaa lagu dejin doonaa *Haadees.

---

* **10:15** Haadees = Meeshii kuwii dhintay.

16 Kan idin maqlaa waa i maqlaa, kan idin diidaana, waa i diidaa, kan i diidaana, wuxuu diidaa kii i soo diray.

Toddobaatankii Ayaa Soo Noqday

17 Toddobaatankii farxad ayay la soo noqdeen, iyagoo leh, Sayidow, xataa jinniyadu magacaaga ayay nooga dambeeyaan.
18 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Waxaan arkay Shayddaankoo sida hillaac samada uga soo dhacaya.
19 Bal ogaada, waxaan idin siiyey amar aad kula tumataan abeesooyin iyo dabaqalloocyo iyo xoogga oo dhan ee cadowga; innaba waxba idinma yeeli doono.
20 Laakiin tan ha ku farxina in jinniyadu ay idinka dambeeyaan, laakiin ku farxa in magacyadiinnu ay jannada ku qoran yihiin.

Ciise Waa Mahadnaqay (Mat. 11:25-27; 13:16-17)

21 Saacaddaas qudheeda ayuu Ruuxa Quduuska ah ku reyreeyey oo yidhi, Waan kugu mahadnaqayaa, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulkow, waayo, waxyaalahan ayaad kuwa caqliga iyo garashada leh ka qarisay, oo waxaad u muujisay ilmo yaryar. Haah, Aabbow, waayo, sidaas ayaa kaa farxisay.
22 Aabbahay wax walbaba waa ii dhiibay; oo ninna Wiilka garan maayo cid uu yahay Aabbaha maahee, oo ninna Aabbaha garan maayo cid uu yahay, Wiilka maahee, iyo kii Wiilku doonayo inuu u muujiyo.

23 Wuxuuna u jeestay xertiisa oo keli ahaan ugu
yidhi, Waxaa barakaysan indhaha arka waxaad
aragtaan;
24 waayo, waxaan idinku leeyahay, Nebiyo iyo
boqorro badan ayaa doonay inay arkaan waxaad
aragtaan, mana arkin, iyo inay maqlaan waxaad
maqashaan, mana ay maqlin.

Sida Loo Helo Nolosha Weligeed Ah (Mat. 22:34-40; Mar. 12:28-31)

25 Mid sharciga yaqaan ayaa istaagay oo
jirrabay, isagoo leh, Macallimow, maxaan
sameeyaa si aan ku dhaxlo nolosha weligeed
ah?
26 Wuxuu ku yidhi, Maxaa sharciga ku qoran?
Sidee baad u akhridaa?
27 Isagaa u jawaabay oo ku yidhi, Waa inaad
Rabbiga Ilaahaaga ah ka jeclaataa qalbigaaga oo
dhan, iyo naftaada oo dhan, iyo xooggaaga oo
dhan, iyo caqligaaga oo dhan, deriskaagana waa
inaad u jeclaataa sida naftaada.
28 Wuxuu ku yidhi, Si hagaagsan ayaad u
jawaabtay. Sidaas yeel oo waad noolaan doontaa.

Masaalka Ku Saabsan Ninkii Wanaagsanaa Oo Reer Samaariya

29 Laakiin isagoo doonaya inuu iscaddeeyo inuu
xaq yahay, ayuu Ciise ku yidhi, Yaa deriskayga ah?
30 Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Nin baa
Yeruusaalem ka soo degayay oo Yerixoo ku soc-
day; wuxuuna ku dhex dhacay tuugag, oo intay
dharka ka furteen oo garaaceen ayay ka tageen oo
daayeen isagoo bestiis ah.

31 Waxay noqotay in wadaad jidkaas ku soo
degayay, oo markuu arkay ayuu dhinaca kale
maray.
32 Sidaas oo kalena nin reer Laawi ah goor-
tuu meeshaas yimid oo arkay, ayuu dhinaca kale
maray.
33 Laakiin nin reer Samaariya ah intuu socday
ayuu meeshiisa yimid, oo markuu arkay ayuu u
naxariistay.
34 Wuuna u dhowaaday, oo nabrihiisii ka duud-
duubay, oo saliid iyo khamri ku shubay, markaa-
suu saaray neefkiisii, oo hudheel geeyey, waana u
dadaalay.
35 Maalintii dambe wuxuu soo bixiyey laba di-
naar, oo siiyey ninkii hudheelkii lahaa, oo ku
yidhi, U dadaal, oo wixii dambe oo kaaga baxa, soo
noqodkayga ayaan kuu celin doonaa.
36 Saddexdaas kee bay kula tahay inuu deris u
ahaa kii tuugagga ku dhex dhacay?
37 Wuxuu ku yidhi, Kii u naxariistay. Markaasaa
Ciise ku yidhi, Tag oo sidaas oo kale yeel.

Maarta Iyo Maryan

38 Intay socdeen wuxuu galay tuulo. Markaasaa
qof dumar ah oo Maarta la odhan jiray ayaa
gurigeeda gelisay.
39 Waxayna lahayd walaal Maryan la odhan
jiray, oo iyaduna waxay ag fadhiisatay cagihii
Sayidka oo ereygiisa maqashay.
40 Laakiin Maarta waxaa jiidanaysay hawl
badan, oo intay u timid ayay ku tidhi, Sayidow,
miyaanay waxba kula ahayn in walaashay i

daysay inaan keligay adeego? Haddaba la hadal
inay ila qabato.
41 Laakiin Sayidku waa u jawaabay oo ku yidhi,
Maarta, Maartay, wax badan ayaad ka welwe-
laysaa oo isku dhibaysaa.
42 Laakiin mid baa loo baahan yahay, Maryanna
waxay doorатay intii roonayd oo aan laga qaadi
doonin.

11

Tukashaduu Ciise Xertiisa Baray
(Mat. 6:9-13)

1 Meel buu ku tukanayay, oo goortuu dham-
meeyey, mid xertiisa ka mid ah ayaa ku yidhi,
Sayidow, na bar si loo tukado, sida Yooxanaa
xertiisa u baray.
2 Wuxuu ku yidhi, Goortaad tukanaysaan
dhaha, Aabbahayaga jannada ku jirow,
magacaagu quduus ha ahaado, boqortooyadaadu
ha timaado.
3 Maalinba maalin kibistayada nagu filan na sii.
4 Oo naga cafi dembiyadayada, waayo, an-
naguba waa u cafinnaa mid walba oo aannu qaan
ku leennahay, oo jirrabaaddana ha noo kaxayn.

*Tukasho Joojinla'aan Ah Iyo Masaalka Ku Saab-
san Saaxiibkii Saqdadhexe Yimid*
(Mat. 7:7-11)

5 Wuxuuna ku yidhi, Kiinnee baa saaxiib leh oo
saqdadhexe u tegaya oo ku odhanaya, Saaxiibow,
saddex kibsood i amaahi,
6 waayo, saaxiibkay ayaa safar iiga yimid, oo
waxaan hor dhigo ma hayo.

7 Kaasaana gudaha ka jawaabaya oo odhanaya,
Ha i dhibin. Albaabka waa la xidhay; carruurtay-
duna sariirtay ila jiiftaa; umana kici karo inaan
wax ku siiyo.
8 Waxaan idinku leeyahay, In kastoo aanu kici
doonin oo aanu siin doonin saaxiibnimadiisa
aawadeed, weliba baryo badnaantiisa aawadeed
ayuu u kici doonaa oo u siin doonaa in alla intuu
u baahan yahay.
9 Waxaan idinku leeyahay, Weyddiista oo waa
laydin siin doonaa; doona oo waad heli doontaan;
garaaca oo waa laydinka furi doonaa.
10 Waayo, mid kasta oo weyddiista waa la siiyaa;
kii doonaana waa helaa; kii garaacana waa laga
furi doonaa.
11 Midkiinnee baa oo aabbe ah haddii wiilkiisu
kibis weyddiisto, dhagax siinaya? Ama hadduu
kalluun weyddiisto, kalluunka meeshiis abeeso
siinaya?
12 Ama hadduu ukun weyddiisto, dabaqallooc
siinaya?
13 Haddaba idinka oo shar leh haddaad
garanaysaan inaad hadiyado wanaagsan
carruurtiinna siisaan, intee ka badan ayaa
Aabbihiinna jannada ku jiraa Ruuxa Quduuska
ah uu siin doonaa kuwa isaga weyddiista?

Ciise Jawaabtiisii Markii Lagu Ashtakeeyey Inuu Caawimaadda Shayddaanka Ku Shaqeeyey
(Mat. 12:22-30; Mar. 3:22-27)

14 Wuxuu saarayay jinni carrab la'. Waxaana
dhacay goortuu jinnigii baxay inuu kii carrabka
la'aa hadlay, dadkiina way yaabeen.

15 Laakiin qaarkood ayaa yidhi, wuxuu jin-
niyada ku saaraa Be'elsebul oo ah madaxda jin-
niyada.
16 Markaasaa kuwa kale oo jirrabaya waxay ka
doonayeen inuu calaamo cirka ka tuso.
17 Laakiin isagoo garanaya fikirradooda ayuu
ku yidhi, Boqortooyo walba oo kala qaybsantaa,
cidla' bay noqotaa, guri guri ka qaybsamaana waa
dumaa.
18 Shayddaankuna hadduu kala qaybsamo, bo-
qortooyadiisu sidee bay u taagnaan doontaa?
Waayo, waxaad tidhaahdaan, Waxaad jinniyo ku
saartaa Be'elsebul.
19 Anigu haddii aan jinniyada ku saaro
Be'elsebul, wiilashiinna yay ku saaraan?
Sidaa darteed iyagu waxay ahaanayaan
xaakinnadiinna.
20 Laakiin haddaan jinniyada ku saaro farta
Ilaah, waxaa idiin timid boqortooyada Ilaah.
21 Nin xoog leh oo hubaysan markuu ilaalinayo
barxaddiisa, alaabtiisu waa nabad gelaysaa.
22 Laakiin mid ka xoog badan goortuu ku soo
baxo oo ka adkaado, wuxuu ka qaadaa hubkiisii
uu isku halleeyey, oo wuu qaybiyaa wuxuu ka
dhacay.
23 Kan aan ila jirin waa iga gees, oo kan aan ila
ururin waa firdhiyaa.

Jinnigu Waa Ku Noqday Meeshuu Ka Baxay (Mat. 12:43-45)

24 Jinniga wasakhda leh goortuu ninka ka baxo,
wuxuu maraa meelo aan biyo lahayn, isagoo
nasasho doonaya, oo markuu heli waayo, wuxuu

yidhaahdaa, Waxaan ku noqonayaa gurigaygii aan ka baxay.
25 Oo goortuu yimaado wuxuu helaa isagoo xaaqan oo hagaagsan.
26 Markaasuu tagaa oo wuxuu wataa toddoba jinni oo kale oo ka xunxun isaga, wayna galaan oo halkaas joogaan. Ninkaas wakhtigiisa dambe ayaa ka darnaada wakhtiga hore.

27 Waxaa dhacay goortuu waxyaalahaas yidhi, in qof dumar ah oo dadka ka mid ah codkeeda kor u qaadday oo ku tidhi, Waxaa barakaysan uurka ku siday iyo naasihii aad nuugtay.
28 Laakiin wuxuu ku yidhi, Runtaa, laakiin waxaa barakaysan kuwa ereyga Ilaah maqla oo xajiya.

Ciise Waa Ka Digay In Calaamooyin La Doono (Mat. 12:38-42; Mar. 8:12)

29 Goortii dadkii badnaa isugu soo ururayeen, wuxuu bilaabay inuu yidhaahdo, Qarniganu waa qarni shareed; calaamo bay doonayaan, lamana siin doono, calaamada Yoonis maahee.
30 Waayo, sida Yoonis calaamo ugu noqday reer Nineweh, sidaas oo kale ayuu Wiilka Aadanahu calaamo ugu ahaan doonaa qarnigan.
31 Boqoradda koonfureed waxay xisaabta la kici doontaa dadka qarnigan, wayna xukumi doontaa, waayo, waxay ka timid meesha dhulka ugu shishaysa inay xigmadda Sulaymaan maqasho, oo bal eeg, mid Sulaymaan ka weyn ayaa halkan jooga.

32 Nimanka Nineweh waxay xisaabta isla taagi doonaan dadka qarnigan, wayna xukumi doonaan, waayo, waxay ku toobadkeeneen wacdigii Yoonis, oo bal eeg, mid Yoonis ka weyn ayaa halkan jooga.

Waxa Ilayska Laga Barto (Mat. 5:15; 6:22-23)

33 Ma jiro nin, goortuu ilays shido, dhiga meel qarsoon ama weel hoostiisa, laakiin wuxuu saaraa meeshii ilayska si ay kuwa soo galaa iftiinka u arkaan.
34 Ilayska jidhkaagu waa ishaada, ishaaduna markay hagaagsan tahay, jidhkaaga oo dhammu waa iftiimaa, laakiin goortay xun tahay, jidhkaaguna waa gudcur.
35 Haddaba iska jir si iftiinka kugu jiraa aanu gudcur u ahaan.
36 Haddaba haddii jidhkaaga oo dhammu iftiimo, aanuna lahayn meel gudcur ah, waa wada iftiimaa, sida goortii ilayska dhalaalayaa uu kuu iftiimiyo.

Ciise Wuxuu Canaantay Farrisiintii Iyo Kuwii Sharciga Yiqiin (Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luuk. 20:45-47)

37 Goortuu hadlayay, nin Farrisi ah ayaa weyddiistay inuu wax la cuno; wuuna galay gurigiisa, oo cunto u fadhiistay.
38 Farrisigii markuu arkay waa yaabay, waayo, cuntada horteed ma uu faraxalan.
39 Sayidka ayaa ku yidhi, Haddeer idinkoo Farrisiin ah waxaad dusha ka nadiifisaan koobka

iyo xeedhada, laakiin xaggiinna hoose waxaa ka
buuxa dulun iyo shar.
40 Doqonno yahow, kii dusha sameeyey
miyaanu gudahana samaynin?
41 Laakiin waxa gudaha ah sadaqad u bixiya, oo
bal eeg, wax walba waa idiin nadiifsan yihiin.
42 Laakiin waa idiin hoog, Farrisiin yahay,
waayo, reexaanta iyo kabsarta iyo khodaarta oo
dhan toban meelood ayaad meel ka bixisaan, oo
waxaad dhaaftaan xukunka iyo jeclaanta Ilaah.
Waxaad lahaydeen inaad waxan samaysaan oo
aydnaan kuwa kale dhaafin.
43 Waa idiin hoog, Farrisiin yahay, waayo, wax-
aad jeceshihiin kursiyada hore oo sunagogyada,
iyo salaanta suuqa.
44 Waa idiin hoog, waayo, waxaad tihiin
sida xabaalo aan muuqanaynin; nimanka dul
marayaana aanay garanaynin.
45 Kuwa sharciga yaqaan midkood ayaa u
jawaabay oo ku yidhi, Macallimow, markaad
waxaas leedahay, annagana waad na caayaysaa.
46 Markaasuu ku yidhi, Idinkana waa idiin
hoog, sharciga sheegayaal yahow, waayo, wax-
aad nimanka ku rartaan wax culus oo qaadid-
doodu dhib leedahay; idinkuse farihiinna mid-
dood kuma taabataan culaabta.
47 Waa idiin hoog, waayo, waxaad dhistaan
xabaalaha nebiyada, awowayaashiinse way
dileen.
48 Haddaba waxaad tihiin markhaatiyaal oo aad
oggoshihiin shuqulkii awowayaashiin, waayo,
iyagaa dilay, idinkuna waad dhistaan xabaala-
hooda.

49 Sidaa darteed xigmadda Ilaah ayaa tidhi,
Waxaan u diri doonaa nebiyo iyo rasuullo;
qaarkood waa la dili doonaa oo la silcin doonaa,
50 in qarnigan la weyddiiyo dhiiggii nebiyada oo
dhan oo daatay tan iyo aasaaskii dunida,
51 oo laga bilaabo dhiiggii Haabiil ilaa dhiiggii
Sakariyas kii ku dhintay meeshii allabariga iyo
meesha quduuska ah dhexdooda. Runtii, wax-
aan idinku leeyahay, Qarnigan ayaa la weyddiin
doonaa.
52 Waa idiin hoog, sharciga sheegayaal yahow,
waayo, furihii garashada ayaad qaaddeen. Idinka
qudhiinnu ma gelin, oo kuwii gelayayna ayaad ka
hor joogsateen.
53 Oo kolkuu meeshaas ka baxay, culimmada
iyo Farrisiintu waxay bilaabeen inay aad ugu
dhirfaan iyo inay wax badan kaga hadlisiiyaan,
54 iyagoo gaadaya inay ku qabtaan wixii afkiisa
ka soo baxa.

12

Ciise wuxuu xertiisii uga digay labawejiilenimada

1 Markii dadkii badnaa oo tirola'aanta
ahaa isa soo tubeen, ilaa ay qaarba qaar ku
joogjoogsadeen, wuxuu bilaabay inuu kolkii
hore xertiisa ku yidhaahdo, Iska jira khamiirka
Farrisiinta kan ah labawejiilenimada.
2 Ma jiro wax daboolan oo aan soo muuqan
doonin ama wax qarsoon oo aan la garan doonin.
3 Sidaa darteed wax kasta oo aad gudcurka
ku dhex tidhaahdeen, iftiinka ayaa laga maqli
doonaa, oo wixii aad dhegta iskagala hadasheen

qoolal qarsoon ayaa guryaha dushooda lagaga dhawaaqi doonaa.

Kuwii Laga Baqi Lahaa (Mat. 10:28-33)

4 Waxaan idinku leeyahay, saaxiibbadayow, Ha
ka baqina kuwa jidhka dila, oo aan dabadeed wax
kale samayn karin.
5 Laakiin waxaan idinkaga digayaa kaad
ka baqi lahaydeen. Ka baqa kan kolkuu dilo
dabadeed amar u leh inuu jahannamada ku
tuuro. Runtii, waxaan idinku leeyahay, Kaas ka
baqa.
6 Shan shimbirrood miyaan laba beesadood
lagu iibin? Oo midna lagama illaawin Ilaah hor-
tiisa.
7 Laakiin timaha madaxiinna oo dhan waa tir-
san yihiin. Ha baqina; waad ka qiima badan tihiin
shimbirro badan.
8 Weliba waxaan idinku leeyahay, Mid walba oo
igu qirta dadka hortiisa, ayaa Wiilka Aadanahu
ku qiran doonaa malaa'igaha Ilaah hortooda.
9 Laakiin kii igu diida dadka hortiisa,
malaa'igaha Ilaah hortooda ayaa lagu diidi
doonaa,
10 oo mid walba oo ku hadla hadal Wiilka
Aadanaha ka gees ah, waa loo cafiyi doonaa,
laakiin kii caaya Ruuxa Quduuska ah looma cafiyi
doono.
11 Goortay idin hor keenayaan sunagogyada, iyo
taliyayaasha, iyo kuwa amarka leh, ha ka wel-
welina sidii iyo wixii aad ku jawaabi doontaan
ama waxaad odhan doontaan,

12 waayo, Ruuxa Quduuska ah ayaa saacaddaas
idin bari doonaa wixii aad leedihiin inaad tid-
haahdaan.

Damac Badnaanta Iyo Masaalka Ku Saabsan Taajirkii Nacaska Ahaa

13 Oo mid dadka ka mid ah ayaa ku yidhi, Macal-
limow, walaalkay u sheeg inuu dhaxalka ila qayb-
sado.
14 Laakiin wuxuu ku yidhi, Ninkow, yaa iiga kiin
dhigay xukume ama qaybiye?
15 Wuxuu iyaga ku yidhi, Fiiriya oo iska ilaaliya
damacnimada oo dhan, waayo, qof goortuu maal
badnaado, noloshiisu kama timaado maalkuu
leeyahay.
16 Markaasuu masaal kula hadlay oo ku yidhi,
Nin hodan ah dhulkiisa ayaa wax badan bixiyey.
17 Kolkaasuu isla tashaday isagoo leh, Maxaan
sameeyaa, waayo, ma haysto meel aan ku ururiyo
wixii ii baxay?
18 Markaasuu yidhi, Sidan ayaan samayn
doonaa. Maqsinnadaydii ayaan dumin
doonaa oo kuwa ka waaweyn ayaan dhisan
doonaa; halkaasna ayaan ku urursan doonaa
sarreenkayga iyo alaabtayda oo dhan,
19 oo waxaan naftayda ku odhan doonaa, Nafay,
waxaad leedahay alaab badan oo sannado badan
loo dhigay. Naso oo wax cun oo cab oo farax.
20 Laakiin Ilaah wuxuu ku yidhi, Kaaga do-
qonka ahow, caawa naftaada waa lagu weyddi-
isan doonaa, wixii aad diyaarsatayna yaa lahaan
doonaa?
21 Sidaas oo kale weeye kan maal urursada oo
aan Ilaah u hodan ahayn.

Welwelka, Iyo Aamminaadda Ilaah La Aamino (Mat. 6:25-34)

22 Markaasuu xertiisii ku yidhi, Sidaa darteed
waxaan idinku leeyahay, Ha ugu welwelina nafti-
inna waxaad cuni doontaan, jidhkiinnana wax-
aad huwin doontaan.
23 Waayo, naftu waa ka roon tahay cuntada,
jidhkuna waa ka roon yahay dharka.
24 Tukayaasha fiiriya, waayo, waxba ma beer-
aan, waxna ma gurtaan, mana haystaan maqsin
ama meel ay wax ku urursadaan, oo Ilaah baa
cunto siiya. Intee baad ka roon tihiin shimbir-
raha!
25 Midkiinee intuu welwelo, dhererkiisa dhud-
hun ku dari kara?
26 Haddaba haddii aanad samayn karin xataa
waxa u yar, maxaad ugu welweshaan intii kale?
27 Fiiriya ubaxyada, siday u baxaan, ma ay
shaqeeyaan, ma ayna miiqdaan. Weliba waxaan
idinku leeyahay, Xataa Sulaymaan wakhtiga am-
maantiisii oo dhan dhar uma uu gashan jirin sida
kuwan midkood.
28 Laakiin haddii Ilaah sidaa u huwiyo cawska
maanta duurka ku yaal oo berrito moofada lagu
ridayo, sidee ka badan ayuu idiin huwinayaa,
rumaysad yarayaalow?
29 Ha doondoonina waxaad cuntaan iyo waxaad
cabtaan, oo ha shakiyina,
30 waayo, quruumaha dunidu waxaas oo dhan
ayay doondoonaan; laakiin Aabbihiin waa og ya-
hay inaad waxaas u baahan tihiin.
31 Laakiin doondoona boqortooyadiisa, oo wax-
aas oo dhan waa laydiinku dari doonaa.

32 Ha baqina, idoyahow yari, waayo, Aabbihiin
waxaa ka farxiya inuu boqortooyada idin siiyo.
33 Iibiya waxaad leedihiin oo sadaqo bixiya.
Samaysta kiishash aan duugoobaynin, oo maal
aan dhammaanaynin ku urursada jannada, mee-
sha aan tuug ku soo dhowaan oo aan aboor ku
baabbi'in.
34 Waayo, meesha maalkiinnu ku jiro, mee-
shaasaa qalbigiinnuna ku jiri doonaa.

Soojeedid Baa Loo Baahan Yahay; Masaalka Ku Saabsan Addoommadii Aaminka Ahaa Iyo Kuwii Aan Aamminka Ahayn

(Mat. 24:45-51)

35 Dhexdiinnu ha xidhnaato, laambadihiin-
nuna ha baxaan.
36 Idinkuna ahaada sida niman sayidkooda sug-
aya, goortuu arooska ka soo noqdo, inay markiiba
ka furaan markuu yimaado oo garaaco.
37 Waxaa barakaysan addoommadaas, kuwa
sayidku goortuu yimaado, uu helo iyagoo soo
jeeda. Runtii waxaan idinku leeyahay, Isagu
waa guntan doonaa, oo cunto ayuu u fadhiisan
doonaa, oo intuu iyaga u dhowaado ayuu u adeegi
doonaa.
38 Hadduu yimaado wakhtigii gaadhka labaad
ama kan saddexaad oo uu helo iyagoo sidaas ah,
kuwaas ayaa barakaysan.
39 Laakiin tan ogaada, odayga reerku hadduu
ogaan lahaa saacadda tuuggu imanayo, wuu soo
jeedi lahaa, oo uma uu daayeen in gurigiisa la
jebiyo.

40 Idinkuna diyaar ahaada, waayo, saacad
aydnaan u malaynaynin ayaa Wiilka Aadanahu
imanayaa.

41 Butros ayaa ku yidhi, Sayidow, ma annaga
ayaad masaalkan nagula hadlaysaa ama dadka oo
dhan?
42 Sayidkuna wuxuu yidhi, Haddaba yuu yahay
wakiilka aaminka ah oo caqliga leh, kan uu sayid-
kiisu u sarraysiin doona dadka gurigiisa, inuu
qaybtooda oo cuntada ah siiyo wakhtigeeda?
43 Waxaa barakaysan addoonkaas kan sayid-
kiisu goortuu yimaado uu helayo isagoo sidaas
samaynaya.
44 Runtii waxaan idinku leeyahay. Wuxuu
leeyahay oo dhan ayuu ka sarraysiin doonaa is-
aga.
45 Laakiin haddii addoonkaas qalbigiisa ka yid-
haahdo, Sayidkayga imaatinkiisii waa raagay, oo
uu bilaabo inuu garaaco midiidinyada ragga iyo
dumarka ahaa, iyo inuu wax cuno oo wax cabbo
oo sakhraamo,
46 addoonkaas sayidkiisu wuxuu iman doonaa
maalin aanu filayn oo saacad aanu ogayn, oo waa
kala jeexi doonaa, oo wuxuu ka dhigi doonaa mid
qayb la hela kuwa aan aaminka ahayn.
47 Addoonkaas ogaa doonista sayidkiisa, oo
aan diyaargarayn, oo aan yeelin sidii doonistiisu
ahayd, wax badan waa la garaaci doonaa.
48 Laakiin kii aan ogayn oo yeelayse wixii
garaacid istaahila, wax yar baa la garaaci doonaa.
Mid kasta oo wax badan la siiyey, wax badan
ayaa laga dooni doonaa, oo kan wax badan loo
sii dhiibtay, wax ka badan ayaa la weyddiisan

doonaa.

Calaamooyinkii Wakhtiyada
(Mat. 10:34-36; 16:1-4; Mar. 8:11-13; Mat. 5:25-26)

49 Waxaan u imid inaan dab dhulka ku tuuro, oo
maxaan doonayaa hadduu durba shidan yahay?
50 Anigu waxaan leeyahay baabtiis in laygu
baabtiisayo oo sidee lay cidhiidhiyey ilaa uu
dhammaado!
51 Miyaad u malaynaysaan inaan u imid inaan
nabad dhulka siiyo? Waxaan idinku leeyahay,
Maya, laakiinse kalasoocid.
52 Waayo, intii haddeer ka dambaysa waxaa
guri ku jiri doona shan kala soocan, saddex laba
ka gees ah iyo laba saddex ka gees ah.
53 Waa kala soocmayaan, aabbe wiil ka gees ah
iyo wiil aabbe ka gees ah, hooyo gabadh ka gees ah
iyo gabadh hooyadeed ka gees ah, soddoh afadii
wiilkeeda ka gees ah iyo afadii wiilkii soddohdeed
ka gees ah.
54 Weliba wuxuu dadkii badnaa ku yidhi, Goor-
taad aragtaan daruur gabbaldhac ka soo bax-
aysa, kolkiiba waxaad tidhaahdaan, Roob baa soo
socda, oo sidaasuu noqdaa.
55 Oo goortaad aragtaan dabayl koonfureed
oo dhacaysa waxaad tidhaahdaan, Kulaylku waa
iman doonaa, waana noqda.
56 Labawejiilayaal yahow, waxaad kala
garanaysaan muuqashada dhulka iyo cirka,
laakiin wakhtigan sidee baad u kala garan
weydaan?
57 Maxaad qudhiinnu waxa xaqa ah u xukumi
weydaan?

58 Goortaad cadowgaaga u raacdo xaakinka,
intaad jidka maraysaan ku dadaal si aad uga
baxsato, inaanu xaakinka kuu jiidin, xaakinkuna
askariga kuu dhiibin, askariguna xabsiga kugu
tuurin.
59 Waxaan kugu leeyahay, Halkaas ka soo bixi
maysid ilaa aad siisid lacagta u yar oo ugu
dambaysa.

13

Toobadkeen Baa Lagu Waaniyey

1 Wakhtigaas qudhiisa waxaa joogay qaar wax
uga sheegay dadka reer Galili oo Bilaatos dhiig-
gooda ku daray allabarigooda.
2 Kolkaasaa Ciise u jawaabay oo wuxuu ku
yidhi, Ma waxay idinla tahay in kuwii reer Galili
ahaa ay ka dembi badnaayeen kuwii kale oo
reer Galili oo dhan waxyaalahaas ay ku silceen
aawadood?
3 Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin had-
daanad toobadkeenin, kulligiin sidaas oo kale
ayaad u lumi doontaan.
4 Ama siddeed iyo tobankii oo munaaradda
Siloo'am ay ku soo dhacday oo ay dishay, ma
waxay idinla tahay, inay ka gef badnaayeen
dadka Yeruusaalem joogay oo dhan?
5 Waxaan idinku leeyahay, Maya, laakiin had-
daydnan toobadkeenin, kulligiin sidaas oo kale
ayaad u lumi doontaan.

Masaalka Ku Saabsan Geedkii Berdaha Ahaa Oo Aan Waxba Dhalin

6 Markaasuu masaalkan ku hadlay, Nin baa
wuxuu lahaa geed berde ah oo beertiisii canabka

ahayd lagu beeray. Waa u yimid isagoo midho ka doonaya, waxbana kama uu helin.
7 Wuxuu beer-ka-shaqeeyihii ku yidhi, Bal eeg, saddex sannadood ayaan imanayay oo berdahan midho ka doonayay, kamana helin. Jar, muxuu dhulka u khasaarinayaa?
8 Markaasuu u jawaabay oo wuxuu ku yidhi, Sayidow, sannaddanna daa ilaa aan hareerihiisa qodqodo oo aan digeeyo.
9 Dabadeed hadduu midhaysto, wanaag; haddii kalese waad jari doontaa.

Maalin Sabti Ah Naag Baa La Bogsiiyey

10 Maalin sabti ah sunagogyada midkood ayuu wax ku barayay.
11 Oo bal eeg, waxaa joogtay naag siddeed iyo toban sannadood cudur qabtay, wayna isku soo jabnayd, mana ay kari karin inay istoosiso.
12 Ciise goortuu arkay, ayuu u yeedhay oo ku yidhi, Haweentoy, cudurkaaga waad ka furan tahay.
13 Kolkaasuu gacmihiisa saaray, oo kolkiiba way toosnaatay, oo Ilaah bay ammaantay.
14 Kii sunagogga u sarreeyey ayaa cadho ku jawaabay, waayo, Ciise maalintii sabtida ahayd ayuu wax bogsiiyey, wuxuuna dadkii badnaa ku yidhi, Waxaa jira lix maalmood oo dadkii leey-ihiin inay shaqeeyaan. Maalmahaas haddaba kaalaya, ha laydin bogsiiye, ee ha imanina maal-inta sabtida ah.
15 Laakiin Sayidka ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Labawejiilayaal yahow, mid kasta oo idinka mid

ah miyaanu sabtida dibigiisa ama dameerkiisa ka
soo furin golaha oo u wadin inuu soo waraabiyo?
16 Oo naagtan oo ina Ibraahim ah oo Shay-
ddaanku siddeed iyo toban sannadood xidhay,
miyaanay lahayn in maalinta sabtida ah laga fura
xidhmaddaas?
17 Goortuu waxaas yidhi cadaawayaashiisii oo
dhan way wada ceeboobeen, dadkii oo dhanna
ayaa ku reyreeyey wax walba oo ammaanta lahaa
oo uu falay.
18 Haddaba wuxuu yidhi, Boqortooyada Ilaah
maxay u eg tahay oo maxaan u ekaysiiyaa?

Masaalka Ku Saabsan Iniin Khardal Ah Iyo Masaalka Ku Saabsan Khamiir
(Mat. 13:31-33; Mar. 4:30-32)

19 Waxay u eg tahay iniin khardal ah, oo nin
qaaday oo beertiisii ku riday, oo ay baxday oo
geed dheer noqotay, shimbirraha cirkuna laama-
heeday ku degeen.
20 Haddana wuxuu yidhi, Maxaan boqortooy-
ada Ilaah u ekaysiiyaa?
21 Waxay u eg tahay khamiir naag intay qaadday
ay saddex qiyaasood oo bur ah ku dhex qooshtay
ilaa ay wada khamiireen.

Iridda Cidhiidhiga Ah Ee Nolosha Laga Galo
(Mat. 7:13-14, 21-23)

22 Oo wuxuu dhex marayay magaalooyin iyo tu-
ulooyin isagoo wax baraya, Yeruusaalemna ayuu
ku socday.
23 Mid baa wuxuu ku yidhi, Sayidow, ma yar
yihiin kuwa badbaadayaa?

24 Wuxuuna ku yidhi, Aad u dadaala inaad
iridda cidhiidhsan ka gashaan, waayo, waxaan
idinku leeyahay, Qaar badan ayaa dooni doona
inay galaan, mana kari doonaan.
25 Goortii ninkii guriga lahaa kaco oo albaabka
xidho, oo aad bilowdaan inaad dibadda istaag-
taan oo aad albaabka garaacdaan, idinkoo leh,
Sayidow, naga fur; isaguna waa u jawaabi doonaa
oo idinku odhan doonaa, Garan maayo meeshaad
ka timaadeen.
26 Markaasaad bilaabi doontaan inaad tidhaah-
daan, Hortaada ayaannu wax ku cuni jirnay oo ku
cabbi jirnay, oo jidadkayaga ayaad wax ku bari
jirtay.
27 Markaasuu odhan doonaa, Waxaan idinku
leeyahay, Garan maayo meeshaad ka timaadeen;
iga taga kulligiin oo xaqdarrada ka shaqeeya.
28 Halkaa waxaa jiri doonta baroor iyo ilko jir-
riqsi goortaad boqortooyada Ilaah ku aragtaan
Ibraahim iyo Isxaaq iyo Yacquub iyo nebiyada oo
dhan, oo idinkana dibadda laydiin tuuray.
29 Waxay ka iman doonaan bari iyo galbeed iyo
woqooyi iyo koonfur, waxayna dhex fadhiisan
doonaan boqortooyada Ilaah.
30 Ogaada, kuwa ugu dambeeya ayaa ugu hor-
rayn doona, kuwa ugu horreeyaana way ugu
dambayn doonaan.

Herodos Cadownimadiisii

31 Markaas qudhiisa ayaa waxaa yimid qaar
Farrisiin ah iyagoo ku leh, Bax oo ka tag meeshan,
waayo, Herodos ayaa doonaya inuu ku dilo.
32 Wuxuu iyaga ku yidhi, Idinku u taga oo dawa-
caas u sheega, Bal eeg, maanta iyo berriba ayaan

jinniyo saarayaa oo dad bogsiinayaa, maalinta saddexaadna ayaan kaamilmayaa.
33 Laakiin waa inaan socdo maanta iyo berri iyo maalinta ku xigtaba, waayo, ma noqon karto nebi inuu ku dhinto Yeruusaalem dibaddeeda.

Ciise Waa U Ooyay Yeruusaalem (Mat. 23:37-39)

34 Yeruusaalemay, Yeruusaalemay, tan nebiyada dishoy, oo kuwa loo soo diray dhagxisoy! Intee baan marar badan jeclaaday inaan carruurtaada u soo ururiyo xataa sida dooradu carruurteeda baalasheeda hoostooda ugu ururiso, laakiin idinku ma aydnaan jeclayn.
35 Ogaada, gurigiinnii waa laydiin daayay, isagoo cidla ah. Waxaan idinku leeyahay, Ima arki doontaan ilaa aad tidhaahdaan, Waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanaya.

14

Ninkii Uurweynaadka Qabay Ayaa Sabti La Bogsiiyey

1 Maalin sabti ah markuu galay mid ka mid ah kuwa Farrisiinta u sarreeya gurigiisa inuu kibis cuno, waxaa dhacay inay fiirinayeen.
2 Oo bal eeg, waxaa hortiisa joogay nin uurwey-naad qaba.
3 Markaasaa Ciise u jawaabay oo kuwii sharciga yiqiin iyo Farrisiintii ku yidhi, isagoo leh, Ma xalaal baa in sabtida wax la bogsiiyo, mise maya?
4 Laakiin way aamuseen. Isaguse, intuu ninkii qabtay, ayuu bogsiiyey, markaasuu sii daayay.

5 Wuxuu iyaga ku yidhi, Kiinnee baa leh dameer
ama dibi ceel ku dhacay oo aan maalin sabti ah
dhaqso uga soo bixinaynin?
6 Wayna uga jawaabi kari waayeen waxyaala-
haas.

Is-hoosaysiinta Iyo Marti-soo-dhowaynta

7 Goortuu arkay kuwii loo yeedhay siday kur-
siyada hore u doorteen, ayuu masaal kula hadlay
oo ku yidhi,
8 Markii nin kuugu yeedho aroos, kursiga hore
ha fadhiisan, waaba intaasoo isagu nin kaa mur-
wad weyn ugu yeedho,
9 oo kii isaga iyo adiga idiin yeedhay uu yimaado
oo kugu yidhaahdo, Kan meel sii, oo markaasaad
bilaabaysaa inaad meesha dambe ceeb ku fadhi-
isato.
10 Laakiin goortii laguu yeedho, tag oo meesha
u hoosaysa fadhiiso, si kii kuu yeedhay kolkuu
yimaado uu kuugu yidhaahdo, Saaxiibow, sare u
soco. Markaasaad ammaan ku lahaan doontaa
kuwa cuntada kula fadhiya oo dhan hortooda.
11 Waayo, mid kasta oo isa sarraysiiya waa la
hoosaysiin doonaa; oo kii is-hoosaysiiyana waa la
sarraysiin doonaa.
12 Wuxuuna ku yidhi kii u yeedhay, Goortaad
qado ama casho samayso, ha u yeedhin saaxiib-
badaada ama walaalahaa ama xigaalkaa ama de-
risyadaada hodanka ah, waaba intaasoo iyaguna
ay markooda kuu yeedhaan, oo ay abaalgud kugu
noqotaa.
13 Laakiin goortaad diyaafad samayso waxaad
u yeedhaa masaakiinta iyo kuwa laxaadka la' iyo
curyaannada iyo indhoolayaasha,

14 oo aad barakaysnaan doontaa, waayo, iyagu maleh waxa ay kuugu abaalgudaan, laakiin waxaa laguu abaalgudi doonaa wakhtiga sarakicidda kuwa xaqa ah.

Masaalka Ku Saabsan Iidda Weyn

15 Kuwa cuntada ula fadhiyey midkood, goortuu
waxaas maqlay, wuxuu isaga ku yidhi, Waxaa barakaysan kan kibis ku cuni doona boqortooyada Ilaah.
16 Wuxuuse ku yidhi, Nin baa casho weyn
sameeyey, oo dad badan u yeedhay,
17 oo saacaddii cashada ayuu addoonkiisii u
diray inuu kuwii loo yeedhay ku yidhaahdo, Kaalaya, waayo, haatan wax waluba waa diyaar.
18 Markaasay kulligood waxay bilaabeen inay
fikir keliya ku marmarsiiyoodaan. Kii u horreeyey ayaa ku yidhi, Beer baan iibsaday, oo waa inaan tago oo aan soo arko. Waxaan kaa baryayaa inaad iga raalli ahaato.
19 Mid kale ayaa yidhi, Waxaan iibsaday shan
qindi oo dibi ah, oo waan tegayaa inaan imtixaamo. Waxaan kaa baryayaa inaad iga raalli ahaato.
20 Mid kale ayaa yidhi, Naag baan guursaday,
sidaa darteed ma iman karo.
21 Markaasaa addoonkii yimid, oo waxaas ayuu
sayidkiisii u sheegay. Kolkaasaa sayidkii gurigu cadhooday, oo wuxuu addoonkiisii ku yidhi, Dhaqso jidadka iyo surimmada magaalada u bax oo soo kaxee masaakiinta iyo kuwa laxaadka la' iyo indhoolayaasha iyo curyaannada.

22 Kolkaasaa addoonkii ku yidhi, Sayidow, wax-
aad amartay waa la yeelay, oo weli meel baa
bannaan.
23 Markaasaa sayidkii wuxuu addoonkii ku
yidhi, Jidadka iyo wadiiqooyinka oodaha u bax,
oo dadka ku qasab inay soo galaan, si uu guri-
gaygu u buuxsamo.
24 Waayo, waxaan idinku leeyahay, Nimankaas
loo yeedhay midkoodna cashadayda dhadhamin
maayo.

Xernimada Micneheeda

25 Waxaa isaga la socday dad badan. Markaasuu
u jeestay, oo wuxuu ku yidhi,
26 Haddii qof ii yimaado oo aanu nicin aabbi-
hiis iyo hooyadiis iyo afadiisa iyo carruurtiisa iyo
walaalihiis, xataa naftiisana xer iima ahaan karo.
27 Ku alla kii aan iskutallaabtiisa soo qaadan oo
aan iga daba iman, xer iima ahaan karo.
28 Waayo, midkiinnee doonaya inuu noobiyad
dhiso oo aan kolkii hore fadhiisan inuu xisaabo
intay ku kacayso, inuu ogaado inuu haysto wax uu
ku dhammeeyo iyo in kale?
29 Waaba intaasoo markuu aasaaska dhigo oo
uu dhammayn kari waayo, kuwa eegaya oo
dhammu ay bilaabaan inay ku qoslaan,
30 iyagoo leh, Ninkanu wuxuu bilaabay inuu
wax dhiso, waana dhammayn kari waayay.
31 Ama boqorkee u tegaya inuu boqor kale da-
gaal u baxo, isagoo aan kolkii hore fadhiisan oo
tashan inuu toban kun kala hor tegi karo kan
labaatan kun ula imanaya?

32 Ama haddii kale intuu kan kale weli fog ya-
hay, ayuu ergo soo diraa oo uu weyddiistaa wax
lagu heshiiyo.
33 Sidaa darteed midkiin walba oo aan ka tegin
wuxuu leeyahay oo dhan, xer iima ahaan karo.
34 Haddaba cusbadu waa wanaagsan tahay,
laakiin haddii cusbadu dhadhan beesho, maxaa
lagu cusbaynayaa?
35 Uma ay wanaagsana dhulka ama meeshii di-
gada, waase la tuuraa. Kan dhego wax lagu maqlo
lahu, ha maqlo.

15

Laxdii Hallowday
(Mat. 18:12-14)
1 Waxaa Ciise u soo dhowaanayay
cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha oo dhan
inay maqlaan.
2 Kolkaasay Farrisiintii iyo culimmadiiba
gunuunaceen, iyagoo leh, Ninkanu dembi-
layaashuu soo dhoweeyaa oo wax la cunaa.
3 Markaasuu masaalkan kula hadlay, oo ku
yidhi,
4 Ninkiinnee baa tiro ido ah leh, oo middood
ka hallowday, aan sagaal iyo sagaashanka cidlada
kaga tegin, oo aan tii hallowday ka daba tegin, ilaa
uu soo helo?
5 Oo goortuu soo helo, aan garbihiisa saarin,
isagoo faraxsan.
6 Oo goortuu guriga yimaado, aan isugu yeedhin
saaxiibbadiisa iyo derisyadiisa, isagoo ku leh, Ila
farxa, waayo, waxaan helay laxdaydii iga hallow-
day?

7 Waxaan idinku leeyahay, Sidaas oo kale,
farxad ayaa jannada kaga jiri doonta dembile
toobadkeena in ka badan sagaal iyo sagaashan
xaq ah oo aan toobadkeen u baahnayn.

Lacagtii Luntay

8 Ama naagtee baa toban *daraakmo oo lacag
ah leh, oo hadday daraakmo lumiso, aan laambad
shidin, oo aan guriga xaaqin, oo aan dadaal ku
doonin ilaa ay hesho?
9 Oo markay hesho, aan saaxiibbadeeda iyo de-
risyadeeda isugu yeedhin iyadoo ku leh, Ila farxa,
waayo, waxaan helay daraakmadii iga luntay.
10 Waxaan idinku leeyahay, Sidaas oo kale
markii mid dembi leh toobadkeenoba, farxad
ayaa kaga jirta malaa'igaha Ilaah hortooda.

Wiilkii Wixiisii Khasaariyey

11 Wuxuuna yidhi, Nin baa laba wiil lahaa.
12 Kii yaraa ayaa aabbihii ku yidhi, Aabbow,
waxaaga qaybtii aan heli lahaa i sii. Markaasuu
iyaga u qaybiyey wuxuu ku noolaa.
13 Maalmo aan badnayn dabadeed wiilkii yaraa
waa wada urursaday wax walbaba, oo dhul
fog ayuu u safray, halkaas ayuuna wixiisii ku
khasaariyey, isagoo iska tumaya.
14 Goortuu wada bixiyey dabadeed ayaa abaar
daran dhulkaas ka dhacday, wuuna bilaabay inuu
baahdo.
15 Goortaasuu tegey oo isku daray nin dadka
dhulkaas ah, kan u diray beerihiisa inuu
doofaarro daajiyo.

* **15:8** daraakmo = lacag.

16 Wuxuu damcay inuu calooshiisa ka buuxiyo
buunshihii doofaarradu ay cunayeen, ninnana
waxba ma uu siin.
17 Goortuu isgartay ayuu yidhi, Intee baa kuwa
aabbahay kiraystay haysata kibis ka badan in
ku filan, aniguna macaluul baan halkan ugu
bakhtiyayaa.
18 Waan kici oo aan aabbahay u tegi, oo waxaan
ku odhan, Aabbow, waxaan ku dembaabay jan-
nada iyo hortaadaba.
19 Kol dambe ma istaahilo in laygu yeedho wi-
ilkaaga, ee iga dhig sida kuwa aad kiraysatay
midkood oo kale.
20 Markaasuu kacay, oo wuxuu u yimid aab-
bihii, laakiin intuu weli ka fogaa ayaa aabbihiis
arkay, waana u naxariistay, oo ku soo orday oo
qoortuu iskaga duubay, oo dhunkaday.
21 Markaasaa wiilkii ku yidhi, Aabbow, wax-
aan ku dembaabay jannada iyo hortaadaba; kol
dambe ma istaahilo in laygu yeedho wiilkaaga.
22 Laakiin aabbihii ayaa addoommadiisii
ku yidhi, Dhaqso u soo bixiya khamiiska ugu
wanaagsan oo u geliya, kaatunna gacanta u
geliya, kabona cagaha u geliya.
23 Dibigii yaraa ee la shishleeyey keena oo
gowraca, aynu cunno oo faraxno,
24 waayo, wiilkaygan wuu dhintay, wuuna
soo noolaaday; wuu lumay, waana la helay.
Markaasay bilaabeen inay farxaan.
25 Laakiin wiilkiisii weynaa beerta buu ku jiray,
oo intuu soo socday oo guriga u soo dhowaanayay,
wuxuu maqlay muusika iyo cayaar.
26 Markaasuu midiidinyada midkood u yeedhay

oo weyddiiyey, Waa maxay waxaas?
27 Markaasuu ku yidhi, Walaalkaa ayaa yimid,
aabbahaana dibigii yaraa ee la shishleeyey ayuu
u gowracay, waayo, ladnaan buu ku helay.
28 Laakiin wuu cadhooday, oo inuu galo ma
doonayn, markaasaa aabbihiis soo baxay oo
baryay.
29 Laakiin wuu u jawaabay, oo wuxuu aabbihiis
ku yidhi, Bal eeg, intaas oo sannadood ayaan kuu
shaqaynayay, oo weligay amarkaaga kama aan
xadgudbin, oo weligaa waxar iima aad siin inaan
saaxiibbadayda la farxo,
30 Laakiin goortii uu yimid wiilkaagani wax-
aagii aad ku noolayd dhillooyin la cunay, waxaad
u gowracday dibigii yaraa ee la shishleeyey.
31 Markaasuu ku yidhi, Wiilkaygiiyow, weligaa
waad ila joogtaa, oo waxayga oo dhan adigaa leh,
32 laakiin waxaa inoo wanaagsanayd inaynu
rayrayno oo faraxno, waayo, waalaalkaagani
waa dhintay, wuuna soo noolaaday; wuu lumay,
waana la helay.

16

Wakiilkii Aan Aamminka Ahayn

1 Haddana wuxuu xertii ku yidhi, Waxaa jiri
jiray nin hodan ah oo wakiil lahaa, kan loogu
ashtakeeyey inuu alaabtiisa khasaarinayay.
2 Markaasuu u yeedhay oo ku yidhi, Waa maxay
waxan kugu saabsan ee aan maqlayo? I sii
xisaabtii wakiilnimadaada, waayo, hadda ka dib
wakiil sii ahaan kari maysid.

3 Markaasaa wakiilkii isku yidhi, Maxaan
sameeyaa, waayo, sayidkayga ayaa wakiilnimadii
iga qaadaya? Itaal aan wax ku qodo ma lihi, inaan
dawarsadona waan ka xishoonayaa.
4 Waan garanayaa waxaan samaynayo, in goor-
tii wakiilnimada layga saaro ay dadku gurya-
hooda iigu dhowayn doonaan.
5 Markaasuu u yeedhay mid walba oo sayidkiisu
dayn ku lahaa. Kii hore ayuu ku yidhi, Sayidkaygu
immisuu kugu leeyahay?
6 Wuxuu yidhi, Boqol qiyaasood oo saliid ah.
Markaasuu ku yidhi, Wixii laguu qoray soo qaad,
oo dhaqso u fadhiiso oo qor, Konton.
7 Markaasuu wuxuu mid kale ku yidhi, Im-
misuu kugu leeyahay? Isaguna wuxuu yidhi, Bo-
qol qiyaasood oo sarreen ah. Markaasuu ku yidhi.
Wixii laguu qoray soo qaad, oo qor, Siddeetan.
8 Sayidkiisii ayaa wakiilkii xaqa darnaa
faaniyey, waayo, si caqli leh ayuu u sameeyey,
waayo, wiilashii wakhtigan waxay wiilasha
iftiinka kaga caqli badan yihiin waxa qarnigooda
ku saabsan.

Sida Qumman Oo Maalka Loo Isticmaalo

9 Oo waxaan idinku leeyahay, Saaxiibbo
ku samaysta maalka xaqdarrada in goortuu
dhammaado ay idiinku dhoweeyaan
degmooyinka weligood ah.
10 Kan waxa u yar aamin ku ah, ayaa weliba wax
badan aamin ku ah. Kan waxa u yar ku xaqdaran,
ayaa waxa badanna ku xaqdaran.
11 Haddii aydnaan maalka xaqdaran aamin ku
ahayn, waxa run ah yaa idinku aaminaya?

12 Haddii aydnaan wixii qof kale leeyahay aamin ku ahayn, yaa idin siinaya wixiinna?
13 Midiidinna laba sayid uma shaqayn karo, waayo, mid buu nacayaa, kan kalena wuu jeclaanayaa, ama mid buu la jirayaa, kan kalena wuu quudhsanayaa. Uma wada shaqayn kartaan Ilaah iyo maal.

Farrisiintii Waa La Canaantay

14 Farrisiintii lacagta jeclayd ayaa waxaas oo dhan maqashay, wayna ku qosleen.
15 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Idinku waxaad tihiin kuwa dadka hortooda isku soo caddeeya inaad xaq tihiin, laakiin Ilaah waa garanayaa qalbiyadiinna, waayo, wixii dadka dhexdooda lagu sarraysiiyaa, Ilaah hortiisa waa ka karaahiyo.
16 Sharciga iyo nebiyadu waxay jireen ilaa Yooxanaa; tan iyo wakhtigaas injiilka boqortooyada Ilaah waa lagu wacdiyey, oo mid walbaba xoog buu ku galaa.
17 Laakiin in sharciga dhibic keliya ka dhacdo waxaa ka hawl yar in cirka iyo dhulku ay idlaadaan.
18 Mid walba oo naagtiisa fura oo mid kale guursadaa wuu sinaystaa, oo kii guursadaa mid nin laga furay wuu sinaystaa.

Ninkii Hodanka Ahaa Iyo Miskiinkii Laasaros La Odhan Jiray

19 Waxaa jiri jiray nin hodan ah oo dhar gududan oo jilicsan sidan jiray, maalin walbana barwaaqo aad buu ugu farxi jiray.

20 Oo waxaa albaabkiisa la dhigi jiray miskiin
Laasaros la odhan jiray, isagoo boogo miidhan
leh,
21 oo doonaya in la siiyo jajabkii miiska ninkii
hodanka ahaa ka dhacay. Eeyduna way iman
jireen oo boogihiisa leefleefi jireen.
22 Waxaa dhacay inuu miskiinkii dhintay, oo
malaa'igahu waxay u qaadeen laabtii Ibraahim.
Ninkii hodanka ahaana waa dhintay, waana la
aasay.
23 Intuu Haadees ku jiray ayuu indhihiisa kor u
qaaday isagoo aad u silcaya; wuxuuna meel fog
ka arkay Ibraahim, iyo Laasaros oo laabtiisa ku
tiirsan.
24 Markaasuu qayliyey oo yidhi, Aabbe Ibraahi-
mow, ii naxariiso, oo Laasaros ii soo dir inuu far-
tiisa caaraddeeda biyo ku tiinbiyo oo carrabkayga
ku qabowjiyo, waayo, anigu ololkan ayaan ku
silcayaa.
25 Laakiin Ibraahim wuxuu ku yidhi, Wiil ya-
how, xusuuso inaad waxaagii wanaagsanaa hes-
hay intii aad noolayd, si la mid ah ayuu Laasaros
waxa xun helay, laakiin haddeer isaga halkan
ayaa lagu raaxaysiiyey, adiguse waad silcaysaa.
26 Weliba annaga iyo idinka waxaa layna dhex
dhigay bohol aad u weyn, si kuwa doonaya inay
halkan ka sii tallaabaan inay idiin yimaadaan
aanay u karin, oo kuwa xaggaasna ayna noogu soo
tallaabin.
27 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aabbow, wax-
aan kaa baryayaa haddaba inaad guriga aabba-
hay isaga u dirtid,
28 waayo, shan walaalo ah baan leeyahay, si

uu ugu warramo inaanay iyaguna meeshan silaca leh iman.
29 Laakiin Ibraahim wuxuu ku yidhi, Waxay leeyihiin Muuse iyo nebiyada ee ha maqleen.
30 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Maya, Aabbe Ibraahimow, laakiin haddii qof kuwii dhintay uga tago, way toobadkeeni doonaan.
31 Wuxuuse ku yidhi, Haddii ay maqli waayaan Muuse iyo nebiyada, in kastoo qof kuwii dhintay ka soo sara kaco, la oggolaysiin kari maayo inay rumaystaan.

17

Waxoogaa Hadalkii Ciise Ah (Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42)

1 Wuxuu xertiisii ku yidhi, Ma suurtowdo inaan xumaantu iman, laakiin waa u hoog kan ay xumaantu ka timaado.
2 In qof yaryarkan midkood xumeeyo, waxaa uga roon in dhagaxshiid luqunta looga lalmiyo oo badda lagu tuuro.
3 Iska dhawra. Walaalkaa hadduu dembaabo, canaano; hadduuna toobadkeeno, cafi.
4 Hadduu toddoba goor maalintii kugu dembaabo, oo toddoba goor kuu soo jeesto, isagoo leh, Waa toobadkeenay, waa inaad cafido.
5 Markaasay rasuulladii waxay Rabbiga ku yidhaahdeen, Rumaysad noo kordhi.
6 Rabbiguna wuxuu ku yidhi, Haddaad leedihiin rumaysad iniin khardal le'eg, waxaad ku odhan lahaydeen geedkan sukamin, Ruq, oo badda ku beeran, wuuna idin addeeci lahaa.

7 Laakiin kiinnee baa leh addoon dhulka jaraya
ama adhi jiraya, oo ku odhan doona goortuu
beerta ka yimaado, Dhaqso u kaalay oo cunto u
fadhiiso?
8 Laakiin miyaanu ku odhan doonin, Diyaari
waxaan ku casheeyo, oo gunto, oo ii adeeg intaan
wax cunayo oo cabbayo, kolkaa dabadeed ayaad
wax cuni oo cabbi?
9 Miyuu addoonkii u mahadnaqayaa, waayo,
wuxuu sameeyey wixii la amray?
10 Sidaas oo kale idinkuna goortaad samaysaan
wixii laydinku amray oo dhan, waxaad tidhaah-
daan, Addoommo aan waxtar lahayn baannu
nahay; wixii aannu lahayn inaannu samayno
ayaannu samaynay.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Toban Nin Oo Baras Qaba

11 Waxaa dhacay intay Yeruusaalem ku sii
socdeen inuu Samaariya iyo Galili dhex marayay.
12 Oo goortuu tuulo galay, waxaa la kulmay
toban nin oo baras leh oo meel fog ka istaagay.
13 Markaasay codka kor u qaadeen iyagoo leh,
Ciisow, Macallimow, noo naxariiso.
14 Goortuu arkay, wuxuu ku yidhi, Taga oo is-
tusa wadaaddada. Oo waxaa dhacay, intay sii
socdeen, inay daahirsameen.
15 Midkood goortuu arkay inuu bogsaday, ayuu
soo jeestay oo cod weyn Ilaah ku ammaanay.
16 Oo wejigiisa ayuu cagihiisa ag dhigay oo u
mahadnaqay. Wuxuuna ahaa reer Samaariya.
17 Ciisena waa u jawaabay oo ku yidhi, To-
bankii miyaanay daahirsamin? Laakiin meeye
sagaalkii?

18 Miyaan la arag kuwa u soo noqday inay Ilaah
ammaanaan, shisheeyahan maahee?
19 Markaasuu ku yidhi, Kac oo soco. Rumaysad-
kaaga ayaa ku bogsiiyey.

Imaatinka Boqortooyada (Mat. 24:26-28, 37-41)

20 Farrisiintii goortay weyddiiyeen oo ku
yidhaahdeen, Goormay boqortooyada Ilaah
imanaysaa? wuxuu ugu jawaabay, Boqortooyada
Ilaah dhawrid ku iman mayso.
21 Lamana odhan doono, Waa tan! ama, Waa
taas! waayo, bal eega, boqortooyada Ilaah waa
idinku dhex jirtaa.
22 Markaasuu xertii ku yidhi, Maalmuhu waa
iman doonaan goortaad dooni doontaan inaad
aragtaan maalmaha Wiilka Aadanaha middood,
mana arki doontaan.
23 Waxaana laydinku odhan doonaa, Waa taas!
Waa tan! Ha bixina, hana raacina.
24 Waayo, sida hillaacu markuu dhinaca hoose
oo cirka ka hillaaco oo ilaa dhinaca kale oo
hoose oo cirka u ifiyo, sidaas oo kale ayuu Wiilka
Aadanahuna ahaan doonaa maalintiisa.
25 Laakiin kolka hore waxay waajib ugu tahay
inuu wax badan ku xanuunsado oo uu qarniganu
diido isaga.
26 Oo sidii wakhtigii Nuux ahaa, sidaas oo kale
ayay noqon doontaa maalmaha Wiilka Aadanaha.
27 Wax bay cuni jireen oo cabbi jireen, wayna
guursan jireen oo guur baa la siin jiray, ilaa maal-
intii Nuux uu doonnida galay, oo daadkii yimid oo
wada baabbi'iyey.

28 Sidaas oo kale ayay weliba ahayd maalmihii
Luud. Wax bay cuni jireen oo cabbi jireen, wax
bayna iibsan jireen oo iibin jireen, oo beeran
jireen, oo dhisan jireen.
29 Laakiin maalintii Luud ka baxay Sodom ayay
dab iyo baaruud cirka kaga soo daateen oo wada
baabbi'iyeen.
30 Si la mid ah ayay noqon doontaa maalinta
Wiilka Aadanahu soo muuqdo.
31 Maalintaas kii guriga fuushanu, oo alaabtiisu
guriga ku jirto, yaanu u soo degin inuu soo qaato;
kii beerta joogaana sidaas oo kale yaanu dib u
noqon.
32 Naagtii Luud xusuusta.
33 Kan doona inuu naftiisa badbaadiyo waa lu-
min doonaa, laakiin kan lumiya ayaa badbaadin
doona.
34 Waxaan idinku leeyahay, Habeenkaas laba
nin ayaa sariir wada joogi doona; mid waa la
qaadi doonaa, kan kalena waa laga tegi doonaa.
35 Waxaana jiri doona laba naagood oo wax isla
shiidi doona, mid waa la qaadi doonaa, tan kalena
waa laga tegi doonaa.
36 Waxaana beerta ku jiri doona laba nin, mid
waa la qaadi doonaa, kan kalena waa laga tegi
doonaa.
37 Markaasay u jawaabeen oo ku yidhaahdeen,
Xaggee, Sayidow? Wuxuuna ku yidhi, Meeshii
bakhtigu yaal, halkaas ayaa gorgorraduna isugu
ururi doonaan.

18

Masaalka Ku Saabsan Carmalka Iyo Xaakinka

1 Si Ciise u tuso inay waajib ku tahay iyaga
inay mar walba tukadaan oo aanay ka qalbi jabin,
wuxuu iyaga kula hadlay masaal isagoo leh,
2 Waxaa magaalo joogay xaakin aan Ilaah ka
baqi jirin, ninnana aan danayn jirin.
3 Waxaana magaaladaas joogtay carmal nin-
keedii ka dhintay, marar badanna way u timid,
iyadoo ku leh, Cadowgayga iga xaq sii.
4 Intii wakhti ah ayuu yeeli waayay, laakiin
dabadeed wuxuu isku yidhi, In kastoo aanan
Ilaah ka baqin, oo aanan ninna danayn,
5 weliba dhibta ay carmalkan i dhibayso
aawadeed, waan xaq siin doonaa, si aanay marar
badan iigu soo noqnoqon oo ii daalin.
6 Markaasaa Rabbigu yidhi, Maqla wixii
xaakinkii xaqa darnaa yidhi.
7 Ilaahna miyaanu xaq siin doonin kuwuu door-
tay oo habeen iyo maalinba u qayliya; oo miyaanu
u dulqaadan doonin?
8 Waxaan idinku leeyahay, Dhaqsoba wuu u
xaq siin doonaa; hase ahaatee goortuu Wiilka
Aadanahu yimaado, markaas rumaysad ma ka
heli doonaa dhulka?

Farrisigii Iyo Cashuurqaadihii

9 Masaalkan ayuu kula hadlay qaar ismoodayay
inay xaq yihiin oo kuwa kale quudhsaday.
10 Laba nin ayaa tegey inay macbudka ku
tukadaan; mid Farrisi buu ahaa, kan kalena
cashuurqaade.
11 Farrisigii intuu istaagay ayuu waxyaalahan
isugu tukaday, Ilaahow, waxaan kuugu
mahadnaqayaa inaanan ahayn sida nimanka

kale oo wax dulma, iyo kuwa xaqa daran, iyo dhillayaasha, ama xataa sida cashuurqaadahan.
12 Toddobaadkiiba laba kol ayaan soomaa, waxaan haysta oo dhanna toban meelood ayaan meel ka bixiyaa.
13 Laakiin cashuurqaadihii meel fog ayuu ka istaagay, ma uuna doonaynin inuu indhihiisa cirka u qaado, laakiin laabtiisa ayuu garaacay isagoo leh, Ilaahow, ii naxariiso anigoo dembi leh.
14 Waxaan idinku leeyahay, Kan iyo kii kale, kan baa gurigiisa tegey isagoo la caddeeyey inuu xaq yahay; waayo, mid kasta oo isa sarraysiiya waa la hoosaysiin doonaa, oo kii is-hoosaysiiyana waa la sarraysiin doonaa.

Ciise Wuxuu UDuceeyey Carruur Yaryar (Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

15 Ilmo yaryar ayay u keeneen inuu taabto, laakiin goortii xertii aragtay, ayay canaanteen.
16 Laakiin Ciise ayaa u yeedhay oo ku yidhi, Ilmaha yaryar daaya, ha ii yimaadeene, hana diidina, waayo, kuwan oo kale ayaa ka mid ah boqortooyada Ilaah.
17 Runtii waxaan idinku leeyahay, Ku alla kii aan boqortooyada Ilaah u aqbalin sida ilmo yar oo kale, meeshaas ma uu geli doono.

Nolosha Weligeed Ah Iyo Ninkii Maalka Jeclaa (Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31)

18 Taliye ayaa weyddiiyey isagoo leh, Macallin wanaagsanow, maxaan sameeyaa inaan nolosha weligeed ah dhaxlo?

19 Markaasaa Ciise ku yidhi, Maxaad iigu yeed-
haysaa wanaagsanow? Mid wanaagsan ma jiro
mid maahee, kaasuna waa Ilaah.
20 Qaynuunnada waad taqaan, Waa inaanad
sinaysan, Waa inaanad qudh gooyn, Waa inaanad
wax xadin, Waa inaanad marag been ah furin,
Aabbahaa iyo hooyadaana maamuus.
21 Markaasuu yidhi, Kuwaas oo dhan tan iyo
yaraantaydii waan dhawray.
22 Ciise goortuu waxaas maqlay ayuu ku yidhi,
Weli wax keliya ayaa kuu dhiman. Waxaad
haysatid oo dhan iibi, oo masaakiinta u qaybi,
oo waxaad jannada ku lahaan doontaa maal, ee
kaalay oo i soo raac.
23 Laakiin goortuu waxaas maqlay ayuu aad uga
caloolxumaaday, waayo, aad buu hodan u ahaa.
24 Ciise goortuu arkay, wuxuu yidhi, Kuwa ho-
danka ah waa ku adag tahay inay boqortooyada
Ilaah galaan,
25 waayo, nin hodan ah inuu boqortooyada
Ilaah galo waxaa ka hawl yar in awr irbad dalool-
keeda ka duso.
26 Markaasaa kuwa maqlay waxay ku yid-
haahdeen, Haddaba yaa badbaadi kara?
27 Wuxuuse ku yidhi, Waxa aan dadka u suur-
toobin, Ilaah waa u suurtoobaan.
28 Butros ayaa ku yidhi, Bal eeg, waxayagii
ayaannu ka tagnay, waana ku raacnay.
29 Wuxuuna ku yidhi, Runtii waxaan idinku
leeyahay. Ma jiro nin boqortooyada Ilaah
aawadeed uga tegey guri, ama afo, ama walaalo,
ama waalid, ama carruur,
30 oo aan haatan helayn labanlaab badan,

wakhtiga imanayana nolosha weligeed ah.

Mar Saddexaad Ayaa Ciise Sii Sheegay Dhimashadiisa
(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

31 Laba-iyo-tobankii ayuu watay oo ku yidhi, Waxaynu ku soconnaa Yeruusaalem, oo wax walba oo nebiyadu qoreen ayaa Wiilka Aadanaha u noqon doona.
32 Waayo, isaga waxaa loo dhiibi doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn, waana lagu kajami doonaa, oo la caayi doonaa, oo lagu tufi doonaa,
33 wayna karbaashi doonaan oo dili doonaan, maalinta saddexaadna wuu soo sara kici doonaa.
34 Laakiin waxyaalahaas waxba kama ay garan, hadalkaasna waa ka qarsoonaa, mana ay garan wixii la yidhi.

Ciise Wuxuu Bogsiiyey Nin Indhala'
(Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52)

35 Waxaa noqotay markuu Yerixoo ku soo dhowaaday, in nin indha la' jidka ag fadhiyey oo dawarsanayay,
36 oo goortuu maqlay dadka badan oo ag maraya ayuu weyddiiyey waxaas waxay ahaayeen.
37 Waxay u sheegeen in Ciisihii Reer Naasared ag marayo.
38 Markaasuu qayliyey isagoo leh, Ciise, ina Daa'uudow, ii naxariiso.
39 Kuwa hor marayay ayaa canaantay si uu u aamuso, laakiin si ka badan ayuu ugu qayliyey, Ina Daa'uudow, ii naxariiso.

40 Markaasaa Ciise joogsaday oo wuxuu ku am-
ray in loo keeno, oo goortuu u soo dhowaaday
ayuu weyddiiyey, oo ku yidhi,
41 Maxaad doonaysaa inaan kuu sameeyo?
Wuxuu ku yidhi, Sayidow, inaan wax arko.
42 Markaasaa Ciise ku yidhi, Wax arag; ru-
maysadkaaga ayaa ku bogsiiyey.
43 Kolkiiba ayuu wax arkay, wuuna raacay oo
Ilaah ammaanay. Dadkii oo dhanna goortay ar-
keen, ayay Ilaah ammaaneen.

19

Sakhayos

1 Ciise wuxuu galay oo dhex marayay Yerixoo.
2 Oo bal eeg, waxaa jiray nin Sakhayos la odhan
jiray; kan ahaa madaxda cashuurqaadayaasha,
oo hodan buuna ahaa.
3 Wuxuuna doonayay inuu Ciise arko cid
uu yahay, wuuna kari waayay dadkii badnaa
aawadood, waayo, wuu gaabnaa.
4 Hore buu u orday, oo wuxuu fuulay geed suko-
moor inuu isaga arko, waayo, goor dhow jidkaas
ayuu soo mari lahaa.
5 Ciise goortuu meeshii yimid, ayuu kor u eegay,
oo wuxuu ku yidhi, Sakhayosow, dhaqso u soo
deg, waayo, maanta waa inaan gurigaaga joogo.
6 Dhaqso ayuu u soo degay, oo farxad ayuu ku
soo dhoweeyey.
7 Dadkii goortay arkeen, kulligood way wada
gunuunaceen, iyagoo leh, Nin dembi leh ayuu u
marti galay.

8 Sakhayos waa istaagay oo Rabbiga ku yidhi,
Bal eeg, Sayidow, maalkayga badhkiisa ayaan
masaakiinta siinayaa, oo haddii aan nin wax ka
dulmay, waxaan u celinayaa afar laab.
9 Ciise wuxuu ku yidhi, Maanta badbaadinta
ayaa gurigan timid, waayo, isaguna waa ina
Ibraahim.
10 Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu u yimid
inuu kii hallaabay doondoono oo badbaadiyo.

Masaalka Ku Saabsan Lacagta La Yidhaahdo Mina
(Mat. 25:14-30)

11 Goortay waxaas maqleen, masaal buu ku
daray oo ku hadlay, waayo, wuxuu ku dhowaa
Yeruusaalem, waxayna u maleeyeen boqortooy-
ada Ilaah inay markiiba soo muuqan doonto.
12 Sidaa darteed wuxuu yidhi, Nin sharaf leh
ayaa dal fog tegey inuu boqortooyo soo helo oo soo
noqdo.
13 Wuxuu u yeedhay tobankiisa addoon, oo
wuxuu u dhiibay toban *mina, oo ku yidhi, Ku
baayacmushtara ilaa aan soo noqdo.
14 Laakiin dadkii magaaladiisa ayaa nacay, oo
waxay ka daba direen ergo iyagoo leh, Dooni
mayno ninkaas inuu boqor noo ahaado.
15 Goortuu soo noqday isagoo boqortooyadii
qaatay, wuxuu ku amray in loo yeedho addoom-
madii uu lacagtii u dhiibay inuu ogaado mid kasta
intuu ka faa'iiday baayacmushtarigii.
16 Kii hore ayaa u yimid oo ku yidhi, Sayidow,
minahaagii ayaa toban kale laga faa'iiday.

* **19:13** mina = boqol daraakmo oo lacag ah.

17 Markaasuu ku yidhi, Si wanaagsan baad yee-
shay, addoon yahow wanaagsan. Wax yar ayaad
aamin ku ahayd, ee toban magaalo u sarree.
18 Markaasaa kii labaad yimid isagoo leh, Sayi-
dow, minahaagii waxaa laga faa'iiday shan mina.
19 Kaasna wuxuu ku yidhi, Adna shan magaalo
u sarree.
20 Kii kalena waa yimid isagoo leh, Sayidow,
waa kaa minahaagii aan maro yar ku guntay oo
meel dhigay.
21 Waayo, waan kaa baqay, maxaa yeelay, nin
ba'an baad tahay; waxaad qaadataa waxaanad
dhigan, oo waxaad gurataa waxaanad beeran.
22 Wuxuu ku yidhi, Waxaa afkaaga ka soo baxay
ayaan kugu xukumayaa, addoon yahow sharka
leh. Waad ogayd inaan ahay nin ba'an oo qaato
wixii aanan dhigan oo gurto wixii aanan beeran.
23 Maxaad haddaba lacagtaydii baangiga u
dhigi weyday, si, markaan imaado, aan u soo
qaato lacagtaydii iyo faa'iidadeediiba?
24 Markaasuu ku yidhi kuwii ag taagnaa, Mi-
naha ka qaada oo u dhiiba kan tobanka mina
haya.
25 Waxay ku yidhaahdeen, Sayidow, toban mina
ayuu hayaa.
26 Waxaan idinku leeyahay, Mid walba oo
wax haysta waa la siin doonaa, kii aan waxba
haysanse waa laga qaadi doonaa xataa wuxuu
haysto.
27 Laakiin cadowyadaydan oo aan doonin inaan
boqor u ahaado halkan keena oo hortayda ku
laaya.

Ciise Guul Buu Ku Galay Yeruusaalem (Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Yoox. 12:12-19)

28 Goortuu waxaas ku hadlay ayuu hore u socday oo Yeruusaalem tegey.

29 Goortuu Beytfaage iyo Beytaniya ku dhowaaday ilaa buurta Buur Saytuun la yidhaahdo ayuu laba xer ah diray,

30 isagoo leh, Tuulada idinka soo hor jeedda taga, tan goortaad gashaan aad ka helaysaan qayl xidhan oo aan ninna weligii fuulin; soo fura oo keena.

31 Haddii laydin weyddiiyo oo laydinku yidhaahdo, Maxaad u furaysaan? waxaad ku tidhaahdaan, Sayidkaa u baahan.

32 Markaasay kuwii la diray tageen oo heleen sidii lagu yidhi.

33 Kolkay qaylka furayeen ayaa kuwii lahaa ku yidhaahdeen, Maxaad qaylka u furaysaan?

34 Waxay ku yidhaahdeen, Sayidkaa u baahan.

35 Markaasay Ciise u keeneen, oo dharkoodii bay qaylkii dusha ka saareen, oo Ciise ayay fuusheen.

36 Oo intuu socday, dharkoodii ayay jidka ku gogleen.

37 Goortuu ku soo dhowaanayay xataa meeshii Buur Saytuun laga dego, dadkii oo dhan oo xertii ahaa ayaa bilaabay inay farxaan, oo cod weyn Ilaah ku ammaanaan waxa xoogga leh oo dhan oo ay arkeen aawadood,

38 iyagoo leh, Waxaa barakaysan Boqorka Rabbiga magiciisa ku imanaya. Nabadi jannada ha ku jirto, ammaantuna meelaha ugu sarreeya.

39 Farrisiintii qaarkood oo dadkii badnaa ku
dhex jiray ayaa ku yidhi, Macallimow, xertaada
canaano.
40 Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Waxaan
idinku leeyahay, Kuwani hadday aamusaan, dha-
gaxyada ayaa qaylin doona.

Ciise Waa U Ooyay Yeruusaalem

41 Oo markuu ku soo dhowaaday, ayuu magaal-
ada arkay oo u ooyay,
42 isagoo leh, Adigu haddii aad maalintan garan
lahayd waxa nabad ah! Laakiin hadda waa laga
qariyey indhahaaga.
43 Waayo, maalmuhu way kuu iman doonaan
markii cadowyadaadu ay xaggaaga dhufays u soo
qodan doonaan, oo ay kugu wareegi doonaan oo
ay dhinac walba kaa celin doonaan.
44 Way ku dumin doonaan, adiga iyo carru-
urtaada kugu jirta, oo kuguma dayn doonaan
dhagax dhagax dul saaran, waayo, waad garan
weyday wakhtigii booqashadaada.

Ciise Macbudkuu Nadiifiyey (Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19)

45 Wuxuu galay macbudka oo bilaabay inuu ka
eryo kuwii wax ku iibinayay,
46 isagoo ku leh, Waa qoran tahay, Gurigaygu
wuxuu ahaan doonaa guriga tukashada, laakiin
idinku waxaad ka dhigteen god tuugo.
47 Maalin walba ayuu macbudka ku jiri jiray
isagoo wax baraya; laakiin wadaaddada sare iyo
culimmada iyo madaxda dadku waxay dooneen
inay dilaan,

48 oo ay waayeen waxay ku sameeyaan, waayo,
dadka oo dhan ayaa aad u dhegaysanayay.

20

Ciise Amarkiisii Waa La Weyddiiyey (Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

1 Maalmahaa middood intuu Ciise dadka
macbudkii wax ku barayay oo injiilka kaga dhex
wacdiyeyey, waxaa dhacay in wadaaddada sare
iyo culimmada ula yimaadeen waayeellada
2 oo la hadleen oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg,
Amarkee baad waxan ku samaysaa? Oo yuu ya-
hay kan amarkan ku siiyey?
3 Markaasuu u jawaabay oo ku yidhi, Aniguna
hal baan idin weyddiinayaa, iina sheega.
4 Baabtiiskii Yooxanaa ma wuxuu ka yimid
xagga jannada mase dadka?
5 Dhexdooda ayay iskala hadleen iyagoo leh,
Haddaynu nidhaahno, Xagga jannada, wuxuu
odhanayaa, Maxaad u rumaysan weydeen?
6 Laakiin haddii aynu nidhaahno, Xagga dadka,
dadka oo dhan ayaa ina dhagxinaya, waayo, waa
la aaminsiiyey inuu Yooxanaa nebi ahaa.
7 Markaasay waxay ugu jawaabeen inaanay
garan meeshuu ka yimid.
8 Ciisena wuxuu ku yidhi, Aniguna idiin sheegi
maayo amarka aan waxan ku sameeyo.

Masaalka Ku Saabsan Beerta Canabka Ah (Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)

9 Wuxuu bilaabay inuu masaalkan dadka kula
hadlo. Nin baa wuxuu beertay beer canab ah, oo

niman beerrey ah u kiraystay, markaasuu dal kale
tegey, oo wax badan ku maqnaa.
10 Goortii xilligii yimid, ayuu addoon u soo di-
ray beerreydii inay isaga siiyaan midhaha beerta,
laakiin beerreydii ayaa garaacday oo waxla'aan
ku dirtay.
11 Haddana wuxuu diray addoon kale, kaasna
way garaaceen, oo ceebeeyeen, oo waxla'aan ku
direen.
12 Haddana mid saddexaad ayuu diray, kaasna
way dhaawaceen oo iska tuureen.
13 Markaasaa sayidka beerta wuxuu yidhi, Max-
aan sameeyaa? Waxaan dirayaa wiilkaygaan je-
clahay, malaha way maamuusi doonaan.
14 Laakiin beerreydii goortay arkeen, waxay
isku yidhaahdeen, Kanu waa kii dhaxalka lahaa;
aan dilnee, si aynu dhaxalka u lahaanno.
15 Markaasay beertii canabka ahayd dibad-
deeda ku tuureen, wayna dileen. Haddaba sayid-
kii beerta canabka ah muxuu iyaga ku samayn
doonaa?
16 Wuu iman doonaa oo beerreydaas dili
doonaa, oo dad kale ayuu beerta canabka ah
u dhiibi doonaa. Goortay taas maqleen waxay
yidhaahdeen, Yaanay noqon.
17 Laakiin wuu eegay oo ku yidhi, Haddaba
muxuu yahay waxan la qoray,

Dhagaxii kuwa wax dhisaa ay diideen,

Kaasu wuxuu noqday madaxa rukunka?

18 Mid kasta oo dhagaxaas ku dhacaa, wuu jejebi
doonaa, laakiin kan uu ku dhoco, wuu burburin
doonaa.

19 Saacaddaas qudheeda ayaa culimmadii iyo wadaaddadii sare dooneen inay isagii qabtaan; laakiin dadkay ka baqeen; waayo, waxay garteen inuu masaalkan iyaga kaga hadlay.

Wax Ku Saabsan Cashuurta Kaysar La Siinayo (Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

20 Wayna dayayeen, oo ay u soo direen jaajuusiin iska dhigaya dad xaq ah, si ay hadalkiisa ugu qabtaan, oo ay ugu gacangeliyaan talada iyo amarka taliyaha.
21 Markaasay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen, Macallimow, waxaannu og nahay inaad si hagaagsan wax u tidhaahdo oo wax u bartid, oo aanad ninna u eexan, laakiin aad jidka Ilaah run ku bartid.
22 Ma xalaal baa inaannu cashuur Kaysar siinno ama inaannan siin?
23 Laakiin khiyaanadooda wuu gartay, oo wuxuu ku yidhi,
24 Dinaar i tusa. Yaa leh masawirkan iyo qorniinkan ku yaal? Waxay yidhaahdeen, Kaysar baa leh.
25 Markaasuu ku yidhi, Haddaba Kaysar siiya wixii Kaysar leeyahay, Ilaahna siiya wixii Ilaah leeyahay.
26 Hadalkiisa way ku qaban kari waayeen dadka hortiisa, wayna ka yaabeen jawaabtiisa, oo way aamuseen.

Sarakicidda Kuwii Dhintay (Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

27 Waxaa u yimid qaar Sadukiin ah, kuwii odhan jiray, Sarakicidda kuwii dhintay ma jirto.

28 Oo waxay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen,
Macallimow, Muuse wuxuu noo qoray, Nin
walaalkiis hadduu dhinto isagoo naag leh oo
aan carruur lahayn, walaalkiis naagtiisa waa
inuu dumaalo oo uu carruur walaalkiis u dhalo.
29 Haddaba waxaa jiray toddoba walaalo ah. Kii
ugu horreeyey naag buu qabay, wuuna dhintay
carruurla'aan.
30 Kii labaadna wuu guursaday,
31 oo kii saddexaadna waa dumaalay. Sidaasay
toddobadii u wada guursadeen, carruurna kama
ay tegin, wayna dhinteen.
32 Kulligood dabadeed naagtiina waa dhimatay.
33 Haddaba wakhtiga sarakicidda kuwii dhin-
tay, iyaga kee bay naagtiisa ahaan doontaa?
Waayo, toddobadu way wada guursadeen.
34 Ciise wuxuu ku yidhi, Wiilashii wakhtigan
waa guursadaan, guurna waa la siiyaa,
35 laakiin kuwa loo xisaabay inay istaahilaan
inay gaadhaan wakhtigaas iyo ka soo sarakicidda
kuwii dhintay ma guursadaan, guurna lama siiyo,
36 waayo, kol dambe ma dhiman karaan, maxaa
yeelay, waxay yihiin sida malaa'igaha, oo waxay
yihiin wiilashii Ilaah iyagoo ah wiilashii saraki-
cidda.
37 Laakiin in kuwii dhintay la sara kiciyo Muuse
ayaa tilmaamay xaggii geedka markuu Rabbiga
ugu yeedhay Ilaaha Ibraahim iyo Ilaaha Isxaaq
iyo Ilaaha Yacquub.
38 Laakiin isagu ma aha Ilaaha kuwa dhintay,
laakiin waa Ilaaha kuwa nool, waayo, dhammaan
isagay u nool yihiin.
39 Culimmada qaarkood ayaa u jawaabay oo

ku yidhi, Macallimow, si wanaagsan ayaad u hadashay.
40 Kol dambe kuma ay dhicin inay wax weyddiiyaan.

Wax Masiixa Ku Saabsan (Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

41 Wuxuuna ku yidhi, Sidee bay u yidhaahdaan,
Masiixu waa ina Daa'uud?
42 Daa'uud qudhiisa ayaa kitaabkii Sabuurrada
ku leh,
Rabbigu wuxuu Sayidkayga ku yidhi,
Midigtayda fadhiiso,
43 Ilaa aan cadaawayaashaada cagahaaga hoostooda geliyo.
44 Haddaba Daa'uud ayaa ugu yeedhay Sayid, ee sidee buu wiilkiisa u yahay?

Waano Culimmada Ka Gees Ah (Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40; Luuk. 11:37-54)

45 Dadkii oo dhan oo maqlaya, ayuu xertiisii ku
yidhi,
46 Iska jira culimmada oo doonaya inay khamiisyo dhaadheer ku socdaan, oo jecel salaanta suuqa, iyo kursiyada hore oo sunagogyada, iyo meelaha hore oo diyaafadaha,
47 kuwa wada laasta guryaha carmallada, oo tukashooyin dhaadheer istusid u tukada. Kuwaas waxay heli doonaan xisaab aad u daran.

21

Sadaqada Carmalku Macbudka Ku Bixisay (Mar. 12:41-44)

1 Kor buu u eegay, oo wuxuu arkay kuwa ho-
danka ah oo hadiyadahoodii khasnadda ku ri-
daya.
2 Wuxuuna arkay carmal miskiin ah oo mee-
shaas laba lacag ah oo yaryar ku ridaysa.
3 Markaasuu yidhi, Runtii waxaan idinku leeya-
hay, Carmalkan miskiinta ah waxay ku ridday
wax ka badan wixii ay dhammaan ku rideen.
4 Waayo, kuwaas oo dhan waxoodii badnaa
ayay wax kaga rideen hadiyadaha, iyaduse miski-
innimadeeda waxay kaga ridday wixii ay ku
noolaan lahayd oo dhan.

Ciise Wuxuu Sii Sheegay Dumidda Macbudka (Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

5 Oo qaar kolkay macbudka ka hadlayeen
in dhagaxyo wanaagsan iyo hadiyado lagu
qurxiyey, wuxuu yidhi,
6 Waxaa imanaya maalmo goortii kuwaas aad
arkaysaan aan dhagax dhagax kale dushiisa lagu
dul dayn doonin oo aan la dumin doonin.

Belaayooyinka Imanaya (Mat. 24:3-25; Mar. 13:3-23)

7 Markaasay weyddiiyeen oo ku yidhaahdeen,
Macallimow, goormay waxyaalahanu ahaan
doonaan, oo calaamadu maxay ahaan doontaa
goortii waxyaalahanu ay dhowaan doonaan?
8 Markaasuu yidhi, Iska eega yaan laydin
khiyaanayn, waayo, qaar badan ayaa magacayga
ku iman doona, oo waxay odhan doonaan,
Anigu waxaan ahay isaga; iyo, Wakhtigu waa
soo dhowaaday. Ha raacina.

9 Oo markaad dagaallo iyo rabshooyin
maqashaan ha baqanina, waayo, kolka hore
waxyaalahanu waa inay dhacaan, laakiin
dhammaadku kolkiiba ma aha.
10 Markaasuu ku yidhi, Quruunba quruun bay
ku kici doontaa, boqortooyona boqortooyo.
11 Waxaa meelo kala duwan ka dhici doona
dhulgariir iyo abaaro iyo cudurro, samadana
waxaa laga arki doonaa waxyaalo cabsi leh iyo
calaamooyin waaweyn.
12 Waxyaalahan oo dhan hortood gacmahoo-
day idin saari doonaan oo idin silcin doonaan oo
idiin dhiibi doonaan sunagogyada iyo xabsiyada,
oo waxaa magacayga aawadiis laydiin hor geeyn
doonaa boqorro iyo taliyayaal.
13 Waxayna idinku noqon doontaa marag.
14 Sidaa darteed qalbiyadiinna geliya inayd-
naan hore ugu fikirin waxaad ku jawaabi doon-
taan.
15 Waayo, waxaan idin siin doonaa af iyo xig-
mad aanay cadaawayaashiinna oo dhammu ka
adkaan karin oo aanay ka gees hadli karin.
16 Laakiin idinka waxaa idin gacangelin doona
waalidkiinna, iyo walaalahiinna, iyo xigaalki-
inna, iyo saaxiibbadiinna, qaarkiinnana waa la
dili doonaa.
17 Dadka oo dhan ayaa magacayga aawadiis
idiin necbaan doona.
18 Tinna madaxiinna kama lumi doono.
19 Waa inaad naftiinna ku haysataan
dulqaadashadiinna.
20 Laakiin goortaad aragtaan Yeruusaalem oo
colal ku wareegsan yihiin, markaas ogaada in
hallaynteedu dhow dahay.

21 Markaas kuwa Yahuudiya joogaa buuraha ha u carareen, kuwa gudaheeda ku jiraana ha ka baxeen, kuwa beeraha joogaana yaanay gelin.
22 Waayo, kuwanu waa maalmo aargudasho in wixii la qoray oo dhammu ay noqdaan.
23 Laakiin waa u hoog kuwa uurka leh iyo kuwa wakhtigaas ilmo nuujinaya, waayo, dhulka dhib weyn ayaa ka dhici doonta, dadkanna cadho.
24 Waxayna ku dhici doonaan seef afkeeda, oo waa la qabsan doonaa, oo quruumaha oo dhan la geeyn doonaa; quruumuhuna Yeruusaalem ayay ku tuman doonaan ilaa wakhtiga quruumuhu ka dhammaado.

Wakhtiga Dhammaadkiisa
(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

25 Calaamooyin ayaa laga arki doonaa qorraxda, iyo dayaxa, iyo xiddigaha; dhulkana waxaa ku jiri doona dhib quruumahu ka welwelaan guuxa badda iyo hirarka aawadood.
26 Dadkuna waxay la suuxi doonaan baqdin iyo filasho waxa dunida iman doona, waayo, xoogagga cirka ayaa la gariirin doonaa.
27 Markaasay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo daruur ku imanaya, isagoo leh xoog iyo ammaan weyn.
28 Laakiin goortii ay waxaasu bilaabaan inay dhacaan, kor eega, madaxyadiinnana kor u qaada, waayo, madaxfurashadiinnu waa dhow dahay.

Soo Jeedid Baa Loo Baahan Yahay
(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

29 Markaasuu masaal kula hadlay, Bal eega
berdaha iyo dhirta oo dhan;
30 goortay caleemo bixiyaan waad arkaysaan oo
garanaysaan inuu roobku haddaba dhow yahay.
31 Sidaas oo kale idinkuna goortaad aragtaan
waxaas oo dhacaya, garta in boqortooyadii Ilaah
dhow dahay.
32 Runtii waxaan idinku leeyahay, Qarniganu
ma idlaan doono intaanay wax walba dhicin.
33 Cirka iyo dhulku waa idlaan doonaan, laaki-
inse ereyadaydu ma idlaan doonaan.
34 Laakiin iska jira, yaan qalbiyadiinnu la cus-
laan dhereg badan iyo sakhraannimo iyo ka wel-
welidda ifkan, oo yaan maalintaasu idiin soo
kedin sida dabin oo kale.
35 Waayo, sidaas oo kale ayaa ku dhacaysa kulli
kuwa dunida oo dhan jooga.
36 Laakiin wakhti walbaba soo jeeda, idinkoo
Ilaah baryaya inaad xoog yeelataan si aad uga
baxsataan waxaas dhici doonaa oo dhan, oo aad
Wiilka Aadanaha isu hor taagtaan.
37 Maalin walba ayuu macbudka wax ku bari
jiray, habeen walbana dibadda ayuu u bixi jiray,
oo wuxuu baryi jiray buurta la odhan jiray Buur
Saytuun.
38 Dadka oo dhammuna aroortii ayay
macbudka ugu iman jireen inay dhegaystaan.

22

Yuudas Khiyaanadiisa
(Mat. 26:1-5, 14-16; Mar. 14:1-2, 10-11)

1 Waxaa soo dhowaatay Iiddii Kibistii-aan-
khamiirka-lahayn oo la yidhaahdo Kormaridda.

2 Markaasaa wadaaddadii sare iyo culimmadii
waxay dooneen si ay u dilaan isaga, waayo, dadka
ayay ka baqeen.
3 Markaasaa Shayddaanku wuxuu galay Yuu-
das, kan Iskariyod la odhan jiray, isagoo ka mid
ah tirada laba-iyo-tobanka.
4 Markaasuu tegey, oo wuxuu la hadlay
wadaaddada sare iyo madaxdii askarta si uu
ugu gacangeliyo.
5 Goortaasay farxeen oo kula heshiiyeen inay
lacag siiyaan,
6 wuuna oggolaaday, oo wuxuu doonayay goor
wanaagsan inuu u soo gacangeliyo intii dadka
maqnaayeen.

Diyaargarayskii Cashadii Ugu Dambaysay (Mat. 26:17-19; Mar. 14:12-16)

7 Waxaa timid maalintii Iidda Kibista-aan-
khamiirka-lahayn, tan la leeyahay in neefka
Kormaridda la gowraco.
8 Markaasaa Ciise wuxuu diray Butros iyo Yoox-
anaa isagoo ku leh, Taga oo Kormaridda inoo soo
diyaargareeya aan cunnee.
9 Waxay ku yidhaahdeen, Xaggee baad doon-
aysaa inaannu ku diyaargarayno?
10 Wuxuu ku yidhi, Bal eega, goortaad mag-
aalada gashaan waxaa idinla kulmi doona nin
ashuun biyah sita. Isaga raaca oo ka daba gala
guriguu galo.
11 Waxaad ninka guriga leh ku tidhaahdaan,
Macallinkii wuxuu kugu leeyahay, Meeday
qooladdii martidu oo aan xertayda kula cuni
doono cashada Iidda Kormaridda?

12 Wuxuu idin tusayaa qoolad weyn oo sare oo
goglan, halkaa ku diyaargareeya.
13 Markaasay tageen, oo waxay heleen siduu
u sheegay, oo cashada Iidda Kormaridda way
diyaargareeyeen.

Cashadii Ugu Dambaysay (Mat. 26:20-30; Mar. 14:22-26; 1 Kor. 11:23-25)

14 Goortii saacaddii timid ayuu fadhiistay, isaga
iyo rasuulladiiba.
15 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Aad baan u
doonayay inaan cashadan Iidda Kormaridda
idinla cuno intaanan xanuunsan.
16 Waayo, waxaan idinku leeyahay, Mar dambe
tan ma cuni doono ilaa ay ku dhammaystiranto
boqortooyada Ilaah dhexdeeda.
17 Markaasuu koob qaaday, oo goortuu mahad-
naqay ayuu yidhi, Kan qaata oo qaybsada,
18 waayo, waxaan idinku leeyahay, Hadda
dabadeed anigu midhaha geedka canabka ah
kama cabbi doono ilaa ay boqortooyada Ilaah
timaado.
19 Kibisna wuu qaaday, oo goortuu mahad-
naqay, ayuu kala jejebiyey, oo iyaga siiyey, isagoo
leh, Tanu waa jidhkaygii laydiin bixiyey. Waxan
xusuustayda u sameeya.
20 Sidaas oo kale cashada dabadeed koobkuu
qaaday isagoo leh, Koobkanu waa axdiga cusub
oo dhiiggayga aawadiin loo daadshay,
21 laakiin eega, gacanta kan i gacangelinaya
miiskay ila saaran tahay,
22 waayo, Wiilka Aadanahu waa baxayaa sidii
loo gooyay, laakiin hoog waxaa leh ninkaas gacan-
gelinaya.

23 Markaasay waxay bilaabeen inay dhexdooda
isweyddiiyaan midkood waxan yeeli doona.

Weynaanta Runta Ah

24 Dhexdoodana waxaa ku jirtay dood ku saab-
sanayd midkood lagu tirinaya inuu ugu weyn ya-
hay.
25 Markaasuu ku yidhi, Quruumaha boqor-
radoodu ay u taliyaan iyaga, kuwa xukun ku
lehna waxaa la yidhaahdaa, Wanaagfalayaal.
26 Idinkuse sidaas ma ahaan doontaan, laakiin
kan dhexdiinna ugu weyn, ha noqdo sida kan yar;
kan u sarreeyaana, ha noqdo sida kan adeega.
27 Waayo, kee baa weyn, ma kan cuntada u fad-
hiya baa mise waa kan adeega? Miyaanu ahayn
kan cuntada u fadhiya? Aniguse sida kan adeega
ayaan idiin dhex joogaa.
28 Idinku waxaad tihiin kuwa ila sii joogay
markii lay jirrabayay.
29 Waxaan idiin yeelayaa boqortooyo sida aab-
bahay iigu yeelay,
30 si aad wax uga cuntaan oo uga cabtaan mi-
iskayga oo boqortooyadayda ku jira, oo waxaad
ku fadhiisan doontaan carshiyo idinkoo xuku-
maya laba-iyo-tobanka qolo oo Israa'iil.

Butros Dafiriddiisii Horaa Loo Sii Sheegay (Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Yoox. 13:36-38)

31 Simoonow, Simoonow, ogow, Shayddaanka
ayaa ku doonay inuu kuu haadiyo sida sarreen,
32 laakiin waan kuu baryootamay si aanu ru-
maysadkaagu u baabbi'in, adiguna goortaad ha-
daysantid walaalaha adkee.

33 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Sayidow, diyaar
baan u ahay inaan kuu raaco xabsiga iyo dhi-
mashadaba.
34 Isaguse wuxuu ku yidhi, Waxaan kuu shee-
gayaa, Butrosow, maanta diiqu ciyi maayo ilaa
aad saddex kol dafirtid inaad i taqaan.

35 Wuxuuna ku yidhi, Goortaan idin diray ki-
ishadla'aan iyo qandila'aan iyo kabola'aan, wax
ma u baahnaydeen? Waxay yidhaahdeen, Maya,
waxba.
36 Markaasuu ku yidhi, Laakiin haddeer kii ki-
ishad qabaa ha qaato, sidaas oo kalena qandi ha
qaato. Kii aan midna qabinna, dharkiisa ha iibiyo,
oo seef ha iibsado.
37 Waayo, waxaan idinku leeyahay, Waa inuu
igu dhammaado qorniinkan leh, Waxaa isaga
lagu tiriyey sharcilaawayaasha. Waayo, waxa igu
saabsani dhammaad bay leeyihiin.
38 Markaasay waxay yidhaahdeen, Sayidow, bal
eeg, laba seefood ayaa halkan yaale. Wuxuu ku
yidhi, Waa ku filan tahay.

Ciise Wuxuu Ku Tukaday Beer Getsemane (Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)

39 Markaasuu baxay oo Buur Saytuun tegey sidii
caadadiisu ahayd, xertiina waa raacday.
40 Markuu meeshii joogay ayuu ku yidhi,
Tukada inaydnaan jirrabaadda gelin.
41 Markaasuu intii dhagax la tuuro ka durkay,
wuuna jilba joogsaday oo tukaday,
42 isagoo leh, Aabbow, haddaad doonaysid,
koobkan iga fogee, hase ahaatee, doonistaydu
yaanay noqon, taaduse ha noqoto.

43 Markaasaa waxaa samada kaga muuqatay
malaa'ig isaga xoogaynaysa.
44 Isagoo aad u xanuunsan ayuu dadaal ku tuka-
day, dhididkiisuna wuxuu noqday sida dhibicyo
dhiig ah oo dhulka ku dhacaya.
45 Goortuu tukashadiisii ka soo kacay, ayuu xer-
tii u yimid oo wuxuu arkay iyagoo caloolxumo la
hurda.
46 Markaasuu ku yidhi, Maxaad u huruddaan?
Kaca oo tukada inaydnaan jirrabaadda gelin.

Ciise Waa La Qabtay
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Yoox. 18:2-11)

47 Intuu weli hadlayay, bal eeg, waxaa yimid
dad badan, oo kii Yuudas la odhan jiray oo laba-
iyo-tobanka ka mid ahaa ayaa hortooda socday.
Wuxuuna u soo dhowaaday Ciise inuu dhunkado.
48 Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, Yuudasow,
ma waxaad Wiilka Aadanaha ku gacangelinaysaa
dhunkasho?
49 Kuwii ag joogay goortay garteen waxa
dhici doona, waxay yidhaahdeen, Sayidow, seef
miyaannu ku dhufannaa?
50 Markaasaa midkood wuxuu ku dhuftay
wadaadka sare addoonkiisii, oo dhegta midigta
ka gooyay.
51 Laakiin Ciise ayaa u jawaabay oo ku yidhi, Sii
daaya. Markaasuu dhegtiisa taabtay oo bogsiiyey.
52 Kuwa u yimid, waxa weeye, wadaaddadii
sare, iyo madaxdii askarta oo macbudka, iyo
waayeelladii, waxaa Ciise ku yidhi, Ma waxaad
iila soo baxdeen seefo iyo ulo sidaan tuug ahay?
53 Goortaan maalin walba macbudka idinkula
jiri jiray, gacmo iguma aydaan soo taagi jirin,

laakiin tanu waa saacaddiinna iyo xoogga gud-
curka.

Butros Waa Dafiray Ciise
(Mat. 26:57-58, 69-75; Mar. 14:53-54, 66-72; Yoox. 18:12-18, 25-27)

54 Markaasay isagii qabteen oo kaxeeyeen, oo
wadaadkii sare gurigiisa ayay geliyeen. Laakiin
Butros baa meel fog ka daba socday,
55 oo goortay barxadda dhexdeeda dab ka
shideen, oo ay wada fadhiisteen, ayaa Butros
dhexdooda fadhiistay.
56 Laakiin gabadh baa intay aragtay isagoo
dabka iftiinkiisa fadhiya, aad bay u dayday oo
tidhi, Kanuna waa la jiray isagii.
57 Isaguse waa dafiray oo ku yidhi, Naag yahay,
anigu garanba maayo isagii.
58 Waxoogaa yar dabadeed qof kale ayaa arkay
oo yidhi, Adiguna midkood baad tahay. Butros
baase yidhi, Nin yahow, anigu ma ihi.
59 Goortii saacad dhaaftay mid kale ayaa ad-
keeyey isagoo leh, Run weeye, kanuna waa la
jiray, waayo, waa reer Galili.
60 Laakiin Butros wuxuu ku yidhi, Nin yahow,
anigu garan maayo waxaad leedahay. Kolkiiba
intuu weli hadlayay, diiqii baa ciyey.
61 Markaasaa Rabbigu soo jeestay oo Butros ee-
gay; Butrosna wuxuu xusuustay ereygii Rabbiga
siduu ku yidhi, Maanta intaanu diiqu ciyin, sad-
dex kol ayaad i dafiri doontaa.
62 Markaasuu dibadda u baxay oo aad u ooyay.

Ciise Waa Lagu Kajamay Oo Garaacay
(Mat. 26:67-68; Mar. 14:65)

63 Nimankii Ciise qabtay way ku kajameen oo
garaaceen.
64 Oo intay indhaha ka xidheen ayay weyddiiy-
een oo ku yidhaahdeen, Noo sheeg, yuu yahay kan
kugu dhuftay?
65 Wax badan oo kalena ayay ku lahaayeen iya-
goo caayaya.

Ciise Oo Wadaaddadii Sare Hor Taagan
(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Yoox. 18:19-24)

66 Kolkuu waagii beryay, waxaa ururay waay-
eelladii dadka oo ahaa wadaaddadii sare iyo
culimmadiiba, oo waxay isagii geeyeen shirkoodii
iyagoo leh,
67 Haddii aad Masiixa tahay, noo sheeg. Wuxu-
use ku yidhi, Haddaan idiin sheego ma rumaysan
doontaan.
68 Haddaan idin weyddiiyona, iima jawaabi
doontaan.
69 Laakiin hadda dabadeed Wiilka Aadanahu
wuxuu fadhiisan doonaa midigta xoogga Ilaah.
70 Markaasay waxay wada yidhaahdeen,
Haddaba miyaad tahay Wiilka Ilaah? Wuxuu
ku yidhi, Waad tidhaahdeen inaan ahay.
71 Markaasay yidhaahdeen, Maxaannu
markhaati weli ugu baahan nahay? Waayo,
qudheenna ayaa afkiisa ka maqalnay.

23

Ciise Oo Hor Taagan Bilaatos Oo Ahaa Taliyaha Reer Rooma
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mar. 15:1-5; Yoox. 18:28-38)

1 Markaasaa dadkoodii oo dhan kacay, oo waxay
isagii hor geeyeen Bilaatos.

2 Kolkaasay bilaabeen inay ku ashtakeeyaan
iyagoo leh, Waxaannu aragnay ninkan oo quru-
untayada rogaya, oo diidaya in Kaysar cashuur la
siiyo, oo odhanaya inuu qudhiisu yahay Masiix oo
boqor ah.
3 Bilaatos ayaa weyddiiyey, isagoo leh, Ma Bo-
qorka Yuhuudda baad tahay? Wuu u jawaabay oo
ku yidhi, Waad tidhi.
4 Dabadeed Bilaatos wuxuu wadaaddadii sare
iyo dadkii ku yidhi, Anigu ninkan eed kuma aan
helin.
5 Laakiin way ku sii adkeeyeen iyagoo leh, Dad-
kuu kiciyaa, oo dalka Yahuudiya oo dhan ayuu
wax baraa; dalka Galili ayuu ka soo bilaabay ilaa
halkan.

Ciise Oo Herodos Hor Taagan

6 Bilaatos goortuu maqlay, wuxuu weyddiiyey
inuu ninku reer Galili yahay.
7 Goortuu ogaaday inuu ka mid ahaa kuwii
Herodos xukumo, wuxuu u diray Herodos, kan
qudhiisu Yeruusaalem joogay wakhtigaas.
8 Herodos goortuu Ciise arkay, aad buu u farxay,
maxaa yeelay, ilaa wakhti dheer ayuu doonayay
inuu arko, waayo, wax buu ka maqlay, oo wuxuu
rajaynayay inuu calaamo ka arko.
9 Markaasuu su'aalo badan weyddiiyey, laakiin
waxba uma uu jawaabin.
10 Wadaaddadii sare iyo culimmadii ayaa istaa-
gay, oo aad iyo aad bay u ashtakeeyeen.
11 Herodos ayaa fududaystay oo ku majaajiloo-
day, isaga iyo askartiisiiba, oo intuu dhar dha-
laalaya u geliyey ayuu Bilaatos u celiyey.

12 Maalintaas qudheeda Herodos iyo Bilaatos
saaxiibbo bay noqdeen, intii ka horraysayse
cadaawe bay isu ahaayeen.

Bilaatos, Iyo Baraabbas, Iyo Ciise
(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Yoox. 18:39--19:16)

13 Bilaatos ayaa isugu yeedhay wadaaddadii
sare iyo taliyayaashii iyo dadkii.
14 Markaasuu wuxuu ku yidhi, Ninkan waxaad
iigu keenteen sidii mid dadka rogaya. Bal ogaada,
hortiinna ayaan wax ku weyddiiyey, oo ninkan
kuma aan helin eed ku saabsan waxaad ku ash-
takaynaysaan.
15 Herodosna kuma uu helin, wuuna noo soo
celiyey, oo ma jiro wax dhimasho istaahila oo uu
sameeyey.
16 Taas aawadeed waan edbinayaa oo sii day-
nayaa.
17 Waayo, waajib bay ahayd inuu iidda mid u sii
daayo iyaga.
18 Markaasay wada qayliyeen, iyagoo leh, Wad
kan, Baraabbas noo sii daa,
19 kan xabsiga loogu riday fallaagaduu magaal-
ada ka riday iyo dilid aawadeed.
20 Mar kale Bilaatos ayaa iyaga la hadlay isagoo
doonaya inuu Ciise sii daayo.
21 Laakiin way qayliyeen, iyagoo leh, Iskutal-
laabta ku qodob, iskutallaabta ku qodob.
22 Markaasuu wuxuu kolkii saddexaad ku yidhi,
Waayo? Waa maxay sharka kanu sameeyey?
Kuma aan helin sabab lagu dilo, taas aawadeed
waan edbinayaa oo sii daynayaa.

23 Laakiin cod weyn ayay ku adkaysteen iya-
goo weyddiisanaya in iskutallaabta lagu qodbo,
oo waxaa xoog batay codadkoodii iyo codadkii
wadaaddada sare.
24 Markaasaa Bilaatos wuxuu xukumay in loo
yeelo waxay weyddiisteen.
25 Wuuna sii daayay kii fallaagada iyo dilidda
xabsiga loogu riday oo ay weyddiisteen, laakiin
Ciise buu u dhiibay iyaga siday doonayeen.

Ciise Waa Lagu Qodbay Iskutallaabta
(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Yoox. 19:17-27)

26 Kolkay wadeen, waxay qabteen Simoon reer
Kuranaya ah isagoo beeraha ka soo socda, wax-
ayna saareen iskutallaabtii inuu Ciise ka daba
qaado.
27 Waxaana la socday dad badan iyo dumar
laabta garaacaya oo barooranaya.
28 Laakiin Ciise intuu u soo jeestay, wuxuu ku
yidhi, Gabdhaha Yeruusaalemow, ha ii ooyina,
laakiin u ooya qudhiinna iyo carruurtiinna,
29 waayo, bal eega, wakhtigu waa imanayaa
goortay odhan doonaan, Waxaa barakaysan mad-
hashada iyo uurarka aan weligood dhalin iyo
naasaha aan weligood la nuugin.
30 Markaasay bilaabi doonaan inay buuraha ku
yidhaahdaan, Nagu soo dhaca, oo ay gumbura-
hana ku yidhaahdaan, Na qariya.
31 Waayo, hadday geedka qoyan waxaas ku
sameeyaan, maxaa ku dhici doona kan engegan?
32 Waxaana lala waday laba kale oo xumaan-
falayaal ah in lala dilo.

33 Markay yimaadeen meeshii la yidhaahda
dhakada, halkaasay iskutallaabo ku qodbeen is-
aga iyo xumaanfalayaashii, mid midigta, kan
kalena bidixda.
34 Markaasaa Ciise wuxuu yidhi, Aabbow, iyaga
cafi, waayo, garan maayaan waxay samaynayaan.
Markaasay dharkiisii qaybsadeen, wayna saami
riteen.
35 Dadkuna way taagnaayeen iyagoo
daawanaya. Taliyayaashuna way ku qosleen
iyagoo leh, Kuwa kale ayuu badbaadiyey, kanu
ha isbadbaadiyo, hadduu yahay Masiixa Ilaah,
kan uu doortay.
36 Askartiina waa ku majaajiloodeen, oo intay u
yimaadeen, ayay khal siiyeen,
37 oo waxay ku yidhaahdeen, Haddii aad tahay
boqorka Yuhuudda, isbadbaadi.
38 Meel ka korraysay isagana waxaa ku qorraa
qorniin leh, KANU WAA BOQORKA YUHUUDDA.

39 Xumaanfalayaashii deldelnaa midkood ayaa
caayay isagoo leh, Miyaanad ahayn Masiixa? An-
naga iyo qudhaadaba badbaadi.
40 Laakiin kii kale ayaa jawaabay oo canaantay
isagoo leh, Miyaanad xataa Ilaah ka baqin, waayo,
isku xukun baad tihiin?
41 Waayo, innaga waa inoo xaq, maxaa yee-
lay, waxaynu helnay abaalkii wixii aynu falnay,
ninkanuse wax aan jid ahayn ma uu falin.
42 Markaasuu ku yidhi, Ciisow, i xusuuso goor-
taad boqortooyadaada ku timaado.
43 Wuxuu ku yidhi, Runtii waxaan kugu leeya-
hay, Maanta Firdooska ayaad igula jiri doontaa.

Ciise Waa Dhintay
(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Yoox. 19:28-30)

44 Haddaba waxay ahayd abbaaraha saacaddii
lixaad, dhulka oo dhammuna gudcur buu noqday
ilaa saacaddii sagaalaad.
45 Qorraxdu way madoobaatay, daahii macbud-
kuna dhexda ayuu ka kala dillaacay.
46 Markaasaa Ciise cod weyn ku dhawaaqay oo
yidhi, Aabbow, gacmahaaga ayaan ruuxayga u
dhiibayaa. Goortuu waxaas yidhi, ayuu ruuxii
bixiyey.
47 Boqol-u-taliyihii goortuu arkay wixii dhacay,
ayuu Ilaah ammaanay oo yidhi, Hubaal ninkanu
xaq buu ahaa.
48 Dadkii oo dhan oo daawasho isugu yimid,
goortay arkeen wixii dhacay, ayay noqdeen iya-
goo laabta garaacaya.
49 Waxaa meel fogna ka taagnaayeen kuwii Ci-
ise yiqiin oo dhan iyo dumarkii Galili ka soo raa-
cay, iyagoo waxaas dayaya.

Ciise Waa La Aasay
(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Yoox. 19:38-42)

50 Oo bal eeg, waxaa jiray nin Yuusuf la odhan ji-
ray oo taliye ahaa, wuxuuna ahaa nin wanaagsan
oo xaq ah,
51 (isaguna raalli kama ahayn waanidoodii iyo
falniinkoodii), wuxuuna ahaa reer Arimataya
oo ahayd magaalo Yuhuudda, kan boqortooyada
Ilaah sugayay.
52 Kanu wuxuu u tegey Bilaatos oo ka baryay
Ciise meydkiisii.

53 Markaasuu soo dejiyey oo kafan ku duudduubay, oo wuxuu geliyey xabaal dhagax ka qodnayd, meel aan weligeed ninna la dhigin.
54 Waxay ahayd Maalintii Diyaargarayska, sabtidiina waa soo dhowaanaysay.
55 Dumarkii kala yimid Galili ayaa daba socday oo arkay xabaashii iyo sida meydkiisii loo dhigay.
56 Markaasay noqdeen, oo dhir udgoon iyo cadar soo diyargareeyeen.

Sabtidiina way nasteen sida qaynuunka u ahaa.

24

Ciise Waa Ka Soo Sara Kacay Kuwii Dhintay (Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Yoox. 20:1-10)

1 Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, goortii waagii beryayay, ayay xabaashii yimaadeen, iyagoo wada dhirtii udgoonayd oo ay diyaargareeyeen.
2 Oo waxay arkeen dhagixii oo xabaashii laga giringiriyey.
3 Markaasay galeen, laakiin kama ay helin meydkii Rabbi Ciise.
4 Waxaa dhacay, intay waxaas ka sii welwelsanaayeen, in laba nin oo dhar dhalaalaya sitaa ag taagnaayeen.
5 Dumarkii iyagoo cabsanaya ayay wejigooda hoos ugu foorooriyeen dhulka. Markaasay ku yidhaahdeen iyaga, Maxaad kan nool uga dhex doondoonaysaan kuwii dhintay?
6 Isagu halkan ma joogo, laakiinse waa sara kacay. Xusuusta siduu idiinla hadlay intuu Galili weli joogay,

7 isagoo leh, Wiilka Aadanaha waa in loo
gacangeliyo dembilayaasha, oo iskutallaabta lagu
qodbo, oo maalinta saddexaad uu soo sara kaco.
8 Markaasay hadalladiisii xusuusteen.
9 Wayna ka soo noqdeen xabaashii, oo waxaas
oo dhan ayay u sheegeen koob-iyo-tobankii iyo
kuwii kale oo dhan.
10 Waxay ahaayeen Maryantii reer Magdala, iyo
Yo'anna, iyo Maryan oo ahayd Yacquub hooyadii;
dumarkii kalena oo la jiray ayaa waxaas rasuul-
ladii u sheegay.
11 Hadalladaas waxay la noqdeen wax aan
micne lahayn, wayna rumaysan waayeen.
12 Laakiin Butros ayaa kacay oo xabaashii u
orday, markaasuu foororsaday oo wuxuu arkay
maryihii keligood oo meel yaal; markaasuu ka
tegey oo gurigiis ku noqday isagoo ka yaabban
wixii dhacay.

Ciise Wuxuu U Muuqday Xertii Emma'us Ku Socotay
(Mar. 16:12-13)

13 Laba ka mid ah iyaga waxay maalintaas qud-
heeda ku socdeen tuulo la odhan jiray Emma'us,
tan Yeruusaalem u jirtay lixdan *istaadiyon.
14 Waxay ka wada hadlayeen wixii dhacay oo
dhan,
15 oo waxay noqotay intay wada hadlayeen oo
wax isweyweyddiinayeen, in Ciise qudhiisa u soo
dhowaaday oo la socday.
16 Laakiin waa la indhasaabay si aanay u
garanayn.

---

* **24:13** istaadiyon = mayl toban meelood oo meel.

17 Markaasuu ku yidhi, Maxay yihiin hadal-
ladan aad isku haysaan intaad socotaan? Wayna
istaageen iyagoo fool qulubsan.
18 Midkood oo Kale'obas la odhan jiray, ayaa u
jawaabay oo ku yidhi, Ma adigoo keliya oo Yeru-
usaalem deggan oo aan ogayn wixii ayaamahan
meeshaas ka dhacay?
19 Wuxuu ku yidhi, Wax maxay ah? Waxay
ku yidhaahdeen, Wixii ku saabsanaa Ciisihii Reer
Naasared, kii ahaa nin nebi ah oo xoog u lahaa
wax falniin iyo hadal ah Ilaah iyo dadka oo dhan
hortooda,
20 iyo sidii wadaaddada sare iyo
taliyayaasheennii ugu dhiibeen in dhimasho
lagu xukumo, oo iskutallaabta ayay ku qodbeen.
21 Laakiin waxaannu rajaynaynay inuu yahay
kan Israa'iil soo furan lahaa, laakiin waxaas oo
dhan weliba maanta waa u maalintii saddexaad
markii ay waxaas oo dhammi dhaceen.
22 Weliba dumar annaga naga mid ah ayaa naga
yaabsiiyey, kuwii aroortii hore xabaashii tegey.
23 Goortii ay meydkiisii waayeen ayay
yimaadeen iyagoo leh, Waxaannu weliba aragnay
muuqad malaa'igo kuwa yidhi, Wuu nool yahay.
24 Qaarkood oo nala joogay ayaa xabaashii
tegey, oo waxay arkeen sidii dumarku yidhi,
laakiin isagase ma ay arkin.
25 Markaasuu ku yidhi, Nacasyo yahow oo qal-
bigoodu ka raagay inuu rumaysto wixii nebiyada
oo dhammi ay ka hadleen.
26 Masiixa miyaanay waajib ku ahayn inuu wax-
aas oo dhan ku silco oo uu ammaantiisa galo?
27 Markaasuu ka bilaabay Muuse iyo nebiyada

oo dhan, Qorniinka oo dhanna ayuu uga mic-
neeyey wixii isaga qudhiisa ku saabsanaa.
28 Goortaasay ku soo dhowaadeen tuuladay ku
socdeen, isaguna wuxuu iska dhigay mid sii fo-
gaanaya,
29 laakiin way oggolaysiiyeen iyagoo leh, Nala
joog, waayo, makhribku waa dhow yahay, maal-
intiina durba waa dhammaatay. Markaasuu la
galay inuu la joogo.
30 Waxaa dhacay kolkuu cunto ula fadhiistay
inuu kibista qaaday, oo barakeeyey, oo intuu kala
jejebiyey ayuu siiyey.
31 Markaasaa indhahoodu furmeen, oo isagay
garteen, wuuna ka libdhay.
32 Markaasay isku yidhaahdeen, Miyaan qal-
bigeennu gubanin intuu jidka inagula hadlayay
iyo intuu Qorniinkii inoo furayay?
33 Saacaddaas qudheeda ayay kaceen oo Yeru-
usaalem ku noqdeen, waxayna arkeen koob-iyo-
tobankii iyo kuwii la jiray oo isu ururay,
34 iyagoo leh, Hubaal Sayidku waa sara kacay,
oo wuxuu u muuqday Simoon.
35 Iyaguna waxay ka warrameen wixii jidka ka
dhacay iyo siday isaga ugu garteen kala jejebintii
kibista.

Ciise Wuxuu U Muuqday Rasuulladii (Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Yoox. 20:19-23)

36 Intay waxyaalahaas ku hadlayeen, isaga qud-
hiisa ayaa dhexdooda taagnaa, oo wuxuu ku
yidhi, Nabadi ha idinla jirto.
37 Laakiin way argaggexeen oo cabsadeen, wax-
ayna u maleeyeen inay ruuxaan arkeen.

38 Markaasuu ku yidhi, Maxaad u naxaysaan?
Fikirro maxay qalbigiinna uga kacayaan?
39 Gacmahayga iyo cagahayga arka inaan anigu
isagii ahay, i taabta oo arka, waayo, ruuxaan
jiidh iyo lafo ma leh sidaad igu arkaysaan inaan
leeyahay.
40 Goortuu waxaas yidhi, ayuu tusay gacmihiisa
iyo cagihiisa.
41 Intay yaabsanaayeen iyagoo aan weli
rumaysan farxad aawadeed, wuxuu ku yidhi,
Halkan wax la cuno ma ku haysaan?
42 Kolkaasay waxay siiyeen in kalluun duban
ah.
43 Markaasuu qaaday oo hortooda ku cunay.

44 Wuxuu ku yidhi, Kuwani waa hadalladaydii
aan idinkula hadlay intii aan weli idinla jiray.
Waa inay noqdaan wax walba oo sharciga Muuse
iyo nebiyadii iyo sabuurrada laygaga qoray oo igu
saabsanaa.
45 Markaasuu garashadooda u furay si ay u gar-
taan Qorniinka.
46 Wuxuuna ku yidhi, Sidaasay u qoran tahay,
Waa inuu Masiixu silco, oo uu maalinta saddex-
aad kuwa dhintay ka soo sara kaco,
47 iyo in toobaddii iyo dembidhaafka magiciisa
lagu wacdiyo quruumaha oo dhan oo laga bilaabo
Yeruusaalem.
48 Idinkuna waxyaalahaas ayaad markhaati ka
tihiin.
49 Oo bal eega, waxaan idiin soo dirayaa bal-
lankii Aabbahay, laakiin magaalada jooga ilaa
xoog laydinka huwiyo xagga sare.

Ciise Kor Buu U Baxay
(Mar. 16:19-20)

50 Markaasuu iyaga kaxeeyey ilaa meel ku dhow
Beytaniya, oo intuu gacmihii kor u qaaday ayuu
barakeeyey.
51 Waxaa dhacay intuu barakaynayay inuu ka
tegey, oo waxaa kor loogu qaaday samada.
52 Markaasay isaga caabudeen, oo waxay Yeru-
usaalem kula noqdeen farxad weyn;
53 oo goor walbaba macbudka ayay ku jireen
iyagoo Ilaah ammaanaya.

Kitaabka Quduuska Ah
The Holy Bible in the Somali language of Somalia, Adan Jim'ale Version

copyright © 1979, 2008 Society for International Ministries -- Kenya

Language: Somali

Translation by: SIM International

Somali, Kitaablka Quduuska Ah

This translation, published by the SIM, was published in 2008.

- If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at PO Box 72983, Nairobi, Kenya.
- This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-08-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 29 Jan 2022

3ab4b284-9860-5955-80fb-586830f21756